

Beszámoló a lejárt határidejű határozatok végrehajtásáról, az elmúlt ülés óta történt fontosabb eseményekről.

Utolsó testületi ülésünket 11.20-án tartottuk, majd azt követően közmeghallgatás volt a faluházban, melyen 26 fő vett részt.

Ezen a napon került kiosztásra minden család részére a közelgő karácsonyi ünnepek alkalmából, egy hentesáru csomag és egy kis üveg méz.

A hentesáru csomagok 481.950.-ft-ba a méz pedig 30.000.-ft-ba kerültek.

11.24-én részt vettem Budapesten a Gulag emlékmű koszorúzásán és az ünnepi megemlékezésen.

A szennyvizes pályázatunkhoz aláírási címpéldányt kellett ügyvéddel készíttetnünk, melynek díja 20.000.-ft volt.

11.26-án tájékoztatást kaptunk a könyvtárban a Széchenyi program pályázataival kapcsolatban, többnyire vállalkozásoknak kínáltak jó lehetőségeket, ha lesz az önkormányzatoknak is beadható pályázat akkor értesítenek bennünket.

12.04-én Partnerségi egyeztetésen Görcsönyben voltam, melyen közösen tekintettük át a helyi önkormányzatokat érintő aktuális fejlesztési lehetőségeket, programokat és kihívásokat.

A fórum kiemelt előadója volt Gyopáros Alpár kormánybiztos, a Modern Települések Fejlesztéséért Felelős Kormánybiztos, aki tájékoztatást adott a településfejlesztési programok

aktuális helyzetéről és a várható kormányzati intézkedésekről. Meghívott vendég volt Nagy Csaba Országgyűlési Képviselő Úr.

A településvezetők feltehették kérdéseiket, megoszthatták tapasztalataikat.

12.07-én tartottuk a karácsonyi kézműves napunkat, díszítettünk mézeskalács figurákat, színeztünk és dekoráltunk fa karácsonyi díszeket, papírból is szép alkotások születtek.

A Mikulás is ellátogatott hozzánk és minden 14 év alatti gyerekeknek édesség csomaggal kedveskedett.

Köszönjük szépen a kézműves nap megszervezését és a mézeskalács figurák megsütését Rumpli Évinek.

A „KAP-RD43-2-25 Palé Egyedi Szennyvízkezelés címmel a pályázatunk benyújtásra került.

A projekt tervezett nettó összköltsége: 104.831.048.-ft, a projekt bruttó összköltsége: 133.135.431.-ft, a saját forrás (5 %) önerő 6.656.772.-ft.

12.21-ére tervezzük a karácsonyi ünnepségünket.

Markóné Héder Tímea
polgármester

Palé, 2025.12.09.

Palé Község Önkormányzat

2026. évre vonatkozó belső ellenőrzési terve

1. Az Önkormányzat ellenőrzési tervét megalapozó elemzések és a kockázatelemzés eredményeinek bemutatása, levezetése

A költségvetési szervek belső kontrollrendszeréről és belső ellenőrzéséről szóló 370/2011.(XII. 31. számú Korm. rendelet (a továbbiakban: Bkr.) 29. § (1) bekezdésben foglaltaknak megfelelően az ellenőrzési munka megtervezéséhez kockázatelemzés alapján – az államháztartásért felelős miniszter által közzétett módszertani útmutató figyelembevételével – stratégiai ellenőrzési tervet és éves ellenőrzési tervet kell készíteni. Az éves ellenőrzési tervet a Bkr. 32. § (4) bekezdése szerint a Képviselő-testület a tárgyévvel megelőző év december 31-ig hagyja jóvá.

A Bkr. 30. § (1) előírásainak megfelelően a belső ellenőrzési vezető stratégiai ellenőrzési tervet készít, amely – összhangban a szervezet hosszú távú céljaival – meghatározza a belső ellenőrzésre vonatkozó stratégiai fejlesztéseket a következő négy évre, és az alábbiakat tartalmazza:

- a. a hosszú távú célkitűzéseket, stratégiai célokat;
- b. a belső kontrollrendszer általános értékelését;
- c. a kockázati tényezőket és értékelésüket;
- d. a belső ellenőrzésre vonatkozó fejlesztési és képzési tervet;
- e. a szükséges erőforrások felmérését elsősorban a létszám, képzettség, tárgyi feltételek tekintetében;
- f. az a)–c) pont alapján meghatározott ellenőrzési prioritásokat és az ellenőrzési gyakoriságot.

Palé Község Önkormányzat 2026. évi Belső Ellenőrzési terve kockázatelemzésen alapul, melyet a belső ellenőrzési vezető számára a Magyarországi államháztartási belső ellenőrzési standardok 5300 számú irányelve alapján a Bkr. 29 § (1) bekezdése rendel el kötelezettséggé.

A kockázatelemzés módszertanát a Sásdi Közös Önkormányzati Hivatal Belső Ellenőrzési Kézikönyvében rögzített modell szerint alkalmazzuk a működési és a gazdálkodási folyamatokban feltárt és azonosított kockázati tényezők rangsorának kialakításánál.

Az éves ellenőrzési terv kockázatelemzés alapján felállított prioritások és a belső ellenőrzés rendelkezésére álló erőforrások figyelembe vételével, a Stratégiai Ellenőrzési Tervvel összhangban került összeállításra.

Az éves ellenőrzési terv a tanácsadói tevékenységre és a soron kívüli ellenőrzési feladatok végrehajtására tartalékidőt tartalmaz.

Sásdi Közös Önkormányzati Hivatal belső ellenőrzési feladatait jelenleg külső szolgáltató (megfelelő iskolai végzettséggel és szakmai gyakorlattal rendelkező, az Pénzügyminisztérium szakmai nyilvántartásában szereplő belső ellenőr) látja el. A

belső ellenőr ellátja a Bkr. 22. § (1) bekezdésben előírt, a belső ellenőrzési vezető feladatkörébe tartozó tevékenységeket is.

a. Az ellenőrzési terv elkészítése során felhasznált kimutatások, elemzések, egyéb dokumentumok felsorolása.

A kockázatelemzési tevékenységet az előző évek tapasztalataira építve végeztük. A hivatal munkatársai és a belső ellenőrzést végzők koordinálták és készítették elő a betérjesztett információkat és elemzéseket. A korábban azonosított kockázatok hatásának értékelésében és a tárgyidőszakban feltárt kockázati kritériumok minősítésében folyamatosan közreműködtek az irodák illetékes szakemberei és az intézmények vezetői.

Az elemzések szintézise alapján a következő fő folyamatokban vizsgáltuk a kockázati tényezők szerepét, jelentőségét, súlyát és kezelésük alternatíváit.

Önkormányzat vonatkozásában

- Közérdekű adatok közzétételének ellenőrzése

Az eredendő és a kontrollkockázatok előzetes becslése és értékelése szerint határoztuk meg a belső ellenőrzés tevékenységének hatáskörébe tartozó gazdálkodó szervezetenként és szervezeti egységenként a belső kontrollrendszerek kockázati szintjét az előzőekben felsorolt folyamatok mindegyikére. A terv összeállítását meghatározó mértékben befolyásolta a jogszabályváltozások hatásai a különböző végrehajtási folyamatokra, amelyek meghatározzák a feladatok ellátásának színvonalát is.

A kockázati tényezők összesített rangsorában is első helyen szerepel a jogszabályi változások intézményekre és a hivatal szervezeti egységeire gyakorolt hatása. Ezen külső kockázati kritériumok kompenzálására szolgáló kockázati reakciók kidolgozását kívánjuk segíteni a végrehajtandó belső ellenőrzések tapasztalatainak felhasználásával.

A fő folyamatokhoz rendelt kockázati tényezőket a Belső Ellenőrzési Kézikönyvben rögzített két kritérium a bekövetkezés valószínűsége és a szervezetre gyakorolt hatásának összevont értékelése alapján rangsoroltuk. Az integrált mutatók a következő sorrendet mutatják:

- Jogszabályi változások hatása
- Bevételek realizálhatósági szintje
- Pénzügyi szabálytalanságok bekövetkezésének hatásai
- Szervezeti változások hatásai
- Belső szabályozás komplexitása
- Kontrolltevékenységek működése
- Személyi változások hatásai

Az 5370-s számú belső ellenőrzési standard iránymutatása alapján az összevont kockázati prioritások mellett figyelembe vettük a belső ellenőrzés egyéb szakmai szempontjait és így alakítottuk ki tervjavaslatunkat.

A magasabb kockázati fokozatba sorolt folyamatok rendszeres és következetes ellenőrzése hozzájárul a kockázatkezelés jogszabályban előírt hatékony és eredményes végrehajtásához.

b. Az ellenőrzési tervet megalapozó elemzések és a kockázatelemzés eredményének összefoglaló bemutatása.

Az ellenőrzési tervbe, figyelemmel a rendelkezésre álló humán-, illetve anyagi (pénzügyi) erőforrásokra, a magasabb kockázati értékkel rendelkező tevékenységet/tevékenységeket foglaltuk be. A kockázati érték mértékének meghatározására a következő kockázatértékelési modellnek megfelelően került sor:

1. Alapvető kockázati tényezők:

- a.) jogszabályi környezet változása,
- b.) kontrollok megbízhatósága,
- c.) a folyamat, tevékenység korábbi ellenőrzése
- d.) szervezeti változás,
- e.) emberi erőforrás kockázat.

2. A kockázati érték meghatározása.

Az egyes kockázati tényezők kockázati értékét a kockázati tényezők terjedelme (valószínűségének mértéke), és annak hatása együttesen határozza meg a következők szerint:

Sor-szám	Kockázati tényező	Kockázati tényező terjedelme Valószínűség	Alkalmazott súly Hatás	Kockázati érték
1.	Belső kontrollok	1-5	5	5-25
2.	Szervezeti változás	1-5	4	4-20
3.	Jogszabályi környezet változása	1-5	4	4-20
4.	Korábbi ellenőrzések	1-5	3	3-15
5.	Emberi erőforrás kockázat	1-5	5	5-25
	Súlyok összesen		21	

• A kockázatelemzésbe bevont személyek és a bevonás módjának, idejének bemutatása:

Az éves ellenőrzési tervet megalapozó kockázatelemzés résztvevői	A bevonás formája (interjú vagy kérdőív)	Időpontja
Markóné Héder Tímea polgármester	interjú	2025. november
Koszorus Tímea jegyző	interjú	2025. november
Dr. Kósáné Hetesi Ildikó belső ellenőrzési vezető	interjú	2025. november

1/a. Az ellenőrzési tervet megalapozó elemzések és a kockázatelemzés eredményének összefoglaló bemutatása

• Az Önkormányzat kockázatelemzési táblázata

Az Önkormányzat folyamatainak kockázatosságát, a kockázati tényezők által okozott hatást és azok bekövetkezési valószínűségét, valamint a Hivatalra jellemző kockázati tényezőket a következő összesített Kockázatelemzési táblázat mutatja be.

Sor-szám	A kockázati tényezők megnevezése	Valószínűség prioritása	Hatás prioritása	Összesített kockázati besorolása
1.	Jogszabályi változások hatása	magas	magas	magas
2.	Bevételek realizálhatósági szintje	magas	magas	magas
3.	Pénzügyi szabálytalanságok bekövetkezésének hatásai	közepes	magas	közepes
4.	Szervezeti változások hatásai	magas	közepes	magas
5.	Belső szabályozás komplexitása	közepes	magas	közepes
6.	Kontrolltevékenységek működése	közepes	magas	magas
7.	Személyi változások hatásai	közepes	közepes	közepes
8.	Alkalmazott munkaerő képzettsége	alacsony	magas	közepes
9.	Tévedések bekövetkezése	magas	alacsony	közepes
10.	Csalás, korrupció	alacsony	magas	alacsony

• Az Önkormányzat kockázatelemzés alapján elkészített Kockázati Térképe

A folyamatok teljes körű értékelésével párhuzamosan, az egyes folyamatok kockázati tényezőinek hatása és valószínűsége alapján összeállított Kockázati Térképet – amely szemléletesen mutatja, hogy a Hivatal azonosított folyamatai milyen kockázati besorolás (Magas – Közepes – Alacsony) alá esnek – a 2. számú melléklet, illetve a következő táblázat tartalmazza.

Az ellenőrzési tervbe, figyelemmel a rendelkezésre álló humán-, illetve anyagi (pénzügyi) erőforrásokra, a magasabb kockázati értékkel rendelkező tevékenységet/tevékenységeket foglaltuk be. A kockázati érték mértékének meghatározására a következő kockázatelemzési modellnek megfelelően került sor:

1. Alapvető kockázati tényezők:

- jogszabályi környezet változása,
- kontrollok megbízhatósága,
- a folyamat, tevékenység korábbi ellenőrzése
- szervezeti változás,
- emberi erőforrás kockázat.

2. A kockázati érték meghatározása.

Az egyes kockázati tényezők kockázati értékét a kockázati tényezők terjedelme (valószínűségének mértéke), és annak hatása együttesen határozza meg a következők szerint:

Sor-szám	Kockázati tényező	Valószínűség	Alkalmazott súly Hatás	Kockázati érték
1.	Belső kontrollok	1-5	4	4-20
2.	Szervezeti változás	1-5	2	2-10
3.	Jogszabályi környezet változása	1-5	5	5-25
4.	Korábbi ellenőrzések	1-5	2	2-10
5.	Emberi erőforrás kockázat	1-5	3	3-15
	Súlyok összesen		16	

Az egyes tevékenységek kockázati értékét a bekövetkezés valószínűsége és a kockázat hatása (súlya) alapján a következők szerint számítottuk ki:

	Belső kontrollok	Szervezeti változás	Jogszabályi környezet	Korábbi ellenőrzés	Emberi erőforr.	Kockázati pont
HATÁS	4	2	5	2	3	16
Tevékenység	Bekövetkezés valószínűsége (1-5)					
Közérdekű adatok közzétételének ellenőrzése	4	2	5	5	3	64

A kockázati pontok és a 2026. évben rendelkezésre álló belső ellenőri kapacitás (belső ellenőrzésre fordítható napok száma) alapján a **2026. évre vonatkozóan a következő ellenőrzéseket javaslom elvégezni:**

- Közérdekű adatok közzétételének ellenőrzése

A részletes, az ellenőrzés tárgyát, célját, az ellenőrzendő időszakot, a szükséges ellenőri kapacitást (az ellenőrzési napok számát), az ellenőrzés típusát, tervezett ütemezését, az ellenőrzött szervezet, szervezeti egység megnevezését, az azonosított kockázati tényezőket tartalmazó részletes **2026. évre vonatkozó ellenőrzési tervet az 1. számú melléklet tartalmazza.**

1. Az Önkormányzat 2026. évre tervezett belső ellenőrzéseket és egyéb belső ellenőrzési feladatokat bemutató táblázata
1. számú melléklet

Sor-szám	Ellenőrizendő folyamatok, szervezetek, szervezeti egységek	Ellenőrzésre vonatkozó stratégia (ellenőrzés célja, módszere, tárgy, ellenőrzött időszak)	Azonosított kockázati tényezők	Az ellenőrzés típusa	Az ellenőrzés ütemezése	Erőforrás szükséglet (ellenőri nap)
4	Közérdekű adatok közzétételének ellenőrzése - Palé Község Önkormányzat	Ellenőrzés célja: annak megállapítása, hogy az önkormányzat mennyiben hajtotta végre az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. Törvényben, és a kapcsolódó jogszabályokban foglaltakat a közérdekű adatokra vonatkozó tájékoztatási kötelezettség tekintetében. Ellenőrzés tárgya: a közérdekű adatok közzététele Ellenőrizendő időszak: jelen időszak Ellenőrzés módszerei: dokumentum alapú és helyszíni ellenőrzés	Jogi szabályozottság összetettsége és változása. Belső szabályzatok hiánya, hiányosságai. Nem megfelelő dokumentálás. Belső kontrollrendszer működésének hiányosságai.	Szabályszerűségi	2026. III-VI. negyedév	10 ellenőri nap

Palé, 2025. november 17.

Készítette:

Dr. Kósáné Hetesi Ildikó
belső ellenőrzési vezető

határozat:

Jóváhagyta:

Markóné Héder Tímea
Markóné Héder Tímea
polgármester

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Palé község

2023-2028

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk.....	10
Célok.....	10
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	12
1. Jogszabályi háttér bemutatása	12
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	12
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	15
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	47
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	62
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	70
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	79
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	88
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	91
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	92
1. A HEP IT részletei	92
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	96
3. Megvalósítás	104
4. Elfogadás módja és dátuma.....	109

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló, **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva**, Palé Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban (a továbbiakban: HEP) rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott HEP-el összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy a HEP elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira. Jelen helyzetelemzés a HEP megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Természeti adottságai:

Domborzat

Palénak, mint megannyi Baranyai Hegyháti térségben elhelyezkedő településnek természeti környezete igen változatos. Területe, mint a felszín mutatja dombvidék jellegű, ahol váltakozó szintkülönbségek észlelhetők, amelyre elsősorban a kötött, agyagos, márgás talaj esetenként a jellemző. Mindez a hajdani pannon tenger üledékes termékeként maradt meg napjainkig.

Éghajlati viszonyok

Palé és környéke hazánk napsütésben viszonylag gazdag területei közé tartozik. A felhőzet évi átlagértéke 57 % körül mozog. Augusztus a legderültebb és december a legborultabb, a közepesen borult tájakhoz tartozik. A térség légáramlási viszonyaira a hazai általános kép, azaz az északias szelek uralma jellemző. A Baranya-csatornának jelentős szélirány befolyásoló szerepe van. Ezekben a völgyekben az ÉNy-i irányok is Ny-ra változnak.

A tagolt domborzatnak igen nagy szerepe van a helyi jellegű lehűlés kialakításában is. Palé és környékén az összes völgytalp fagyveszélyes terület. A hideglevegő gyűjtőhelye a Baranya-csatorna völgye. A levegő páratartalmának évi járása igen szoros összefüggésben van az uralkodó légtömegekkel és a levegő hőmérsékletével.

A terület csapadékviszonyairól összességében megállapítható, hogy Palé és környékén a tavasz és a későnyár, illetve kora őszi száraz, az év többi része viszont csapadékos.

¹ Költségvetési rendeletek, Gazdasági program

Talajviszonyok

Palé határában a talajok két típusa ismerhető fel. A pleisztocénban különböző mértékben felemelt és általában vékonyabb-vastagabb lösszel fedett dombvidéki térségeken az erdőtalaj különböző változatai alakultak ki. A völgytalpakon a megfelelően nedves és gazdag növényzetű felszínen pedig a réti talajok találhatók. A fizikai tulajdonságok között a középkötött az uralkodó.

Földrajzi elhelyezkedés

Palé község a sásdi kistérség, az Észak-Zselic nevű kistáj keleti részén elhelyezkedő kistelepülés, amely a Pécs-Sásd-Kaposvár főútvonal mentén, a Gödrei-víz völgyében fekszik.

Palé története:

1327-ben említik először a települést Pauli néven, amely a Pál névből eredeztethető. Napjainkban már hitelesen bizonyítható, hogy az i.e. 3. század után Pannónia megszállását követő négy és fél évszázadon keresztül az Eszék-Pécs-Magyarország-Sásd-Palé-Gödre Savaria felé vezető római hadiút érintette Palé települést. A honfoglalás után Palé térségében is kialakul az úgynevezett Árpádkori védőlánc rendszer.

A középkorban Palé a Somogyvári apátság birtoka. A falu belső patakjától a szőlőhegy irányába tartó út mentén Fetzer József házatól 250 méter távolságban jelentős mennyiségű középkori edénytöredékeket gyűjtöttek össze a régészek. Minden valószínűség szerint itt helyezkedett el a falu középkori temploma. A török kiűzésének idején a hadiút mellett fekvő települést a háború pusztításai elnéptelenítették. Újratelepítése a XVIII. század végén történt meg. A betelepülő lakosság valószínűleg Tolna megyéből másodlagosan áttelepített német népesség volt.

Az első népszámlálás szerint, tehát 1784/87-ben 25 ház állt a településen, 25 zsellércsalád lakta, az összlakosság száma 95 volt.

A falu pecsétképen csoroszlya és ekevas látható, felül a község neve: PALI, alatta az évszám: 1785. Palé zsellérfalu volt. Az, hogy a lakók valamennyien zsellérek voltak, alapjában határozta meg a birtokviszonyokat. Tipikus földbirtok, azaz telek nélküli falu volt. Éppen ezért határa igen kicsi volt, lakói napszámból és szőlőművelésből éltek.

1850-ben még a Czirer család birtoka a falu, majd 1852. február 5-én kötött adás-vételi szerződés szerint a német nemzetiségű falu lakossága volt földesurának javait megvásárolta. A szorgos német ajkú lakosság néhány évtized alatt virágzó faluként alapozta meg munkájával településének hírnevét.

A II. világháború után különös körülmények között került sor a paléi kitelepítésre. Előzetes eljárás nélkül, rendőrségi erővel 35 családot telepítettek ki egyik óráról a másikra. A község 38 házból állt, 34 esett elkobzás alá. A fennmaradt házakból 2 használhatatlan, 1 iskola, 1 ház lakói mentesek voltak az elkobzás alól. Kevéssel a kitelepítés után, 1946. április 11-én 29 magyar családot telepítettek be.

Palé közigazgatásilag 1977-ig Baranyajenőhöz tartozott, a lakosság kérésére 1977-ben csatolták a Sásdi Nagyközségi Közös tanácshoz. 1978. szeptember 1-én szűnt meg az iskola. 1960-ban Palé földterületei a gödrei termelőszövetkezetbe kerültek.

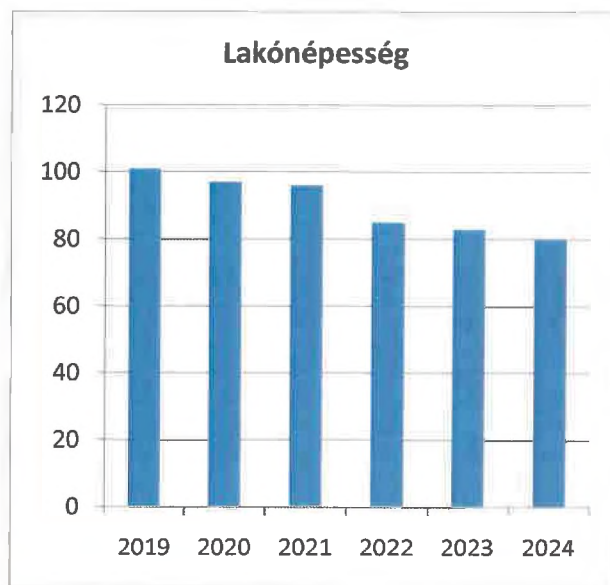
A rendszerváltás után az önkormányzati jogokat kapott falu igyekezett helyzetén javítani. Az igazgatási társulást megtartva a Sásdi Körjegyzőségben maradt, jelenleg a Sásdi Közös Önkormányzati Hivatalhoz tartozik.

A falu büszkesége az 1930-as években épült templom és harangláb. A község közigazgatási területe összesen 215 ha, melyből 25 ha belterület, 190 ha külterület.

Palé az elmúlt száz évben a baranyai Hegyhát legkisebb települései közé tartozott a maga százötven-kétszáz fős lakosságával. A település lélekszáma a második világháború viszontagságai

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2019	101	bázis év
2020	97	96,04%
2021	96	98,97%
2022	85	88,54%
2023	83	97,65%
2024	80	96,39%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

és a

kitelepítések után 170 fő körül stagnált, majd a hetvenes évektől megkezdődött egy folyamatos csökkenés. Az 1970-es adatok szerint Paléban 170 fő volt a lakosság létszáma, az 1990-es népszámlálás már 120 állandó lakost talál. Az utóbbi öt évben a település lélekszáma inkább stagnál, stabilan 100 fő körül alakul.

Az országos statisztikáktól eltérően Paléban a férfiak aránya valamivel magasabb, mint a nőké. Már a fiatalok között is a férfiak vannak jelentős többségben, az aktív korúak esetében is ez az arány, ami az idősebb korosztályban aztán kiegyenlítődik. A férfiak rövidebb várható élettartama, mint általános tendencia községünkben is megjelenik. Ezért a településnek mindenképpen figyelmet kell fordítania a férfi lakosság sajátos problémáira, az idősebb férfi lakosságot érintő szűrővizsgálatok szervezésére és a lakónépesség minél nagyobb számú bevonására.

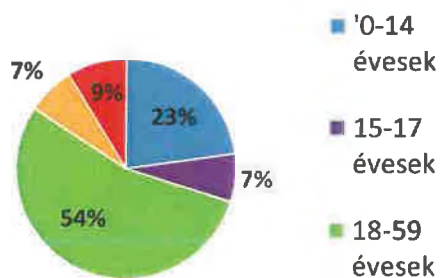
A lakosság több mint fele az aktív korosztályból kerül ki, ezért igen fontos feladat a községben a munkalehetőségek megteremtése.

Palé a kedvező születési szám miatt nem tartozott soha az előregedéssel fenyegetett települések közé. A megfigyelt időszakban a gyermekek száma ugyan kedvezőtlenebb irányba változott, miközben az idősebb korosztály száma nőtt, ezért mára elindult a település az előregedés irányába, azonban még mindig kiegyenlítettebbek a mutatók, mint akár az országos, akár a megyei átlag.

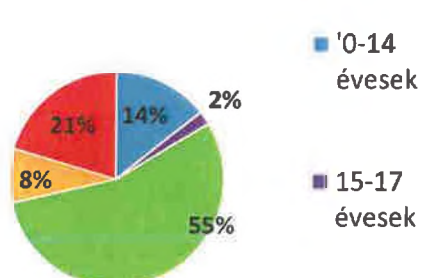
2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2022)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	57	49	106	53,77%	46,23%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			4	3,77%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	13	7	20	12,26%	6,60%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	4	1	5	3,77%	0,94%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	31	27	58	29,25%	25,47%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	4	4	8	3,77%	3,77%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	5	10	15	4,72%	9,43%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

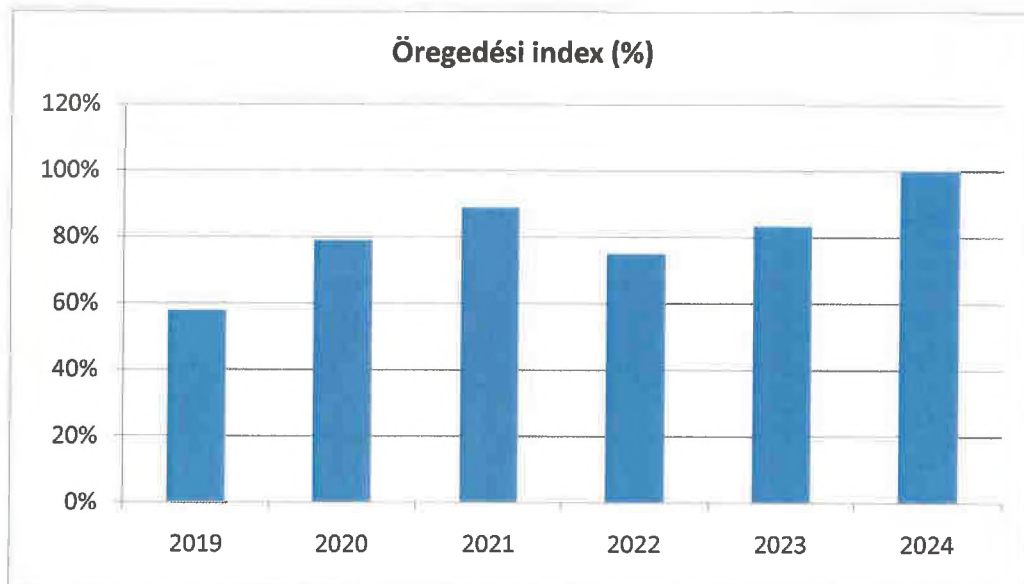

Állandó népesség - nők életkori megoszlása

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2019	11	19	57,89%
2020	15	19	78,95%
2021	16	18	88,89%
2022	15	20	75,00%
2023	15	18	83,33%
2024	15	15	100,00%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

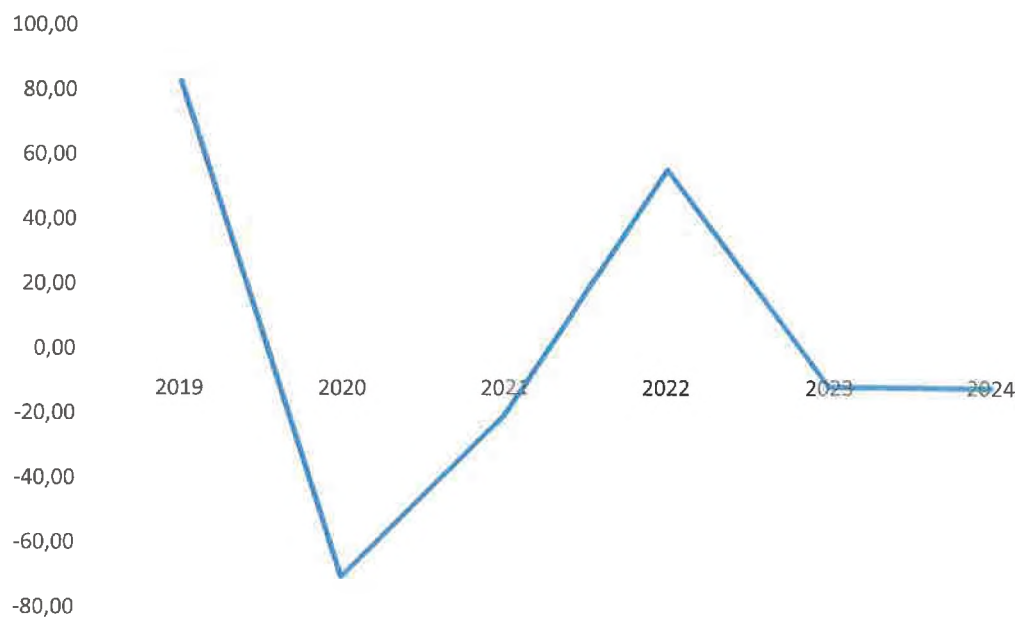

Leszögezhetjük, hogy a népességcsökkenés egyik oka a negatív vándorlási egyenleg. A vizsgált időszakban, mint az már korábban is jellemző volt, a vándorlási egyenleg inkább negatív, ha nem is jelentős mértékben, de a település 10 év alatt a népessége nagyjából 10 %-át veszítette el az elvándorlás miatt.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2019	82,47
2020	-70,71
2021	-20,73
2022	55,25
2023	-11,90
2024	-12,27

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

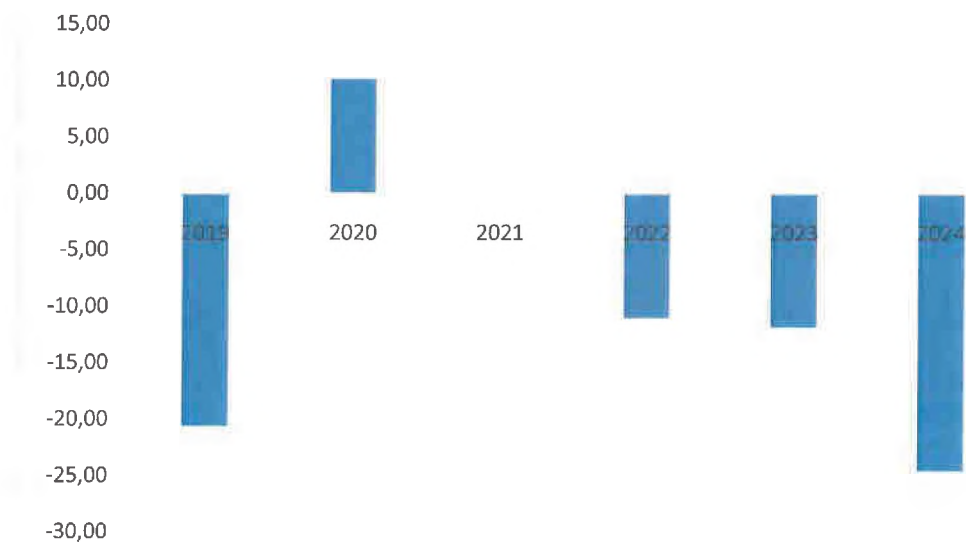
Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő)

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2019	-20,62
2020	10,10
2021	0,00
2022	-11,05
2023	-11,90
2024	-24,54

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő)

A népességfogyásnak a magas születésszám ellenére a másik oka a vizsgált időszakban a természetes fogyás. Az országos mutatókhoz hasonlóan Paléban is inkább kevesebb a születések száma, mint a halálozásé, bár nem jelentős a különbség, de a vándorlási egyenleggel együtt a lélekszám stagnálását, némi csökkenését eredményezte.

Önkormányzatunk az elkészített településfejlesztési stratégiai dokumentumokban nagy hangsúlyt fektet arra, hogy a település minden családja megtalálja helyét és szerepét az évszázados hagyományokra építő, a jelen kihívásaira korszerű választ adni tudó közösségében. Alapvető cél, hogy az önkormányzat az általa biztosított szolgáltatások révén hozzásegítse a lakosságot egy minőségi, az egyén és közössége számára egyaránt értékes élethez, s lehetővé tegye a szükségletek kielégítésével a szolgáltatások magas színvonalon történő elérését. A társadalmi integráció megteremtése érdekében, elengedhetetlen a civil szervezetek és egyházak szorosabb bevonása a közszolgálati feladatok ellátásába, a pályázati lehetőségek kihasználása, a társadalom periferiájára szorult csoportok, így különösen az idősek, egyedülállók, a több gyermeket nevelők, a nehéz anyagi helyzetben lévő családok számára olyan segítő, hátránykompenzáló programok indítása, amelyek révén biztosítható lesz a település hosszú távú fejlődése.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Palé Község Önkormányzata a HEP elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.

A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP átfogó célja a településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemzésből (HE) és intézkedési tervből (IT) áll, amelyet a települési önkormányzat ötévente, öt év időtartamra fogad el, jelen dokumentum 2013. óta, az első program elkészítése óta a második ilyen jellegű kezdeményezés. Az elemzés öt területre koncentrál: lakhatás, foglalkoztatás, egészségügy, oktatás, szociális- és közszolgáltatások. A HEP elemzi a településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének alakulását, és meghatározza az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő célokat, kiemelten figyelmet fordítva a lakhatásra, oktatásra, egészségügyre, foglalkoztatásra, valamint a szociális helyzetre. A program tartalmazza a célok megvalósításának forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését is. Célunk, hogy a programmal felmérjük a településen élő marginalizálódott csoportok helyzetét, egyben meghatározzuk azokat a fejlesztési irányokat, melyek e célcsoportok életminőségében jelentős változásokat érnek el:

- az esélyegyenlőségi célok elérése érdekében a kötelezettségek meghatározása;
- a kötelezettségek teljesítéséért felelős személyek kijelölése, akiknek fő feladata:
 - a) a program megvalósításának koordinálása,
 - b) a program végrehajtásának nyomon követése,
 - c) az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása;

- a Program nyilvánosságának biztosítása;
- a Program megvalósításában érintett intézmények vezetőinek tájékoztatása;
- esélyegyenlőségi kockázatok kezelése, intézkedési tervek készítése, értékelése, folyamatos korrekciója;
- fejlesztési célok időrendi prioritásának kialakítása, a mérhetőséget lehetővé tevő indikátorok meghatározása;
- az esélyegyenlőség javításához kapcsolódó prioritási sorrend meghatározása;
- az eredmények nyilvánosságra hozásakor a személyes adatok védelmének maximális érvényesítése;
- a település döntéshozóinak két évente történő tájékoztatása a megvalósításról.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését a HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmazására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete.
- A Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 94/2018. (V. 22.) Korm. rendelet 40. § (1) bekezdés 28. pontja értelmében a Kormány társadalmi felzárkózásért felelős tagjaként, a belügyminiszter módszertani útmutatót tesz közzé a HEP elkészítésének részletes szempontjairól. különös figyelmet fordítva a
 - a) a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
 - b) a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
 - c) a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
 - d) a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
 - e) az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
 - f) a gyermekek védelméről és a gyámsági igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
 - g) a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia(2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

„A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021–2030)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2023-2024)

Országos Foglalkoztatási Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

A program figyelembe veszi Palé Község Önkormányzatának mindazon dokumentumait, melyek kitérnek az esélyegyenlőség megvalósítására, így különösen:

- Palé Község Önkormányzata költségvetése, 2018-2023.
- Palé Község Önkormányzatának Gazdasági Programja (2024–2028)
- Településrendezési terv: településfejlesztési koncepció, szabályozási terv, helyi építési szabályzat
- A Hegyháti Járás Esélyteremtő Programterve 2015.

A fenti dokumentumokban meghatározott célkitűzéseket jelen program nem tartalmazza, mivel azokban az egyes területeket érintő feladatok, határidők részletesen meghatározásra kerültek.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

2015-ben az együttműködő önkormányzatok aktív közreműködésével készült el a Hegyháti Járás Esélyteremtő-programterve, pályázati forrásból - ÁROP-1.3-2014 -2014-0120 „Együtt egymásért-Területi összefogás a hegyháti járásban az esélyegyenlőség biztosítás érdekében”.

A járási szintű együttműködés javítja a feladatok szervezésének, ellátásának minőségét és koordinációját, ésszerű költségfelhasználást tesz lehetővé, így jelentősen javulhat a költséghatékonyság és a problémakezelés színvonala. A Sásd város kezdeményezésére elkészült programterv a Hegyháti járás 25 települése közül 16 településre terjed ki. Ezek Alsómocsolád, Bakóca, Baranyajenő, Baranyaszentgyörgy, Felsőegerszeg, Gödre, Kisbeszterce, Kishajmás, Mágocs, Mekényes, Meződ, Mindszentgodisa, Nagyhajmás, Palé, Sásd, Tormás, Varga és Vázsnok. A programterv legfőbb célja egy olyan koncepció kidolgozása a Hegyháti járás érintett települései számára, amely megvalósíthatja a további „esélyteremtés” alapját, folyamatát, kijelöli a főbb fókuszpontokat, stratégiai irányokat, rámutat ezek előnyeire, és elemzi az előnyök kiaknázásához szükséges alapvető feltételeket. Az Esélyteremtő-programterv elkészítésének további célja, hogy a járásnak legyen egy egységesen kidolgozott és elfogadott programterve az esélyegyenlőségi kérdésekre.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adatai kimutatása

A helyzetelemzés elkészítéséhez a KSH és a TeIR adatbázis, valamint a népszámlálási adatok szolgáltak alapul. Emellett Palé Község Önkormányzata, illetve a Sásdi Közös Önkormányzati Hivatal is rendelkezett megfelelő adatokkal. Közfeladatot ellátó más intézmények, civil

szervezetek és egyéb szervezetek is szolgáltatnak adatokat. Vannak azonban olyan területek, amelyről az információszerzés továbbra is nehézkes. Az adatok gyűjtése, elsősorban a nehéz anyagi helyzetben lévő családokról, a fogyatékos személyekről, az ő foglalkoztatásukról, iskolai végzettségükről, a nők helyi gazdaságban elfoglalt szerepéről, volt problémás.

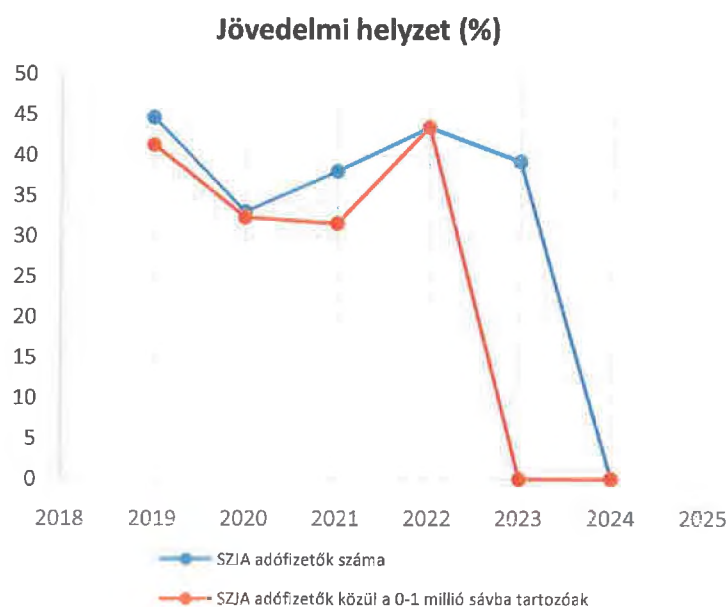
A romákra vonatkozó adatok szenzitív adatnak minősülnek, ezért azokat nyilvántartani nem lehet. A települési önkormányzat nem gyűjtött és nem elemzett adatokat a romákkal, nőkkel és a fogyatékkal élőkkel kapcsolatban.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az SZJA adófizetők %-ában (TS 060)
2019	44,66	41,30
2020	33,01	32,35
2021	38,00	31,58
2022	43,40	43,48
2023	39,22	0,00
2024	0,00	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysággal (etnikai és szociális dimenzió összemosása). Mi abból indulunk ki, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedi teljesen egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember cigány/roma. Az viszont kijelenthető, hogy a cigányok élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább terhelt az őket érintő diszkrimináció rejtett és nyílt dimenzióinak a kíméletlen érvényesülése miatt.

A településre hagyományosan jellemző volt a nagyobb arányú nemzetiségi lakosság. A második világháborút követő kitelepítésekig a német nemzetiség aránya volt jelentős, majd néhány évtizede megjelent a roma nemzetiség, mint a település közösségét nagyobb arányban alkotó csoport. A 2011. évi népszámlálás során 5 paléi lakos vallotta magát a cigány nemzetiséghez tartozónak. Ez már előrelépés ahhoz képest, hogy 2001-ben még két lakos nyilatkozott a cigány kulturális értékekhez, hagyományokhoz való kötődéséről. Úgy tűnik, hogy a paléiakban lassan oldódik a nemzetiséghez tartozásuk megvallása terén tapasztalt vonakodás. Az önkormányzat becslései, valamint a településen korábban működött cigány kisebbségi önkormányzat alakításakor a választópolgárok részéről tett nyilatkozatok száma alapján vélhetően ennél valamivel magasabb a roma származásúak valós száma. A település mintegy 30 családjából 8 család tartozhat az önkormányzat becslése szerint a roma nemzetiséghez, kb. 25 fő.

A községben a nemzetiségek együttélését jól jellemzi, hogy a közösség alakításában, szervezésében nemzeti identitási kérdés soha nem merült fel. A nemzetiségek és a többségi lakosság közötti mindennapi élet teljes egészében problémamentes, a roma családok a község területén integrálódva élnek.

Cigány kisebbségi önkormányzatot alakítottak a helybeli romák 2006-ban. A kisebbségi önkormányzat négy éves működése során célul tűzte ki a helyi cigányság érdekképviselőt a helyi döntések meghozatala során, a helyi nemzetiségi hagyományok ápolását, a gyermekek számára a hagyományörzés továbbadását. A 2010-ben megtartott választás során a település 15 választópolgára kezdeményezte a cigány kisebbségi választás kitűzését, a 30 fős létszám nem volt meg, ezért választás kiírására nem került sor, a cigány kisebbségi önkormányzat megszűnt.

A mélyszegénységgel kapcsolatos vizsgálatok az egyén illetve a háztartás saját jövedelmi helyzetének értékelésén alapulnak. A rendelkezésünkre álló adatok alapján elsősorban a munkanélküliség, a szociális rászorultság, a gyermekek helyzete, a lakhatási viszonyok és az iskolai végzettségek figyelembe vételével készítünk elemzéseket.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ftl.) és a Mőtv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

A 290/2014. (XI.26.) kormányrendelet a Hegyháti járást a komplex programmal fejlesztendő járások közé sorolja, a járások fejletlenségi rangsorában a Hegyhát a 23. a 197 járás közül.

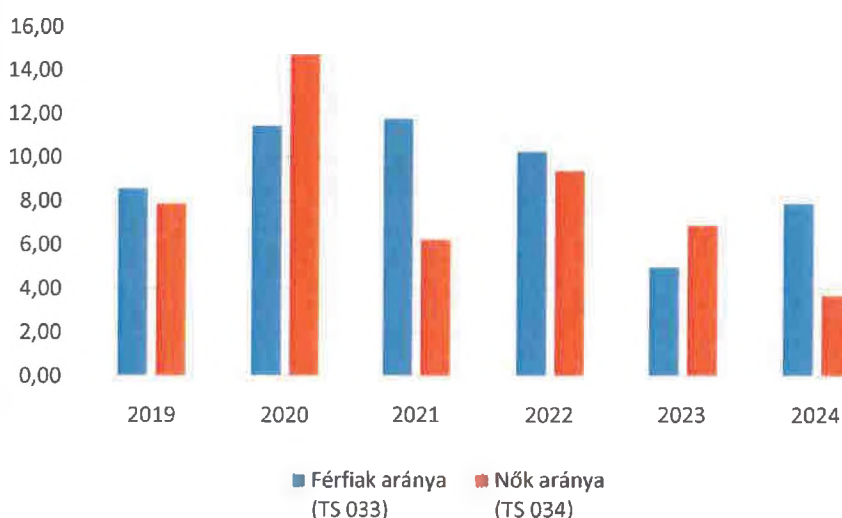
Az aprófalvas településszerkezetből adódóan, az elzárt, rossz közlekedési helyzetben lévő kistelepüléseken nincsenek munkahelyek, rosszak a munkajövedelemhez jutás esélyei.

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	Nyilvántartott állás keresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2019	8,57	7,89	8,23%
2020	11,43	14,71	13,07%
2021	11,76	6,25	9,01%
2022	10,26	9,38	9,82%
2023	5,00	6,90	5,95%
2024	7,89	3,70	5,80%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Munkanélküliség nemek szerint

A kedvezményezett települések besorolásáról és a besorolás feltételrendszeréről szóló 105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet szerint a település többszörös hátránya továbbra is fennáll. Palét az új kormányrendelet továbbra is a társadalmi-gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett, továbbá a jelentős munkanélküliséggel sújtott települések közé sorolja.

A legfrissebb folyamatokat vizsgálva megállapíthatjuk, hogy országosan a nyilvántartott állás keresők száma folyamatosan csökken, Paléban is megjelent ez az élenkülés. Azonban a leghátrányosabb helyzetben lévő munkatapasztalat nélküli fiatalok, az alacsony iskolai végzettségűek és a korosabb munkavállalók elhelyezkedési esélye nem javult megfelelő mértékben.

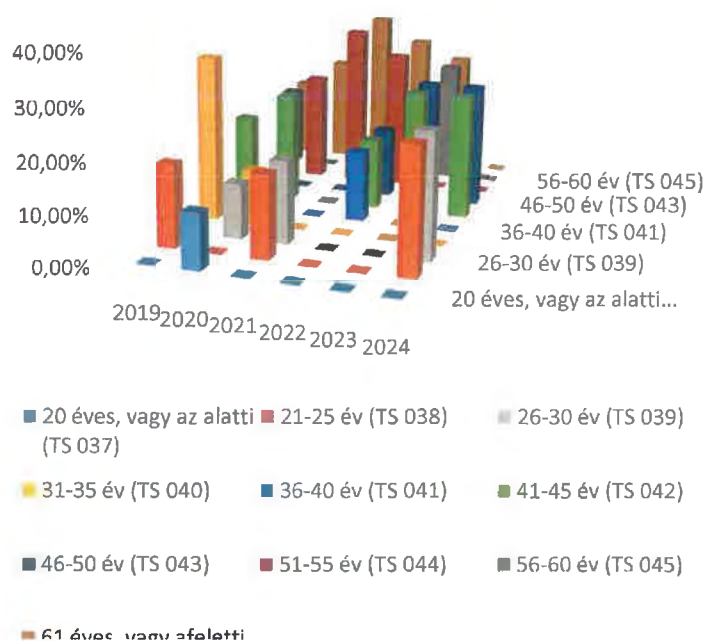
Nem változott a munkanélküli nők és férfiak aránya, viszonylag kiegyenlített az arány, valamivel nagyobb mértékben veszélyeztetni az állástalanság a férfiakat.

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott állás keresők száma korcsoportok szerint

Nyilvántartott állás keresők száma összesen	Év	2019	2020	2021	2022	2023	2024
	Fő összesen	6	9	6	7	4	4
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	0,00	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	%	0,00%	11,11%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
21-25 év (TS 038)	Fő	1,00	0,00	1,00	0,00	0,00	1,00
	%	16,67%	0,00%	16,67%	0,00%	0,00%	25,00%
26-30 év (TS 039)	Fő	0,00	1,00	1,00	0,00	0,00	1,00
	%	0,00%	11,11%	16,67%	0,00%	0,00%	25,00%
31-35 év (TS 040)	Fő	2,00	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	%	33,33%	11,11%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
36-40 év (TS 041)	Fő	0,00	0,00	0,00	1,00	0,00	0,00
	%	0,00%	0,00%	0,00%	14,29%	0,00%	0,00%
41-45 év (TS 042)	Fő	1,00	2,00	0,00	1,00	1,00	1,00
	%	16,67%	22,22%	0,00%	14,29%	25,00%	25,00%
46-50 év (TS 043)	Fő	0,00	0,00	0,00	1,00	1,00	1,00
	%	0,00%	0,00%	0,00%	14,29%	25,00%	25,00%
51-55 év (TS 044)	Fő	0,00	2,00	2,00	2,00	0,00	0,00
	%	0,00%	22,22%	33,33%	28,57%	0,00%	0,00%
56-60 év (TS 045)	Fő	1,00	0,00	0,00	0,00	1,00	0,00
	%	16,67%	0,00%	0,00%	0,00%	25,00%	0,00%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	1,00	2,00	2,00	2,00	1,00	0,00
	%	16,67%	22,22%	33,33%	28,57%	25,00%	0,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Nyilvántartott állás keresők korcsoportok szerint

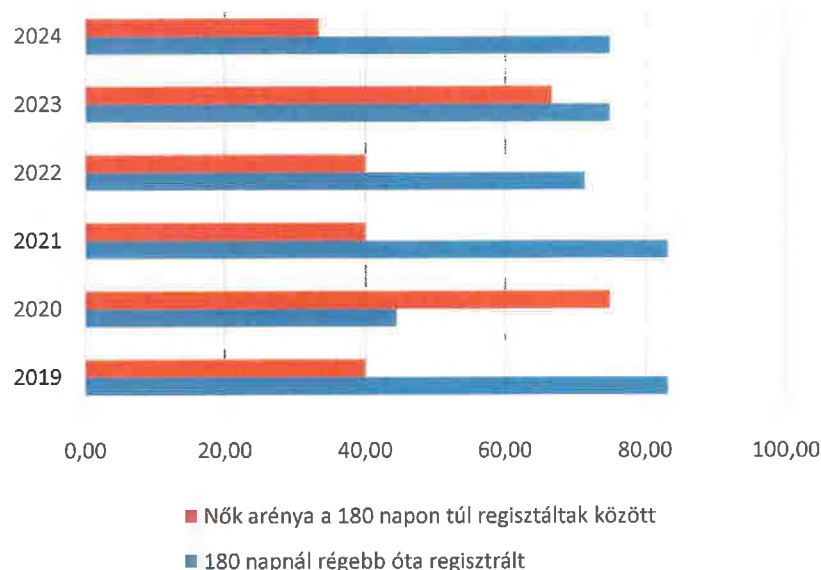

veszélyeztetett csoportokkal kapcsolatos adatok hiányosak, nem állnak rendelkezésre. Foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolhatók az idősebb, nyugdíj előtt álló korosztályok, a gyermekvállalást követően a munkaerőpiacra visszatérő nők, valamint a megváltozott munkaképességű és fogyatékos emberek. Alacsony továbbá a 15–24 éves korosztály munkaerő-piaci részvétele is. A fiatalok távolmaradását főként az oktatási, képzési idő meghosszabbodása indokolja, ugyanakkor jelentősen megnőtt az iskola befejezése utáni munkahelykeresés ideje is. A pályakezdő fiatalok elhelyezkedését elsősorban a munkalehetőségek száma, a nem megfelelő szakmaválasztás, a szakmai tapasztalat hiánya és az iskolai végzettség befolyásolja.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőknél (TS 058)
	%	%
2019	83,33	40,00
2020	44,44	75,00
2021	83,33	40,00
2022	71,43	40,00
2023	75,00	66,67
2024	75,00	33,33

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

180 napnál hosszab ideje álláskereső

Községünkben a 30 évnél fiatalabb és 45 évnél idősebb munkavállalókat sújtja leginkább munkanélküliség. A 45 év felettiek körében még magasabb számban fordul elő, hogy alacsonyabb, legfeljebb középfokú iskolai végzettséggel, valamint már többnyire elavult, nem piacképes szakképesítéssel rendelkeznek. A 60 év feletti korosztály jelentős aránynövekedése ennek a korcsoportnak az elhelyezkedési esélyei jelentős romlását jelzi.

Az elhelyezkedési lehetőségek térségünkben jellemzően az országos méretekben bővültek. Ahogy már kitűnt, a leghátrányosabb helyzetben lévő munkatapasztalat nélküli fiatalok, az alacsony iskolai végzettségűek és a korosabb munkavállalók arányának növekedése azzal jár, hogy a munkanélküliek ezen hátrányokkal küzdő része rossz elhelyezkedési esélyekkel rendelkezik, az állástalansággal hosszú távon küzd.

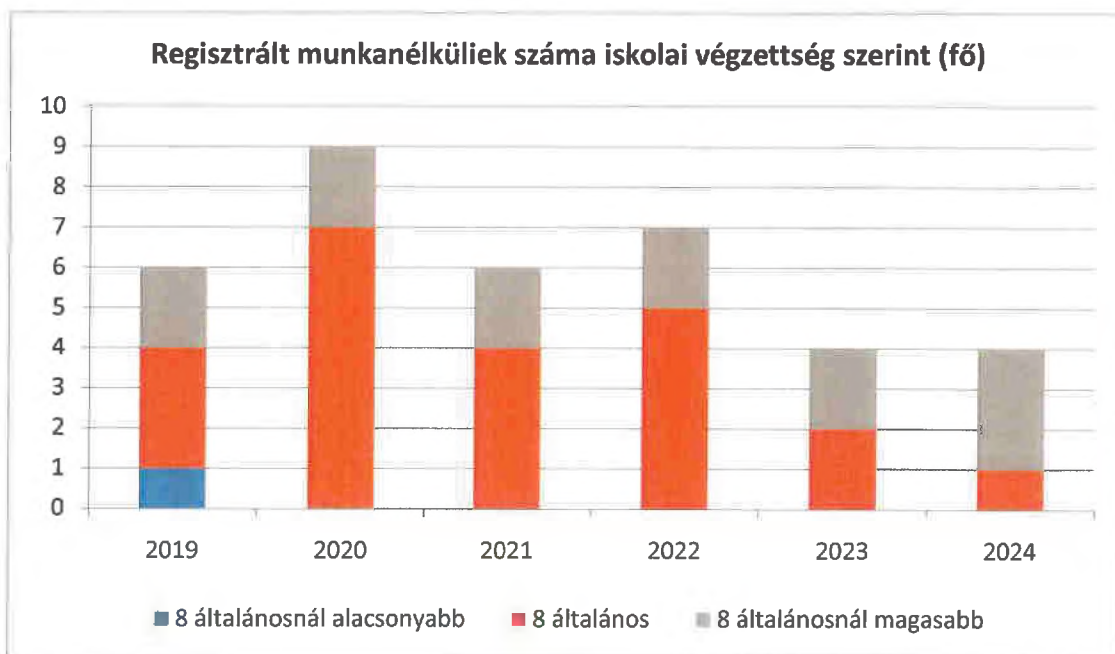
Településünkön az országos tendenciától eltérően nőtt a tartós munkanélküliek aránya, a helyzet nem kedvez a viszonylag gyors munkába állás lehetőségének. Ez összefügghet azzal, hogy a képzetlen vagy nem piacképes tudással, tapasztalattal rendelkező, sokszor elhelyezkedésre mentális állapota miatt sem alkalmas, a munkaerőpiaci elvárásokhoz nem igazodó állástalanok gyakran évekre, évtizedekre a közfoglalkoztatásban ragadnak.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2019	6	1	16,67%	3	50,00%	2	33,33%
2020	9	0	0,00%	7	77,78%	2	22,22%
2021	6	0	0,00%	4	66,67%	2	33,33%
2022	7	0	0,00%	5	71,43%	2	28,57%
2023	4	0	0,00%	2	50,00%	2	50,00%
2024	4	0	0,00%	1	25,00%	3	75,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi

Hivatal

Nem rendelkezünk adatokkal a foglalkoztatottak iskolai végzettségéről. Az alacsony iskolai végzettségűek munkanélküliség által való érintettségét tudjuk vizsgálni.

A nyilvántartott állás keresők több mint fele alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik, bár mindegyiküknek van 8 általános iskolai végzettsége. A középfokú végzettséggel rendelkezők jelentős arányára tekintettel kimondhatjuk, hogy a képzettségek iránya nem felel meg a piaci keresletnek. A munkaerőpiacról kiszorult emberek minél hatékonyabb munkába állításának fontos feladata korszerű, „piacképes” szakképzések biztosítása a felnőttoktatás keretében, erre kell a továbbiakban nagyobb hangsúlyt fektetni.

Bár pontos adatokkal nem rendelkezünk a romák foglalkoztatottságáról, de tudjuk, hogy jelentős számban élnek segélyből, közmunkából, egyéb állami transzferekből, és azt is leszögezhetjük, hogy a roma háztartások legalább fele tartós szegénységben él. Az állandósuló, immár több mint két évtizedes munkanélküliség miatt egyre szélesebb körben fenyeget az inaktivitás, mint a fiatalok számára látott társadalmi minta normává rögzülésének veszélye, mely negatív hatással van a fiatal korosztályok tanulási/továbbtanulási motivációira. A jelenlegi romákkal kapcsolatos foglalkoztatási adatok háttérben komplex társadalmi-gazdasági folyamatok állnak. Ezek eredője a

nyolcvanas évektől induló gazdasági folyamatokra vezethető vissza, amikor is a piacgazdaság kiépülésével egyidejűleg olyan iparágak épültek le, amelyek a szakképzetlen munkaerőt korábban tömegesen szívták fel: bányászat, mezőgazdaság stb. Érintettségüknél fogva ezen jelenségek súlyosabban érintették a roma lakosság foglalkoztatási viszonyait, mint a nem roma népességet. Az országos statisztikai becsléseket tekintve általában véve a következő tendenciák figyelhetők meg: a romák foglalkoztatottsági szintje durván a fele, munkanélküliségi rátájuk három-ötszöröse, az egy keresőre jutó eltartottak aránya háromszorosa a nem roma népességnek.

A roma nők kétszeresen is hátrányban vannak a mindennapi élet számos területén, így a foglalkoztatásban is. Nőként a gyermeknevelés és a családi élet biztosítása megnehezíti az iskolák elvégzését, egy teljes értékű munkahely megszerzését és megtartását, és mindez fokozottan így van a romák körében a korai gyermekvállalás és magasabb gyerekszám miatt.

Az Önkormányzat egyik kiemelt célja, hogy a romák közül minél többen váljanak munkából élő, családjuk eltartására és a közterhek viselésére alkalmas polgárokká.

- c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

Önkormányzatunk a kezdetektől fogva aktívan vett részt a különböző típusú közfoglalkoztatási programokban. Célunk egyrészt a tartós munkanélküliek számára a munkaképességük szinten tartása, a munkaerőpiaci lehetőségeik bővítése, de a munkajövedelem pótlása is: segélynél magasabb összegű jövedelem lehetősége, harmadrészt önkormányzati érdek a forráshiány miatt nehezen finanszírozható közfeladatok ellátása.

A közfoglalkoztatás szerepét a Kormány másként értelmezi: egy olyan átmeneti foglalkoztatásnak tekinti, amely segély helyett munkát és fizetést biztosít az álláskereső számára. Célja az elsődleges munkaerő-piaci integráció és reintegráció, a tartósan munka nélkül lévők aktiválása által. Támogatott „tranzitfoglalkoztatás”, amelynek célja, hogy a közfoglalkoztatott sikeresen vissza-, illetve bekerüljön az elsődleges munkaerő-piacra.

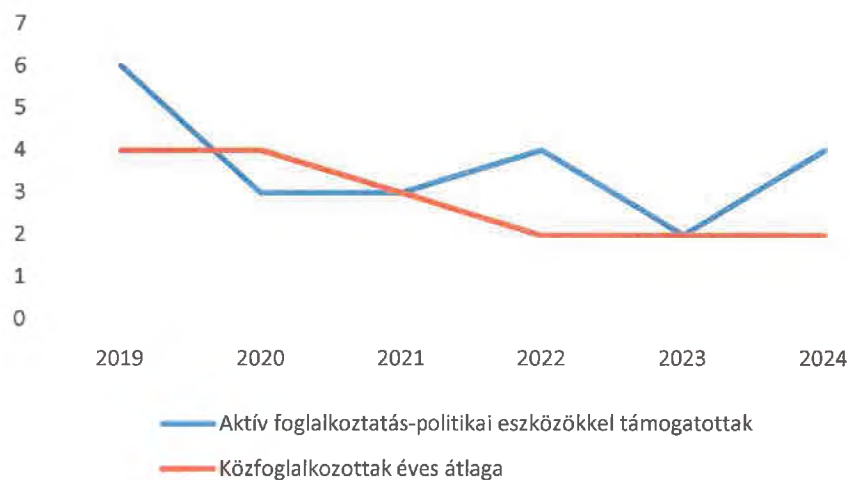
A Kormány értékelése szerint a közfoglalkoztatást egyértelműen és alapjaiban befolyásolja a nyílt munkaerőpiac helyzete, az általánosan jelentkező, már a közfoglalkoztatásban is tapasztalható munkaerőhiány, valamint a gazdaság élénkülésével folyamatosan csökkenő álláskeresői létszám, a megfelelő, végzettséggel, képzettséggel rendelkező, motivált, dolgozni képes és akaró álláskereső munkaerő egyre szűkülő létszáma.

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2019	6	4
2020	3	4
2021	3	3
2022	4	2
2023	2	2
2024	4	2

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A kormányzati szándékból adódóan egyre csökken a közfoglalkoztatásban résztvevők száma, településünkön öt év alatt negyedére.

Aktív foglalkoztatáspolitikai eszközökkel támogatottak és közfoglalkoztatottak száma

A közfoglalkoztatottak mindannyian közterületi vagy intézményen belüli munkát végeznek, főként fizikai munkákat, kiegészítő tevékenységet.

A közmunkások feladatai közé legnagyobb részben kommunális, környezetvédelmi célú tevékenységek ellátása, intézmények tevékenységét segítő szolgáltatások végzése (pl. takarítás), egészségügyi és szociális, valamint a művelődési és közoktatási területeken végzett feladatok segítése tartozik. A férfi és női közmunkások által ellátott feladatok szerkezete értelemszerűen különbözik egymástól. A férfiak által leggyakrabban végzett munkák: köztisztasági és karbantartó feladatok, parkgondozás, vízelvezető árkok fenntartása. A nők esetében a köztisztasági munkák, épület-takarítás és az adminisztratív kiegészítő feladatok jellemzőek.

A közfoglalkoztatottak munkájával, tevékenységével az önkormányzat alapvetően elégedett.

- d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

A településen élők foglalkoztatási helyzete a környező kistelepülések, a kistérség hasonló nagyságú községeihez képest kedvezőnek mondható. Ez azonban nem a településen elérhető munkahelyek miatt alakult így. Az önkormányzaton kívül ugyanis a településen nincs foglalkoztató. 1-2 kisvállalkozás, mezőgazdasági családi gazdaság van a faluban, mely külső munkaerőt nem igényel.

Ugyanakkor Sásdra, Dombóvárra, Komlóra és Pécsre, Kaposvárra még megfelelő szintű a bejárási lehetőség, a település lakóinak lehetőségük van e városokban munkát találni. A bejárási nehézségek azonban reálisak. Sásdra még csak-csak lehetséges a napi ingázás, az innen induló járatokra való rácsatlakozás azonban már nehézségeket okozhat – munkaidő-beosztástól függően.

A meglévő közlekedési lehetőségek jelentős bővülését eredményezné, ha a 66. főúton, az ún. paléi elágazónál lévő távolsági autóbuszmegállónál az összes járat megállna. Az önkormányzat évek óta igyekszik az autóbusz-társaságnál elérni a napi 4-5 további járat bővülést eredményező megállást. Az autóbuszmegálló a település határától alig 1 km-re található, így a paléiak – a faluba betérő buszok korlátozottsága miatt – többnyire ezt a lehetőséget használják. Könnyebben lehetne eljutni esetlegesen munkahelyekre, iskolákba, közegészségügyi és egyéb intézményekbe, mivel Palé zsáktelepülés és a településen semmilyen szolgáltatás nem működik.

Szintén javítana a közlekedési lehetőségeken, a munkalehetőségek bővülését is eredményezhetné Sásd és Palé között egy biztonságos kerékpározásra alkalmas kerékpárút kiépítése. A néhány kilométeres távolságra tekintettel jelenleg is sokan közlekednek sásdi munkahelyükre, esetleg az innen induló járatokhoz kerékpárral, ami a forgalmas főúton rendkívüli veszélyes.

- e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

A munkanélküliség kezelésében jelentős szerepet kap a képzés, továbbképzés.

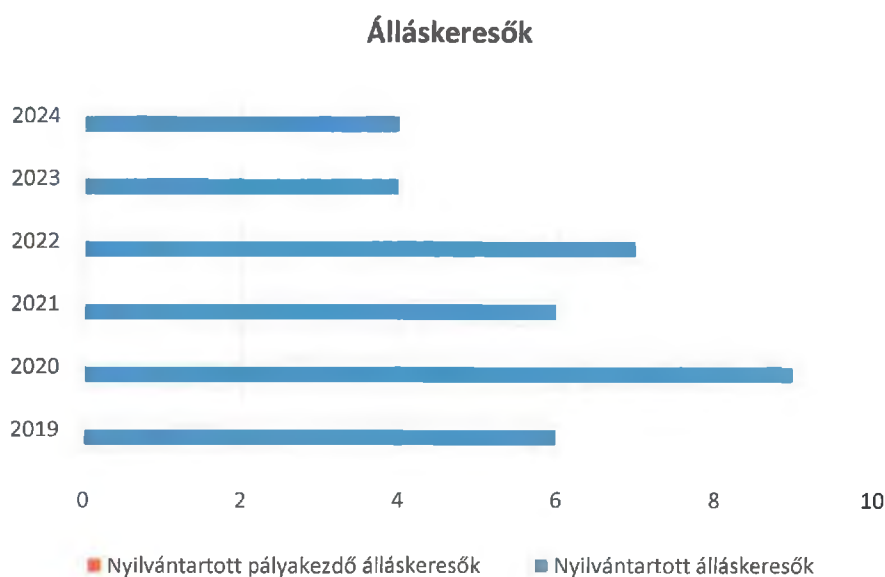
Az álláskeresők között nincs 8 általános iskolai végzettséggel nem rendelkező, az alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezők is jellemzően kevesebben vannak, mint a magasabb iskolai végzettségűek.

Kutatások a magyar képzési rendszer egyik negatívumaként említik, hogy túlképzés folyik az oktatásban, elsősorban a felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya nőtt meg az utóbbi években oly mértékben, amelyet a munkaerőpiac által támasztott szükségletek nem indokolnak. Ugyanakkor a szakmunkásképzés egyre inkább háttérbe szorul, nincs elegendő számú szakképzettséggel rendelkező olyan munkaerő, amelyet a piac megkívánna.

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő állás keresők száma		
Év	Nyilvántartott állás keresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2019	6	0
2020	9	0
2021	6	0
2022	7	0
2023	4	0
2024	4	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A szakiskolai képzésben szakképzettséget szerző fiatalok már az oktatási rendszerből való kilépéskor rosszabb esélyekkel indulnak a munkaerőpiacon, mint azok a társaik, akik érettségit adó iskolatípusban szerezték meg bizonyítványukat. A szakiskolai képzést a felmérések szerint azok a fiatalok választják, akik az általános iskolát rosszabb eredménnyel végezték. Ezek a fiatalok többnyire más hátrányokkal is küzdenek: a családban a szülők iskolai végzettsége alacsony, így már az alapfokú oktatásba belépéskor rosszabb helyzetben vannak. A tanulást a szülők ugyan preferálják, de abban segítséget adni nem tudnak, a gyermekeik iskolai kudarcainak kezelésében nem járatosak.

A lakosság iskolai végzettsége ugyan egyre kedvezőbb összetételű, de az is kimutatható, hogy az alacsony iskolai végzettség újratermelődik. Manapság is minden egyes évjárat körülbelül ötöde a munkaerőpiacon alig konvertálható alacsony iskolai végzettséggel (legfeljebb általános iskola) lép ki az oktatásból. Ennek egyik oka a lemorzsolódás: a

középfokú oktatásban jelentős azok aránya, akik elkezdenek valamilyen iskolát, de nem fejezik azt be.

A lemorzsolódás folyamatairól csak töredékes képet alkothatunk a jelenlegi statisztikai adatok alapján. A hazai statisztikai rendszer nem tud megbízható adatokat szolgáltatni arról, hogy hány tanulót érint évről évre ez a probléma.

Egy település életében rendkívül fontos az oktatás jelenléte és minősége. Ez nem csak az adott település fejlődését befolyásolja, hanem hozzájárul a település népességmegtartó erejének növeléséhez mind a pedagógiai munka, mind az infrastrukturális tényezők, és az eszközellátottság tekintetében is. A népesség korösszetétele nagy súllyal esik a latba egy település lakosságának iskolai képzettsége meghatározásakor, hiszen a fiatalabb korosztály aránya általában magasabb végzettséget is jelent. A népesség iskolázottsága a két legutóbbi népszámlálás között eltelt 11 év során jelentős emelkedést mutatott.

Palében helyben több évtized óta nincs iskola, az alap és középfokú oktatás is legközelebb Sásdon elérhető el.

A településen nem merült fel igény az általános iskolai felnőtt oktatásra. A 2013 év végén indult közfoglalkoztatási képzési program keretében ezen hiányosságot pótlendő alapkompenciát fejlesztő, felzárkóztató képzést kaptak a programba bevont közfoglalkoztatottak. Sásd és Komló helyszínnel 8 fő képzése folyt.

- f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

Palé község a Baranya Vármegyei Kormányhivatal Komlói Járási Hivatal Munkaügyi Osztálya illetékességi területéhez tartozik. Az állami munkaügyi szervezet feladata, hogy elősegítse a foglalkoztatási helyzet javítását, az álláskereső megfelelő munkához jutását. Céljuk, hogy a munkahelyek számbavétele, felkutatása során az álláskereső megfelelő munkahelyet, a munkaadók megfelelő munkatársakat találjanak. A foglalkoztatottak számának növelése, a munkához jutás elősegítése, a munkanélküliség megelőzése, a munkahelyek megtartása, az esélyegyenlőség megteremtése érdekében különféle támogatásokat, szolgáltatásokat kínálnak ügyfeleiknek.

A Munkaügyi Osztály szolgáltatásainak igénybe vételét, az ügyintézés könnyítését szolgálja, hogy Sásdon kihelyezett ügyfélfogadás van, heti két alkalommal a Hegyháti Járási Hivatal épületében a Munkaügyi Osztály valamennyi szolgáltatása elérhető, elkerülhető a Komlóra utazás is.

A munkanélküliség kezelésében jelentős szerepet kap a képzés, továbbképzés. Az álláskereső között nincs 8 általános iskolai végzettséggel sem rendelkező, sőt az álláskereső egy része középfokú iskolai végzettséggel rendelkezik, ezért inkább a piacképesebb szakmákra történő átképzésre volna szükség.

Térségünkben utoljára 2011/12-ben folyt álláskereső számára átfogó képzési program, akkor 3 szakmában 45 fő képzésére került sor.

- g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

Az önkormányzat nem jelentős foglalkoztató, a közfoglalkoztatáson felül két alkalmazottja van, a falugondnok és a közművelődési munkatárs.

A közfoglalkoztatás elsőrendű célcsoportjai viszont valóban a munkaerő-piacról kiszoruló mélyszegénységben élők, a közfoglalkoztatottak átlag 80 %-a közülük kerül ki.

- h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Olyan hátrányos megkülönböztetés esetéről nincs tudomásunk, amelyben pusztán a nemzetiséghez tartozása, illetve a mélyszegénység valamely jellemzője alapján került volna valaki hátrányos helyzetbe a foglalkoztatás terén.

Sokkal jellemzőbb a mélyszegénységgel többnyire együttjáró alacsony iskolázottság, alacsony önbecsülés, mentális problémák miatt az elhelyezkedési esély romlása.

- i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

Helyben a digitális információkhoz való hozzáférést a mozgókönyvtári információs pont keretében elérhető teleház szolgáltatások biztosítják, a könyvtár rendszeres nyitva tartási ideje alatt.

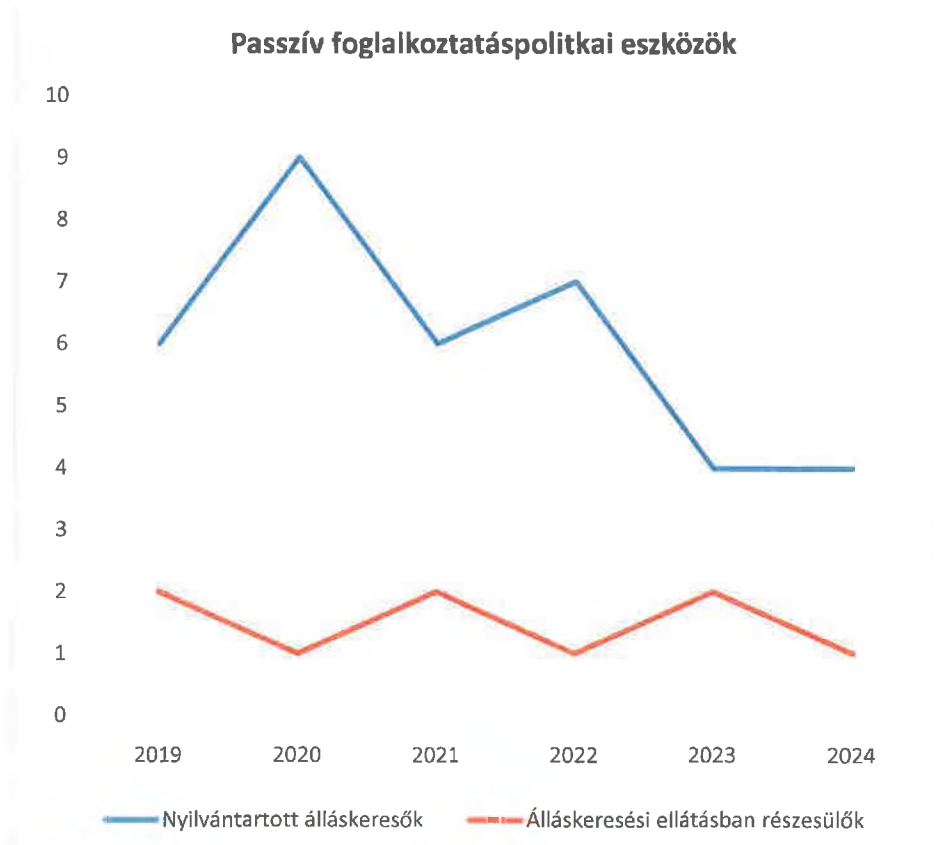
3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2019	6	8,45%	2	33,33%
2020	9	14,29%	1	11,11%
2021	6	9,68%	2	33,33%
2022	7	14,00%	1	14,29%
2023	4	8,00%	2	50,00%
2024	4	8,00%	1	25,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A regisztrált álláskeresők számának csökkenése öröndetesen megjelent az aktív korúak ellátásában részesülők számának csökkenésében is. A regisztrált munkanélküliek egyre nagyobb hányada részesül valamilyen ellátásban.

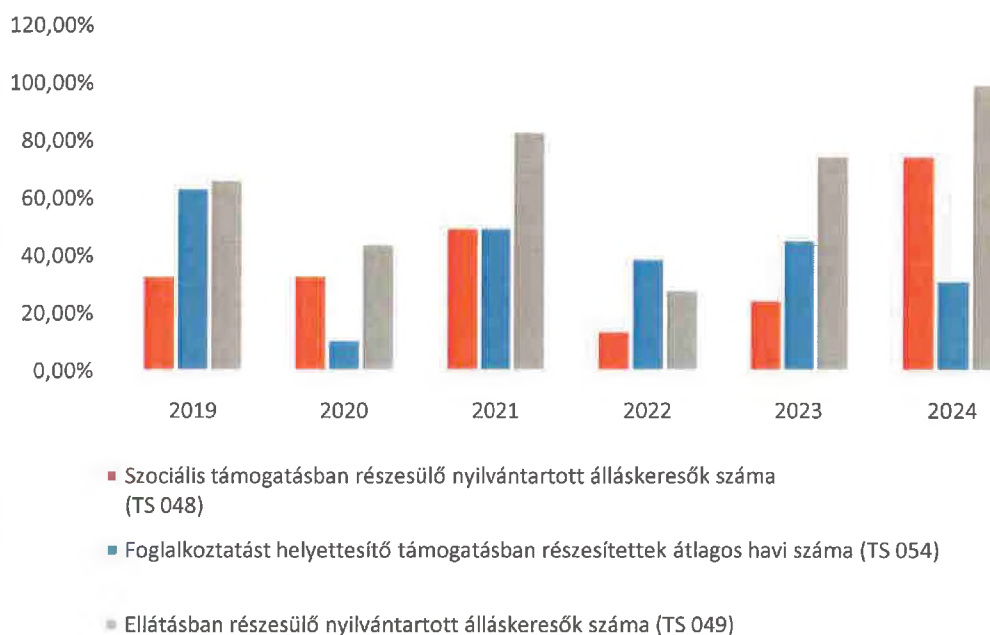
2015. március 1-jével az állami szociális ellátórendszerhez, a járási hivatalhoz került valamennyi munkanélküliséghez kapcsolódó támogatás folyósítása, így az aktív korúak ellátásával kapcsolatos ügyekben az önkormányzatnak nincs közvetlen információja az ellátottak számáról, összetételéről, alakulásáról.

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresői ellátásai II.						
Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresői száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresői száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2019	2	33,33%	4	63,83%	4	66,67%
2020	3	33,33%	1	11,11%	4	44,44%
2021	3	50,00%	3	50,00%	5	83,33%
2022	1	14,29%	3	39,29%	2	28,57%
2023	1	25,00%	2	45,75%	3	75,00%
2024	3	75,00%	1	31,75%	4	100,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

**Passzív foglalkoztatás-politikai eszközkel támogatottak száma a
15-64 év közötti népesség arányában II. (%)**

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás

Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0
2023	0
2024	0

Forrás: TeIR, KSH

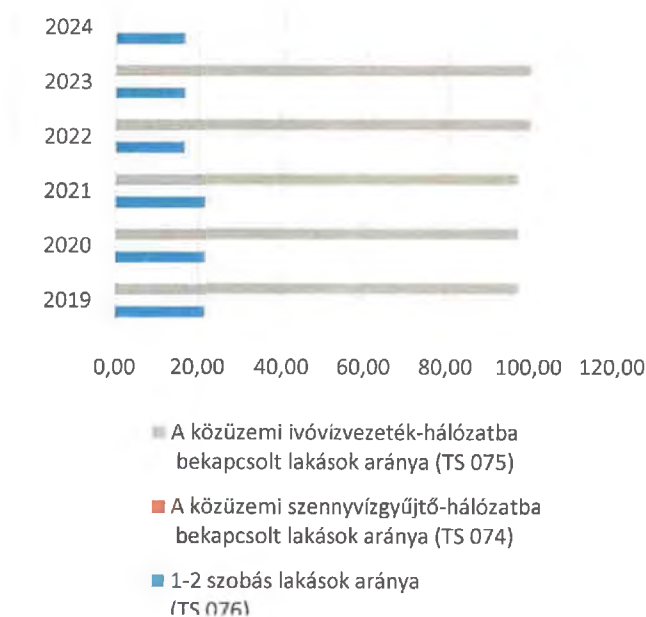
3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2019	37	0	0,00	21,62	0,00	97,30
2020	37	0	0,00	21,62	0,00	97,30
2021	37	0	0,00	21,62	0,00	97,30
2022	36	0	0,00	16,67	0,00	100,00
2023	36	0	0,00	16,67	0,00	100,00
2024	36	0	0,00	16,67	0,00	100,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Lakásállomány és minősége

a) bérlakás-állomány

3.4.2. számú táblázat - Bérlakás és szociális lakás állomány							
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)
	db	db	db	db	db	db	db
2019	37	1	0	0	0	0	0
2020	37	1	0	0	0	0	0
2021	37	1	0	0	0	0	0
2022	37	1	0	0	0	0	0
2023	37	1	0	0	0	0	0
2024	37	1	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Magyarországon továbbra sem elterjedtek a bérlakások, míg az EU államaiban átlagosan a lakók 30%-a lakik bérlakásban, addig Magyarországon országosan 6,5%. Az önkormányzat bérlakással egyáltalán nem rendelkezik, ez a forma nem jellemző a településen.

b) szociális lakhatás

Az önkormányzat bérlakással egyáltalán nem rendelkezik.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Az önkormányzat helyiséget sem ad bérbe lakáscélra. A településen nem jellemző a nem lakáscélú ingatlanok lakáscélú használata. A községben van ugyan néhány karbantartás hiányában erősen leromlott állapotú lakóház, de nem lakáscélú ingatlan lakás célú használata nem jellemző.

d) lakhatást segítő támogatások

2015. március 1-jétől a lakásfenntartási támogatás korábbi rendszere megszűnt, a lakhatás támogatása a települési támogatások körébe tartozó, alternatív ellátási formává vált. A képviselő-testület saját döntésétől függő támogatási lehetőség a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez nyújtott támogatás, amely a korábbi lakásfenntartási támogatást felválthatta. A településen jellemző probléma a megterhelő rezsiköltségek viselésének nehézsége, ezért Palé Község Képviselő-testülete rendszeres települési támogatást nyújt a lakhatási költségek megfizetéséhez. Lakásfenntartási települési támogatásra jogosult az a személy, akinek a háztartásában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 220%-át, egyszemélyes háztartás esetén 250 %-át, továbbá az elismert havi

lakásfenntartási költségek a háztartás összjövedelmének 20 %-át elérik, és a háztartás tagjai egyikének sincs vagyona,

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2019	63	24
2020	61	1
2021	57	1
2022	60	14
2023	64	17
2024	63	18

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Jelenleg 2-3 család részesül ebben a támogatási formában, melynek havi összege 3.000 Ft.

A településen letelepedni kívánókat lakástulajdonuk megszerzésében (lakásvásárlás vagy építés) vissza nem térítendő pénzbeli támogatással segíti az önkormányzat. Ez akár 350 ezer forint támogatást jelent. A fiatalok helyben maradását, letelepedését segítő támogatás több évtizedes múltra tekint vissza.

e) eladósodottság

Nem rendelkezünk átfogó ismeretekkel a lakással kapcsolatos eladósodottság pontos mértékéről. Az önkormányzat azokról az esetekről szerez tudomást, amikor a család támogatásért fordul az önkormányzathoz, többnyire közmű-hátralékok, amelyeket szociális kölcsönnel sikerült megoldani: Bedőlt lakáshitelről pedig nem volt tudomása az önkormányzatnak.

f) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A lakásállomány néhány éve-évtizede a stagnálás állapotában van. A lakóépületek többsége 1946 előtt épült. A település lakásai egytől-egyig egylakásos, többszobás hagyományos családi házak. A lakásállomány minősége javuló tendenciát mutat. A lakásállomány nagyságát illetően az egy lakásra jutó szobák száma 3,3 db, a lakások nagyság szerinti összetétele a nagyobb alapterületű lakások arányának növekedését mutatja. A lakásállomány komfortfokozat szerinti megoszlását elemezve megállapítható, hogy a lakások mintegy fele komfortos és félkomfortos, mindössze 10 %-uk teljesen komfort nélküli. Majd felük azonban már összkomfortos, lakói felújítási törekvései révén összkomfortossá tett vagy annak épült. A lakások közművel való ellátottsága terén van még mit javítani. A község belterületi úthálózatának a hossza 1,14 km. Valamennyi belterületi út aszfaltburkolatos, az elmúlt években azonban az utak állapota jelentősen leromlott. A kiépített járdák hossza csaknem 0,88 km. A község egyetlen utcájában a szükséges mértékben kiépített, kiváló minőségű járda van.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

- a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);
- b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;;
- c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

A községben nincs olyan lehatárolható terület, ahol az alacsony státuszú lakosok koncentráltan jelennének meg. A település belterülete egységes, a falu egyutcás, külterületén lakóház nincs.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

- a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

A háziorvosi ellátást a település lakossága számára a Sásdon működő 3 felnőtt és 1 gyermek háziorvos biztosítja, 8 településre kiterjedő körzetekben. Valamennyi háziorvosi körzet szakképzett orvossal betöltött. Az egészségügyi privatizáció teljes körű, a háziorvosok

valamennyien vállalkozói formában, saját rendelőben és eszközökkel látják el tevékenységüket. A Palé települést területi ellátási kötelezettséggel gondozó házi gyermekorvos havonta a településen tart helyi rendelést a faluházban.

A fogorvosi alapellátás – összevontan a felnőtt és a gyermeklakosság számára, illetőleg iskolafogászati feladatokkal - egy körzetben történik, 22 település lakossága számára, szintén sásdi székhellyel. A vállalkozó fogorvos tevékenységét 2025-ben megszüntette, a szakemberhiány miatt utódja nincs, jelenleg az önkormányzatok helyettes fogorvossal maguk tartják fenn a szolgáltatást.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgáltatások száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2019	0	0	0	0	6	0,20
2020	0	0	0	0	7	0,00
2021	0	0	0	0	10	0,00
2022	0	0	0	0	0	0,00
2023	0	0	0	0	9	0,00
2024	0	0	0	0	2	0,00

Forrás: TeIR, KSH

Tstar

A védőnői szolgálatot 2 védőnő látja el, sásdi székhellyel. Néhány éve a védőnői szolgálatok funkcionális privatizációjára is sor került, majd a finanszírozási feltételek változásával a két szolgálat ismét önkormányzati fenntartásba kényszerült, 2020 novembertől kezdődően. Ezt követően 2023. július 1-jétől a védőnői feladatellátás kikerült az önkormányzati feladatok közül, fenntartásuk állami kézbe került, a vármegyében a védőnői szolgálatokat a Pécsi Tudományegyetem Klinikai Központja működteti. A fenntartó-változások nem okoztak az ellátás folyamatosságában az ellátottak számára észrevehető változást.

Az alapellátáshoz kapcsolódó sürgősségi ellátás (központi háziorvosi ügyelet) 2023. augusztus 31-ig, amíg önkormányzati feladatellátásként működött, dombóvári székhellyel és sásdi információs ponttal működött. A fokozatosan kiépülő állami feladatellátás rendszerében településünk a vármegye részeként 2023. szeptember 1. napjától került be az Országos Mentőszolgálat ellátásával működő országos sürgősségi ügyeleti ellátásba. Az eddig Sásdon, majd Dombóváron elérhető szolgáltatás most vagy Dombóváron vagy a távolabb fekvő és tömegközlekedéssel még nehezebben megközelíthető Komlón és Pécsen vehető igénybe.

Az iskola-egészségügyi ellátást a sásdi oktatási intézményekben külön megbízással a házi gyermekorvos, illetve az állami védőnői ellátás részeként a két körzeti védőnő végzi.

A legközelebbi járóbeteg-szakellátás és a fekvőbeteg ellátás a Dombóvári Szent Lukács Kórházban érhető el. A gyógyszerekhez, gyógyhatású készítményekhez való hozzájutást a Sásdon

működő patika biztosítja. Sásdon 2 egészségügyi szolgáltató is vállal otthonápolási szolgáltatást, a háziorvosi szolgálatokkal együttműködve a beteg otthonában biztosítva a szakápolást.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A gyermekek számára kötelezően biztosítandó szűrések a házi gyermekorvosi szolgálat és a védőnői szolgálat közreműködésével, illetve az iskola-egészségügyi ellátás keretében történnek. Hozzájárásukban a falugondnoki szolgálat járatai nyújtanak segítséget.

Az egészség megőrzését, betegségek korai felismerését célzóan Sásdon az önkormányzat az egészségügyi szolgáltatóval együttműködve alkalmanként, néhány évente szűrővizsgálatokat szervez (szűrőkamion), mely a környező települések lakosai számára is elérhető.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A helyben elérhető szolgáltatások között településnagyságunkra tekintettel nem szerepelnek a fejlesztő és rehabilitációs ellátások. Ezeket a község lakossága a környező települések ellátóinál (pl. Dombóvár, Harkány, Mosdós, Pécs, Szigetvár stb.) érheti el, szükség esetén a falugondnoki szolgálat szolgáltatásának az igénybe vételével.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A településen közétkeztetés csak máshonnan megrendelt szolgáltatásként (szünidei gyermekétkeztetés, szociális étkeztetés) működik, helyben konyha nincs.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Az önkormányzat helyben a közművelődési tevékenysége keretében, valamint a mozgókönyvtári szolgáltató hely működtetés során kulturális, közösségi és sport programokat szervez a település minden lakója részére, térítésmentesen, általában havi rendszerességgel. Sportlétesítményként a falu központjában, a szabadidőparkban füves kispálya vehető igénybe.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A szociálisan rászorultak részére a szociális ellátást és a személyes gondoskodást az állam, az önkormányzat, illetve magánszolgáltatók biztosítják. A személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat.

A település lakossága számára jelenleg elérhető személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatások:

- a) falugondnoki szolgáltatás
- b) házi segítségnyújtás
- c) család- és gyermekjóléti szolgáltatás
- d) jelzőrendszeres házi segítségnyújtás
- e) támogató szolgálat
- f) nappali ellátás idősek és demens betegek részére.

2005-ben 27 települési önkormányzat közösen hozta létre a Sásdi Többcélú Kistérségi Társulást, amely a kistérség szociális és gyermekvédelmi alapszolgáltatásait biztosította a társulásban működtetett intézmény, a Hegyháti Szociális Alapellátási Központ (a továbbiakban: HSZAK)

útján, itt látták el a házi segítségnyújtás, a jelzőrendszeres segítségnyújtás, a családsegítő és a támogató szolgálat, illetőleg a gyermekjóléti szolgálat feladatokat is.

2014. január 1-jétől az önkormányzatok – finanszírozási nehézségek és egyeztetési problémák miatt – a szociális alapellátási feladatokat kiemelték a társulás által ellátott feladatok közül. A feladatok egy részét - a jelzőrendszeres segítségnyújtást és a támogató szolgálatot - fenntartó-váltással kiszervezték egy civil fenntartóhoz, a Sásd és Térsége Terület- és Humánfejlesztési Nonprofit Kft. működteti. A Sásd és Térsége Terület- és Humánfejlesztési Nonprofit Kft. fenntartásában 2014. november 30-tól működő Hegyháti Szociális Alapellátási Központ jelenleg ezt a két szociális alapszolgáltatást működteti Sásd és térségében.

Az intézmény által ellátottak köre, szakfeladatok területi hatálya a működési engedély szerint:

- a) jelzőrendszeres házi segítségnyújtás: - a Hegyháti járás 26 településének közigazgatási területe, valamint 45 önkormányzat közigazgatási területe a Szigetvári járás területén.
- b) támogató szolgáltatás: A Hegyháti járás 27 településének közigazgatási területe

A kft. az önkormányzatoktól teljes mértékben elkülönülve végzi tevékenységét, az önkormányzatokkal való kapcsolata csekély, a feladatellátás nehézségeiről, finanszírozási problémák jelentkezéséről tudnak az önkormányzatok, mivel a fenntartó támogatást kérve rendszeresen fordul az önkormányzatokhoz

A szociális alapellátás kötelező feladatait a társult önkormányzatok maguk látták 2014-től, különböző megoldásokkal. A sásdi és a Mindszentgodisai közös önkormányzati hivatalok 14 önkormányzata, köztük Palé 2014. január 1-jétől Sásdi Szociális és Gyermekjóléti Társulás néven intézményfenntartó társulást, a családsegítés, gyermekjóléti szolgálat és házi segítségnyújtás ellátására Sásdi Szociális és Gyermekjóléti Szolgálat néven közös intézményt hozott létre. A családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás 2015. év végi reformja következtében az ellátott feladatok közül kikerült a család- és gyermekjóléti szolgáltatás, amely feladatot a járási központ feladataival együtt Sásd Város Önkormányzata önálló intézményben old meg, a teljes közös önkormányzati hivatal, illetve a járás területén. A szociális társulás, illetve az általa fenntartott intézmény feladata maradt a házi segítségnyújtás, illetőleg a 2015-ben új feladatként kialakított nappali ellátás biztosítása.

A város fenntartásában működő Sásdi Család- és Gyermekjóléti Központ a településre kijárva, heti rendszerességgel tartott helyszíni félfogadással biztosítja a személyes gondoskodást nyújtó szociális- és gyermekvédelmi szolgáltatásokat.

A *Sásdi Család- és Gyermekjóléti Központ* által biztosított személyes gondoskodást nyújtó szociális- és gyermekvédelmi szolgáltatások:

A város fenntartásában működő Sásdi Család- és Gyermekjóléti Központ által biztosított személyes gondoskodást nyújtó szociális- és gyermekvédelmi szolgáltatásokról a 2022. évi beszámolója ad képet:

„A Sásdi Család- és Gyermekjóléti Központ, Sásdi Család- és Gyermekjóléti Szolgálat Szakmai Egysége ellátási területére vonatkozóan (Sásd, Gödre, Vázsnok, Varga, Palé, Meződ, Felsőegerszeg) 2022. évben együttműködési megállapodás alapján 12 családot gondozott, tanácsadottként, illetve egyszeri alkalommal 205 klienst látott el.

A családsegítő szolgáltatást igénybevevők tekintetében elsődleges problémaként továbbra is az anyagi, megélhetési problémák, gyermeknevelési nehézségek, a családi-kapcsolati konfliktus, illetve, a digitális oktatásban való részvétel, valamint az álláskeresésben nyújtott segítség nyújtása emelhető ki.

A szakmai tevékenységekre vonatkozóan: az előző évhez hasonlóan az ügyintézéshez történő segítségnyújtás, családlátogatások, valamint az egyéni gondozási nevelési terv megvalósításában nyújtott szociális segítő tevékenység halmozott adatai emelhetők ki valamint a pénzbeli ellátások igénylése, és adományközvetítés, elsősorban tartós élelmiszer adományra.

A KSH-nak 2023. januárban megküldött statisztikai összefoglalóból néhány elem:

- ☐ Adományközvetítés 488 db csomag, 205 fő esetben (szakmai tevékenység halmozott adata elsősorban az élelmiszer adományt nyújtó projektünk vonatkozásában)
- ☐ Családlátogatások száma:133
- ☐ Szünidei étkeztetéshez kapcsolódó családlátogatások a rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülők esetében

Az elmúlt esztendőben több alkalommal is felmerült az időskorúak intézményi elhelyezésének nehézsége, mert alacsony jövedelemmel, családtagok, hozzátartozók segítsége nélkül ez rendkívül nehéz, ezt ellátórendszerünk hiányosságaként értékelem.”

„Intézményünk minden év március 31-ig jelzőrendszeri intézkedési tervet készít. Az intézkedési terv elkészítéséhez a jelzőrendszeri tagok írásos beszámoló megküldésével járulnak hozzá.

A jelzőrendszeri intézkedési terv célja, hogy tervszerűen, szervezeten és hatékonyan működjön a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. tv 64.§ (2) bekezdésében, illetve a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. XXXI. tv 17.§ (1) bekezdésében meghatározott észlelő és jelzőrendszer.

Jelzéseket tekintve összegezhető, hogy

- ☐ 105 jelzés összesen
- ☐ 34 jelzés köznevelési intézményekből
- ☐ egészségügyi intézmény (kórház, védőnő, házi orvos)
- ☐ rendőrségtől érkező jelzés
- ☐ áldozatsegítő
- ☐ önkormányzat, jegyző
- ☐ összességében: a kórházak jeleznek a fiatalok esetében pl. pszichés problémák miatt bekerülőkről, illetve a rendőrség az ideiglenes távollátás esetében, valamint felnőttek esetében a lehetséges gondnokság kapcsán.”

„Járási Család- és Gyermekjóléti Központ Szakmai Egysége

A Sásdi Család- és Gyermekjóléti Központ, Járási Család- és Gyermekjóléti Központ Szakmai Egysége tevékenységét illetően összegezhető, hogy 2022. decemberben 66 védelembe vett gyermek állt gondozásban, 5 javaslat került benyújtásra ideiglenes hatályú elhelyezésre, védelembe vételre vonatkozóan 14 javaslat került benyújtásra.

A családba fogadások száma továbbra is jelentős a Hegyháti Járásban, tekintettel arra, hogy a gyermeket nevelő szülők külföldön vállalnak munkát, sok esetben a lakáshitelek törlesztése, vagy egyéb anyagi megfontolás miatt. A családba fogadás során a szülők a nagyszülőre, vagy valamely más családtagra bízák gyermeküket.

A bűncselekményekkel érintett kiskorúakra vonatkozóan történő családgondozás és szociális munka tapasztalatára vonatkozóan összegezhető, hogy 5 kiskorú gyermek állt megelőző pártfogó felügyelet alatt, garázdaság illetve kisebb értékben elkövetett lopás vétsége miatt.

A szabálysértést elkövető gyermekek szülei jellemzően együttműködőek az esetmenedzserrel, pártfogó felügyelővel. A pártfogó felügyelő és az esetmenedzser munkájával elősegíti, hogy további bűncselekményt ne kövessen el a kiskorú gyermek.

Az esetmenedzserek véleménye szerint a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések közül a védelembe vétel továbbra is kevésbé éri el az elvárt eredményeket, főként az 50 órát meghaladó igazolatlan iskolai hiányzás esetén. Ennek okát abban látják a szakemberek, hogy az érintett szülők nem partnerek ennek javításán.

Az elmúlt év egyik lényeges tapasztalata az, hogy a szülő maga kéri be a gyermekét a szakellátásba, ideiglenes hatályú elhelyezését kérve, de előfordult két alkalommal az is, hogy a gyermek maga kérte a családból való kiemelését.

Pornográf felvétel megszerzésével vagy tartásával elkövetett gyermekpornográfia megalapozott gyanúja miatt került négy középiskolás gyermek a látókörünkbe, akiknél védelembe vétel és megelőző pártfogás is elrendelésre került. Az elmúlt években még nem volt hasonló esetünk.

A szülők közötti párkapcsolati konfliktusok, illetve gyermekelhelyezés, kapcsolattartás körüli problémák említésre méltóak, amelyek sok esetben a védelembe vételt is indokoltá teszik több család esetében.

Intézményünk speciális szolgáltatásai:

- kapcsolattartási ügyeletet
- telefonos készenléti szolgálat
- jogi tanácsadás
- pszichológiai tanácsadás,
- munkavállalási, pályaválasztási tanácsadás biztosítása,

Óvodai iskolai szociális segítő szakember

2020. augusztustól lehetőség nyílt Óvodai iskolai szociális segítő szakember alkalmazására, a szakmai létszámot bővítve az intézményben.

A Hegyháti Járás ellátási területén működő köznevelési intézményekben látja el feladatát; a szociális munka eszközeinek és módszereinek felhasználásával az óvodás és iskoláskorú gyermekek, tanulók szociális kompetenciáinak fejlesztése, sikeres iskolai előmenetelük támogatása, illetve az esetlegesen felmerülő veszélyeztetettség megelőzése érdekében.

2022. október 1-óta ez az álláshely betöltésre került.

A Sásdi Család- és Gyermekjóléti Központ jelenlegi, és a közelmúltban lejárt pályázataai:

1. Az EFOP-1.4.2-16-2016-00023 azonosító számú Integrált térségi gyermekprogramok „Gyökerek és Szárnyak” elnevezésű projekt került megvalósítása a Hegyháti járáshoz tartozó településeken, továbbá Bikal és Oroszló községekben 2017. október 1-től, 2023. február 28-ig.

2. Intézményünk a 2022. évben is megvalósítóként vesz részt a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatósággal, az RSZTOP-1.1.1-16 – „Szegény gyermekes családok és rendkívül alacsony jövedelmű személyek számára természetbeni juttatás biztosítása” tárgyú RSZTOP-1.1.1-16-2016-00002 azonosító számon regisztrált pályázat megvalósításában. A pályázat keretein belül 12 kg-os tartós élelmiszer csomag kerül kiosztásra havonta, a projekt időszakra vonatkozóan, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő 0-3 éves korú gyermeket nevelő családok között, időskorúak és rokkant ellátásban részesülők között.

3. Gyermekétkeztetési Alapítvány, 5 család számára támogatás biztosítása 1 éven át, 20.000.- Ft összegben, tartós élelmiszer vásárlására. 2022. februártól kezdődően.

Sásd Város Önkormányzata és a Sásdi Család- és Gyermekjóléti Központ, illetve a Gyerekesély Program szervezésében nyári napközis tábor valósult meg, 75 férőhelyet biztosítva a sásdi gyermekek számára.

A tábornak az Általános Művelődési Központ adott helyszínt, 2022. július - augusztus között, három héten át. A programokat tekintve az első héten a különböző sportoké volt a főszerep, a második harmadik héten a népi motívumok témakörében mesék feldolgozása, művészeti alkotások készítése volt a kicsik feladata, valamint részt vehettek néptánc oktatáson, egészségvédő foglalkozáson, íjászon és kirándulást tettek a Mecsextrém Parkba, a Bükkösi Ökoparkba, és a Bikali Élmenybirtokba.

Kollégáimnak, valamint a Sásdi Általános Iskola pedagógusainak köszönhetően a résztvevő gyermekeknek lehetőségük volt tartalmasan eltölteni a nyári szünidőnek egy részét.”

A közelmúltban lezárt ún. 2. gyerekesély program, az EFOP-1.4.2-16-2016-00023 azonosító számú Integrált térségi gyermekprogramok „Gyökerek és Szárnyak” elnevezésű projektet az intézményben 2017. október 1-től 2023. február 28-ig a szakmai vezető, 5 koordinátor, közösségi ház-vezető, és asszisztens alkalmazásával, összesen 23 kifejezetten a program idején foglalkoztatott kolléga valósította meg.

A Sásdi Szociális Szolgálat által nyújtott személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatások:

„Házi segítségnyújtás

A társulás közigazgatási területén a házi segítségnyújtás tevékenységet az elmúlt évben 4-3,5 gondozó végezte. A gondozónők 8 - 6 - 4 órában látták el a gondozási tevékenységet. Végzettségük megfelelt a törvényi előírásoknak. A feladataik ellátásához a szükséges tárgyi feltételekkel rendelkeztek. (kerékpár, vérnyomásmérő, gumikesztyű, fertőtlenítőszer) A szolgáltatást 2018 évben 28-30 fő igényelte.

Település szerinti bontás:

Település	Ellátottak száma (fő)
Baranyaszentgyörgy	4
Felsőegerszeg	4
Gödre	3
Meződ	4
Sásd	13
Varga	1
Váznok	1
Összesen	30

A törvény által meghatározott létszám aránya: egy gondozóra jutó gondozotti létszám 7 főben van meghatározva, nyolc órás munkaviszony mellett. A 30 fő gondozotti létszámhoz a törvény által előírt szakfeladat ellátását végző dolgozók száma: 4,5 fő – amit jelenleg 3,5 fő lát el - tehát ez 1 fővel kevesebb az előírt létszámnál. A szakmai vezető a létszám arányában a törvény által előírtaknak megfelelt. A szakterület engedélye 60 fő. A szükségletek a segítségnyújtás tevékenységen belül arányaiban az alábbiak szerint alakultak: Bevásárlás, mosás, takarítás tevékenységekben való segítségre volt a legnagyobb igény. Ezt követte a mentális gondozás, amelyen belül az orvos által előírt gondozási ápolási feladatok is szerepeltek. A személyi higiéné megtartásában való segítségnyújtás is fontos feladat volt a gondozás során. Kisebb mértékben szerepelt a szükségletek között az ügyintézésben való segítségnyújtás, és a meleg ételkészítésben való segítség.

„Nappali ellátás

„Idősek és demens személyek nappali ellátása szolgáltatás bevezetésére 2015. év végével a Sásdi Szociális és Gyermekjóléti Szolgálat intézmény új szakmai egységeként került sor. Sásd esetében a szolgáltatás a település nagyságrendje miatt kötelező feladat, míg a társulás kistérségi elhelyezkedése esetében önként vállalt feladat. 2018. január 01-től 75 főre bővült az ellátottak száma, melyre a Baranya Megyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztálya megadta az engedélyt. A 75 fős létszám nagyobb része sásdi idős.

A szociális szolgáltatás célja: A hiányzó családi gondoskodás pótlása főként az idős ember szociális helyzetének javítása, kulturált körülmények közé juttatása, egyedüllétének megszüntetése, a tétlenséggel járó káros hatások megelőzése, valamint egészségi állapotának figyelemmel kísérése és javítása, higiénés szükségleteinek biztosítása. A klubban nyújtott gondozás összetett, komplex tevékenység –melyet a klubtag egyéni sajátosságainak és lehetőség szerinti igényeinek tervszerű, együttes alkalmazásával valósítjuk meg. Komplex gondozás megvalósítása: az intézmény biztosítja igény szerint az ellátottak napi egyszeri meleg ebédjét, a tisztálkodási, mosási, vasalási lehetőséget. Törekszik az ellátottak nyugalmának biztosítására, valamint mentálhigiénés ellátására. Az önállóság helyreállítása, fenntartása: az ellátottak mozgásának aktivizálása, csoportbeszélgetések, foglalkoztatás, egyéni és közösségi vallásgyakorlás. Az ellátott az intézmény által szervezett feladatvégzésekbe, foglalkoztatásokba egészségügyi állapotától függően kapcsolódjon be, saját fizikai és szellemi erőnlétének megtartása érdekében is. Az ellátottak családi és társadalmi kapcsolatainak fenntartása: az ellátottaknak segítjük az egymás közötti, illetve a hozzátartozókkal való rendszeres kapcsolattartását. Elsősorban saját otthonukban élő 18. életévüket betöltött, egészségi állapotuk vagy idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes személyek részére biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségleteik kielégítésére, illetve igény szerint napközbeni étkeztetési lehetőséget nyújt.

Demens személyek nappali ellátása a Pszichiátriai Szakkollégium által befogadott demencia centrum demencia kórképet megállapító szakvéleményével rendelkezők számára biztosít rendszeresen szervezett egyéni és csoportos foglalkozásokat, meglévő képesség megőrzésére és fejlesztésére irányuló programokat, mentális gondozást, felügyeletet.

Az intézmény által ellátott feladatok:

- Az intézmény biztosítja az idős emberek számára a megszokott életvitelük fenntartása mellett az egyes szolgáltatások igénybe vételének lehetőségét.
- Az ellátottak rendszeres ápolói felügyelete.
- Szűrő vizsgálatok megszervezése.
- Az ellátottak pszichés állapotának folyamatos megfigyelése, az észlelt változások jelentése, az előírt dokumentáció vezetése.
- Családi- és társas kapcsolatok ápolása, kiépítése, szinten tartása.
- Személyre szabott, évszaki sajátosságokat figyelembe vevő foglalkoztatása az előre elkészített foglalkoztatási terv alapján.
- Demenciában szenvedőknél a meglévő képességek megőrzése, fejlesztése, az állapot rosszabbodás gyorsaságának csökkentése.
- A lelki egészség védelme.

A demens betegek ápolása. Alapvető cél, hogy a demenciával küzdő idős ember a szellemi leépülése során életminőségét megőrizve, jó közérzettel, boldogan élje életét, érzékelje a jó bánásmódot, képes legyen az adott pillanatok élvezetére, állapotromlását késleltető támogatást kapjon. Önellátási képességének csökkenése mellett is kielégítettek legyenek szükségletei és meg tudja őrizni emberi méltóságát. Vagyis mindazon beavatkozások és eljárások biztosítása, melyek hozzájárulnak a demens jól-létének, -a "well-being" –biztosításához."

Falugondnoki szolgáltatás

Paléban a falugondnoki szolgáltatás 2020. február 1-jén, sikeres pályázati projekt megvalósításaként indult el.

A Szolgálat szociális és egyéb közösségi feladatokat lát el a település valamennyi lakója számára. Működésének célja a szociális biztonság megteremtése, a közlekedési és egyéb települési hátrányok csökkentése.

A településen jelenleg nem érhető el az alapvető szolgáltatások többsége. Ezeket a lakosság főként a 4 km-re található Sásdon veheti igénybe, emiatt a település lakossága hátrányban érzi magát, a fiatalokat nehéz a településen tartani. A szolgáltatásokhoz való hozzájutás segítése, az esélyegyenlőség megteremtésének célja hívta életre a Szolgálatot.

Az önkormányzat főbb céljai a Szolgálat létrehozásával, fenntartásával:

- a) a település demográfiai, szociális hanyatlásának megállítása, e folyamat visszaszorítása, a település népességmegtartó erejének növelése,
- b) a település és a lakosság elszigeteltségének mérséklése,
- c) a lakosság életfeltételeinek javítása, a településen a jobb életminőség elérése,
- d) a közszolgáltatásokhoz való hozzájutás elősegítése,
- e) az önkormányzat által nyújtott szociális alapellátás fejlesztésének és működésének elősegítése,
- f) a településre nézve kedvező gazdasági folyamatok elindítása,
- g) a közösség fejlesztése, a helyi társadalom és civil szféra erősítése,
- h) az esélyegyenlőség feltételeinek megteremtése, javítása.

Az önkormányzat a szakmai program megvalósításával kívánja elérni, hogy a település lakosságának a helyi közszolgáltatások hiányából és a közlekedési nehézségekből fakadó hátránya csökkenjen, a lakosság egyszerűbben és gyorsabban jusson hozzá az alapvető szolgáltatásokhoz, egyéni és közösségi szükségleteit egyszerűbben elégíthesse ki. A szociális alapellátásokról minden rászoruló azonnal, az igény felmerülésekor információt szerezzen, és az ellátást minél előbb igénybe vehesse.

A falugondnoki szolgálat feladatait a teljes munkaidőben alkalmazott falugondnok látja el a rendelkezésre álló gépjármű segítségével.

A szolgáltatás igénybevételére minden Paléban lakó személy jogosult.

A falugondnoki szolgálat keretében ellátott feladatok és azok rendszeressége:

- a) szociális étkeztetés ebédszállítás naponta (minden hétköznap)
- b) nappali ellátásban részesülők szállítása, igény szerint, általában heti rendszerességgel,
- c) háziorvoshoz szállítás, gyógyszerkiváltás, hetente két alkalommal,
- d) szakrendelésre szállítás, igény szerint, általában kéthetente,
- e) intézményi gyermekszállítás, naponta, tanítási napokon,
- f) bevásárlás, heti 3 alkalommal, havonta nagybevásárlás,
- g) munkanélküli ügyintézésre szállítása, igény szerinti rendszerességgel, általában kéthavonta,
- h) rokonok, hozzátartozók látogatásra szállítása, igény szerinti rendszerességgel, általában havonta,
- i) tömegközlekedéshez való csatlakozás biztosítása, igény szerint, akár naponta,
- j) rendezvényre szállítás, igény szerint, általában havonta.
- k) házi segítségnyújtáshoz való hozzájutás elősegítése, alkalomszerűen, ha a falugondnok munkavégzése során tudomására jut a felmerülő szükséglet,
- l) veszélyeztetettséget felmérő és az észlelt problémákat jelző feladatok, alkalomszerűen, ha a falugondnok munkavégzése során tudomására jut az egyének, családok krízishelyzete.
- m) közművelődési, közösségi, sport- és szabadidős tevékenységek szervezése, segítése, az igények alapján, jelenleg havi rendszerességgel végzi a falugondnok.
- n) kapcsolattartás az önkormányzati hivatallal, kézbesítési feladatok, napi rendszerességgel, minden hétköznap.

Szociális étkeztetés

Az étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguk, illetve eltartottjaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani, különösen koruk, egészségi állapotuk, fogyatékoságuk, pszichiátriai betegségük, szenvedélybetegségük, vagy hajléktalanságuk miatt.

2013-ig társulásban, 2013-2024 között a környékbeli kistelepüléseket is ellátva Sásd gondoskodott az étkeztetés feladatairól. 2024. márciustól a szolgáltatás a Sásdi Szociális Társulás fenntartásában működő Sásdi Szociális Szolgálat intézménybe integrálódott. Az ebéd beszerzése a napközi konyháról (ÁMK) történik, a szolgáltatás megszervezéséhez szociális asszisztens, a kiszállításhoz gépkocsivezető és gépkocsi áll rendelkezésre. Az ellátottak átlagos száma az utóbbi 5 évben, de különösen a pandémia és az élelmiszerár-robbanás óta duplájára nőtt, jelenleg több mint 200 fő részére biztosítja a szolgálat hétköznapokon a meleg étkezést.

2016-tól új kötelező feladatként kellett megszervezni a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997.évi XXXI. törvény 21/C. § szerinti *szűnidei gyermekétkeztetést*. Palé Község Önkormányzata e feladatot a Sásdi ÁMK napközi konyháról történő ebédszállítással látja el. Néhány éve azonban a településen erre jogosult gyermek hiányában nincs tényleges igénybe vétel. Ennek okait a gyermekek célcsoportjánál, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekekkel, illetve a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekkel foglalkozó részekben tárgyaljuk.

Az önkormányzat a szociális alapszolgáltatási feladatokat ellátó intézményei, szolgálatai munkáját évente értékeli, fenntartóként, illetve a társulás tagjaként részt vesz a fenntartói feladatok ellátásában, az önkormányzati hivatal útján pedig napi kapcsolatot tart az ellátottak érdekében az intézmények, szolgáltatók munkatársaival.

- g) drogprevenciós szolgáltatások;

Az önkormányzat kifejezetten drogprevenciós célú szolgáltatásokat a település lélekszámából adódóan nem nyújt, de a közművelődési feladatai körében, a Paléi Faluház Községi Tér kulturális, közösségi programjait drogprevenciós céllal szervezi, amely a település minden lakója számára elérhető.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Nincs tudomásunk a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások területén hátrányos megkülönböztetésről, az egyenlő bánásmód követelményét betartjuk.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

Palé Község Képviselő-testülete az 1993. évi III. törvényben kapott felhatalmazás alapján, annak helyi végrehajtására utoljára Az egyes szociális és gyermekvédelmi ellátásokról és szolgáltatásokról szóló 5/2021. (VIII. 19.) önkormányzati rendeletben határozta meg az önkormányzat által biztosított pénzbeli és természetbeni ellátások és szolgáltatások szabályait, alkotta meg a települési támogatások rendszerét, helyi szabályait.

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0
2023	0
2024	0

Forrás: Önkormányzati adat

Az önkormányzat rendkívüli települési támogatással, valamint rendszeres települési támogatással segíti a szociálisan rászorult, méltánylandó anyagi nehézséggel küzdő személyeket.

A települési támogatások rendszere a településen több évtizede jól működő szociális ellátásokhoz igazodóan lett kialakítva.

A rendszeres települési támogatás a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez (lakásfenntartási települési támogatás), valamint a rendszeres gyógyszerkiadások viseléséhez (a gyógyszer-támogatás) nyújtott segélyfajta.

Lakásfenntartási települési támogatásra jogosult az a személy, akinek a háztartásában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 220%-át, egyszemélyes háztartás esetén 250 %-át, továbbá az elismert havi lakásfenntartási költségek a háztartás összjövedelmének 20 %-át elérik, és a háztartás tagjai egyikének sincs vagyona. A lakásfenntartási települési támogatást 6 hónapra kell megállapítani, havi összege 3.000 forint.

Gyógyszertámogatásra jogosult, akinek a havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének négyszeresét, és havi rendszeres gyógyszerköltségének összege meghaladja az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 20 %-át. A gyógyszer-támogatás havi összege a rendszeres gyógyító ellátás havi költségének fele, de maximum 5.000 forint.

Rendkívüli települési támogatást kell nyújtani a létfenntartást veszélyeztető, rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére. Paléban a rendkívüli települési támogatás

- a) kamatmentes kölcsön,
- b) szociális célú tűzifajuttatás,
- c) temetési támogatás,
- d) szülési támogatás

formájában is megállapításra kerül, a különböző, a családoknak nehézséget jelentő élethelyzetekhez igazodva, a rászorulóknak széles köre számára.

Az önkormányzat a helyi önkormányzatok szociális célú tűzifavásárlásához kapcsolódó kiegészítő támogatása keretében a rászoruló lakosság számára természetbeni rendkívüli települési támogatásként szociális célú tűzifa juttatást biztosít.

Rendkívüli települési támogatás a nem várt rendkívüli kiadás miatt nehéz helyzetbe került kérelmező részére pénzügyi szolgáltatási tevékenységnek nem minősülő kamatmentes kölcsön formájában is nyújtható. A kamatmentes kölcsön összege 50.000 forintig terjed.

Az elhunyt személy eltemettetésének költségeihez való hozzájárulásként rendkívüli települési támogatást nyújt az eltemettető részére az önkormányzat, 30.000 forint értékben. Szintén 30 ezer forint támogatással segíti az önkormányzat a családokat a gyermekek születésével kapcsolatos többletkiadások viselésében.

2016-tól új kötelező feladatként kell megszervezni a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997.évi XXXI. törvény 21/C. § szerinti szünidei gyermekétkeztetést. Az önkormányzat ezt az ellátást úgy szervezte meg, hogy a rászoruló gyermekek számára a gyermekintézmények zárva tartása idején hétköznapiokon a meleg ebéd előállítását a Sásdi ÁMK napközi konyháról megrendelve, a falugondnoki szolgálata által a településre szállítva, éthordóban szolgálja ki. Néhány éve azonban nincs a településen erre jogosult gyermek.

Önkormányzatunk régóta részt vesz a Bursa Hungarica Felsőoktatási Szociális Ösztöndíjpályázatban, jelenleg két továbbtanuló fiatal jogosult a támogatásra, havi 25-25 ezer forint összegben.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

- a) közösségi élet színterei, fórumai;

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2022)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
0	van	725	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az önkormányzat a közösségi szintér, valamint a helyi mozgókönyvtári szolgáltató hely működtetésével rendkívül jelentős értékteremtő erő a település életében, az itt élők sokféle igényének tesz eleget. Szerepe alapján a lakosság széles rétegének nyújtja a kultúra, különösen a társas, közösségi művelődés, másrészt a kulturált társas együttlét lehetőségét.

Az önkormányzat és a helyi könyvtári szolgáltató hely által biztosított, a lakosság számára térítésmentesen igénybe vehető szolgáltatások:

- könyvtári szolgáltatások biztosítása: könyv és folyóirat kölcsönzés, CD, DVD kölcsönzések,
- általános információs szolgáltatás,
- szabadidős foglalkozás biztosítása,
- közművelődési, kulturális programok szervezése, hagyományos rendezvények: falunap, gyermeknap, idősök napja, nőnap, egyéb alkalmi programok.

A Paléi Faluház Közösségi Tér

a) segíti a közösségi tevékenységeket, a művelődő közösségek működését, ösztönzi a társadalmi összetartozást és a közösségek kulturális értékteremtésben való aktív részvételét,

b) működése a közösségek öntevékenységen alapul, és azt ösztönzi, tevékenységét a közösségek érdeklődése, igényei és szükségletei alapján végzi, tevékenységének tervezésébe, értékelésébe a közösségeket bevonja,

c) mindenki számára nyitott, mindenki számára hozzáférhető,

d) együttműködik a Paléért Egyesülettel, valamint egyéb civil, gazdasági és egyéb szervezetekkel, kulturális intézményekkel, más szakterületekhez tartozó intézményekkel.

A Faluház nyitvatartási ideje:

a) kedd 12-18 óra,

b) csütörtök 15-18 óra,

c) szombat 9-12 óráig nyitva tart.

A nyitva tartási idő alatt a faluház helyiségei a művelődő közösségek számára térítésmentesen igénybe vehetők, előzetes bejelentkezés nélkül is. A működési idő alatt felügyelet működik a faluházban.

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

A rendszeresen szervezett közművelődési, közösségi programok a település minden lakója számára nyitott, azokra meghívót kap, a részvétel minden esetben ingyenes.

Az önkormányzat gondoskodik a kötelező közszolgáltatási feladatok megszervezéséről, a humán szolgáltatások, az egészségügyi, szociális és gyermekjóléti alapellátások, a községüzemeltetési feladatok ellátásáról. E kötelezettségeinek részben közvetlenül, mint intézményalapító és fenntartó, részben közvetett módon, ellátási szerződés útján tesz eleget.

Egyes feladatok ellátása során együttműködik más önkormányzatokkal, nem önkormányzati fenntartású intézményekkel, civil szervezetekkel, gazdasági társaságokkal, a történelmi egyházakkal és egyéb szervezetekkel.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

A faluközösség aktív tagjai, 10-15 fő egyesületet alapított a közösségi élet színesítése, a közösség összetartó ereje erősítése érdekében. Az egyesület az önkormányzattal közösen szervezett kulturális, közösségi programokban fejtie ki tevékenységét, évente pályázaton nyert támogatással kulturális kirándulást szervez a falu lakói számára.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

Paléban a világháborút követő kitelepítésekig a német nemzetiség aránya volt jelentős, majd néhány évtizede megjelent a roma nemzetiség, mint a település közösségét nagyobb arányban alkotó csoport.

Az önkormányzat a német nemzetiség hagyományainak fennmaradását, emléküik ápolását a kitelepítésre emlékező évfordulós ünnepségekkel, elszármazottak találkozója szervezésével, kiállításokkal igyekszik fenntartani.

Cigány kisebbségi önkormányzatot alakítottak a helybeli romák 2006-ban. A kisebbségi önkormányzat négy éves működése során célul tűzte ki a helyi cigányság érdekképviselését a helyi döntések meghozatala során, a helyi nemzetiségi hagyományok ápolását, a gyermekek számára a hagyományörzés továbbadását. A 2010-ben megtartott választás során a település 15 választópolgára kezdeményezte a cigány kisebbségi választás kitűzését, a 30 fős létszám nem volt meg, ezért választás kiírására nem került sor, a cigány kisebbségi önkormányzat megszűnt. Azóta a roma nemzetiségi kultúra a közművelődési programokon roma nemzetiségi zenei és táncbemutatók formájában jelenik meg a településen, a lakosság részéről nincs kezdeményezés a hagyományos aktív közösségi ápolására.

e) helyi lakossági önszerveződések.

Paléért Egyesület néven 2016-ban a faluközösségért aktívan tenni akaró polgárok civil szervezetet alapítottak. Az egyesület az önkormányzattal közösen szervezett kulturális, közösségi programokban fejtette ki tevékenységét, évente pályázaton nyert támogatással kulturális kirándulást szervez a falu lakói számára.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Cigány kisebbségi önkormányzatot alakítottak a helybeli romák 2006-ban. A kisebbségi önkormányzat négy éves működése során célul tűzte ki a helyi cigányság érdekképviselését a helyi döntések meghozatala során, a helyi nemzetiségi hagyományok ápolását, a gyermekek számára a hagyományörzés továbbadását. A 2010-ben megtartott választás során a település 15 választópolgára kezdeményezte a cigány kisebbségi választás kitűzését, a 30 fős létszám nem volt meg, ezért választás kiírására nem került sor, a cigány kisebbségi önkormányzat megszűnt. Azóta a település alacsony lélekszáma és a magukat a népszámlálás során a roma nemzetiséghez tartozónak vallók kis száma miatt nem is történhetett kezdeményezés roma nemzetiségi önkormányzat alakítására.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Alacsony jövedelemből a havi megélhetés vagy épp a téli tüzelő beszerzése gondot okoz.	Gyors problémakezelés: önkormányzati segélyekkel az anyagi probléma gyors kezelése
A mélyszegénységben élők egészségi állapota gyakran rossz, kevésbé fordítanak gondot a tudatos, egészséges életmódra.	Szűrővizsgálatokra való eljutás segítése, szervezése
A családok megélhetését segítő háztáji gazdálkodás hagyományai egyre inkább kivesznek, a lehetőségek ellenére a családok nem művelik a kerteket.	Háztáji gazdálkodást, kiskerti növénytermesztést segítő program: magcsomag juttatás, kertverseny, terménybemutató, kóstoló.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

Magyarország az 1991. évi LXIV. törvényben hirdette ki a Gyermekek Jogairól szóló ENSZ Egyezményt, majd elfogadta a „Legyen Jobb a Gyermekeknek 2007-2032” Nemzeti Stratégiát. A dokumentum fő célja volt, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit.

4.1. számú táblázat - Gyermekekori népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	57	49	106	53,77%	46,23%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			4	3,77%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	13	7	20	12,26%	6,60%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	4	1	5	3,77%	0,94%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Veszélyeztetettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza (Gyvt. 5. § n) pont)

A védelembe vétel a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a gyermek védelme a gyermekjóléti szolgáltatás feladata. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a gyámhatóság a gyermeket védelembe veszi (Gyvt. 68. § (1) bekezdés).

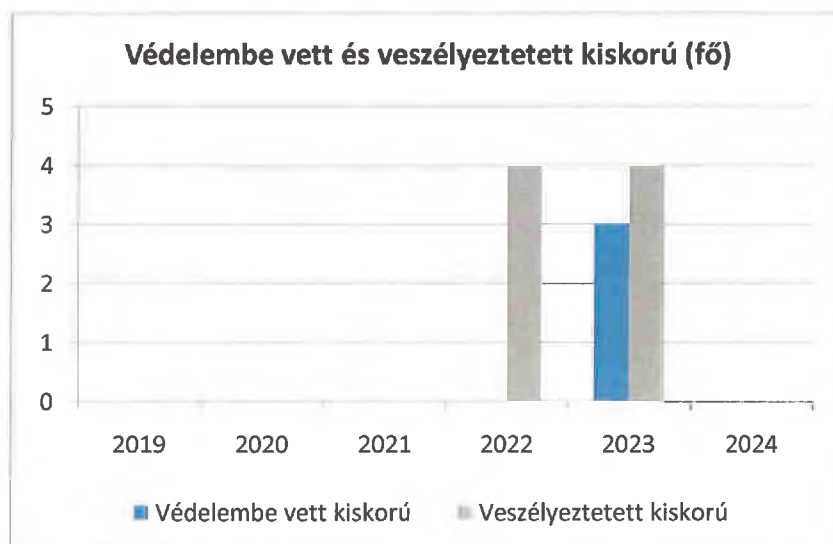
A gyermekek védelmét szolgálják a pénzbeli és természetbeni ellátások, valamint a gyermekvédelmi szolgáltatások. A szociálisan rászorulókat által igénybe vehető pénzbeli, természetbeni és gyermekjóléti alapellátásokat, személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatásokat a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény, a gyámhatóságokról, a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997.(IX.10.) Korm.

rendelet, valamint Palé Község Önkormányzat Képviselő-testületének egyes szociális és gyermekvédelmi ellátásokról szóló 5/2021. (VIII.19.) önkormányzati rendelete szabályozza. A helyi ellátórendszer különféle támogatásokkal és szolgáltatásokkal segíti a családokat a gyermek nevelésében, iskoláztatásában, valamint védelmet biztosít megfelelő támogatások és szolgáltatások nyújtásával. A helyi rendszer további jellemzője, hogy a veszélyeztetettség megelőzését szolgálja. A megelőző tevékenység a köznevelési, egészségügyi, szociális, közművelődési és sport intézményhálózaton keresztül (esetenként civil szervezetek bekapcsolódásával) valósul meg, és az egyes ágazatok együttműködésén alapul. Településünkön a gyermekvédelmi alapellátások kiépültek, a preventív gyermekvédelem minden gyermekekkel foglalkozó intézményben, szakmai programban jelen van. A gyermekszegénység csökkentése átfogó, minden ágazatra kiterjedő intézkedéseket igényel. Az egyes részterületeken a foglalkoztatás, az oktatás, a lakásügy, az egészségügy, a szociális és gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatások egymással összhangban álló és egymásra épülő intézkedéseit kell meghozni, amelyek a gyermek megszületésének pillanatától segítenek az esélyek javításában. A szegénységben vagy szegénység kockázatával élő gyermekek sajátos csoportját alkotják a fogyatékos gyermekek. A fogyatékos gyermeket nevelő családok helyzete az átlagosnál sokkal nehezebb, különösen a halmozottan fogyatékos gyermeket nevelő családok esetében figyelhető ez meg.

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2019	0	0
2020	0	0
2021	0	0
2022	0	4
2023	3	4
2024	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladat-ellátási kötelezettségének a Gyvt. alapján

- a) egyrészt a rászorulóknak nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátások biztosításával,
- b) másrészt pedig személyes gondoskodást nyújtó ellátások, gyermekvédelmi szolgáltatások fenntartásával tesz eleget.

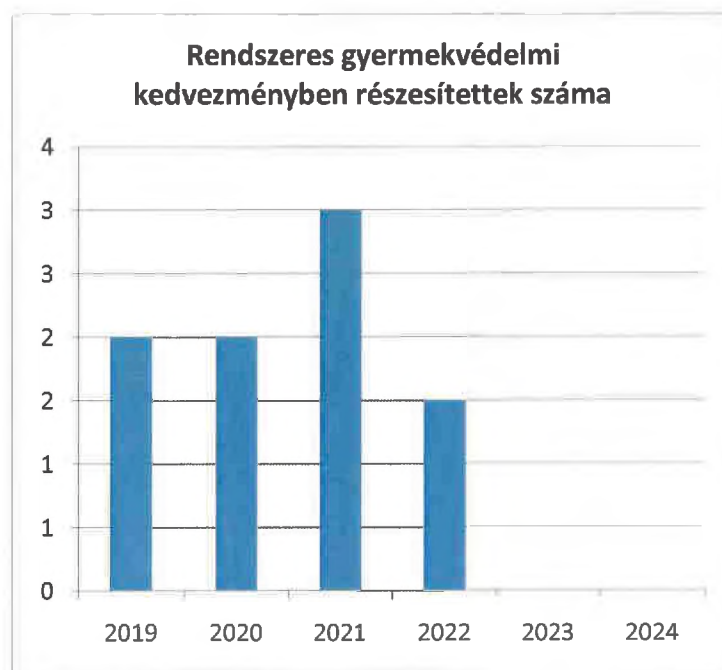
A gyermekvédelmi alapellátást az önkormányzat 2013-ig a Sásdi Többcélú Kistérségi Társulás által létrehozott Sásd és Vidéke Vagyonkezelő és Intézményfenntartó Közhasznú Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság, mint fenntartóval kötött feladatellátási szerződéssel, a Hegyháti Szociális Alapellátási Központ (HSZAK), majd a Sásdi Szociális és Gyermekjóléti Társulás tagjaként a Sásdi Szociális és Gyermekjóléti Szolgálat útján látta el. 2016-tól a komplex család- és gyermekjóléti szolgáltatási tevékenységet a Sásdi Család- és Gyermekjóléti Központ végzi.

Paléban nem jellemző a gyermekek veszélyeztetettsége, védelembe vételre sem került sor az utóbbi időszakban. A gyermekek nagyon kicsi hányada, éves átlagban 2-3 fő részesül rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben. Bár hátrányos helyzetűnek jelenleg ezek a gyermekek sem minősülnek, a családokban meglévő anyagi nehézséget, az alacsony jövedelmet jól jellemzi ez az adat.

- b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2019	2
2020	2
2021	3
2022	2
2023	0
2024	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A településen a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma évek óta nagyon alacsony, alig 2-3 fő. Közülük a legrászorultabbak, a hátrányos helyzetű megállapítással is rendelkezők elfogytak, így jelenleg egyetlen gyermek sem tartozik ebbe a kategóriába, így nincs szünidei gyermekétkeztetést igénylő sem.

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

4.1.3. számú táblázat - Árvaellátás			
Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2019	0	0	-
2020	0	0	-
2021	0	0	-
2022	0	0	-
2023	0	0	-
2024	0	0	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A korábban a gyermekvédelmi törvényben is szabályozott rendkívüli gyermekvédelmi támogatás helyébe lépő települési támogatásban (főként beiskolázási segély, illetve a gyermekes családok sajátos élethelyzete, a gyermekneveléssel összefüggő anyagi

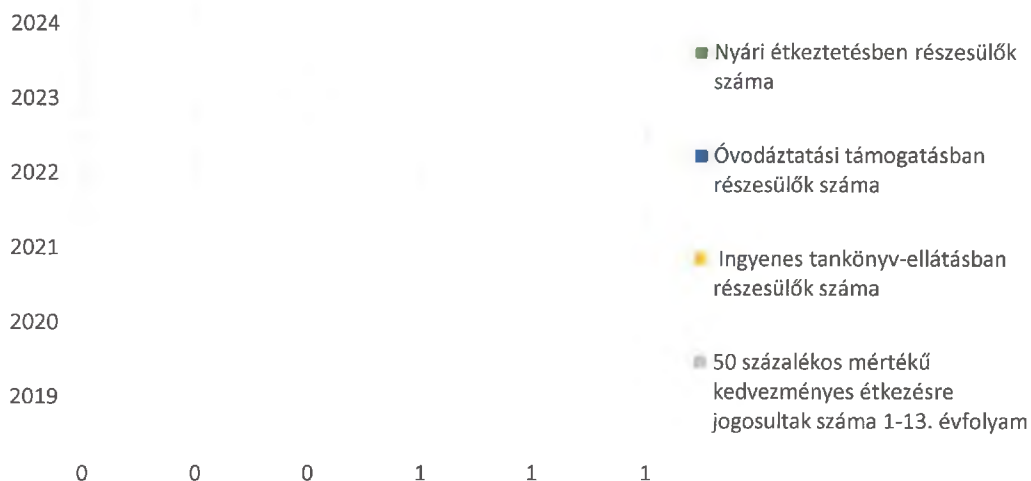
problémák figyelembe vételével megállapított általános támogatási lehetőség) is több család részesült az év során. A gyermek születésekor 30 ezer forint támogatás jár. Beiskolázási segélyt fizet a tanulók részére az önkormányzat évente az iskolakezdés előtt. 2021-ben 49 családot/kérelmezőt segített az önkormányzat rendkívüli települési támogatással, összesen 1.840 ezer forint értékben. A kifizetett összeg az elmúlt évihez képest emelkedett.

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

4.1.4. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma						
Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő
2019	5	0	2	0	0	0
2020	3	0	0	0	0	0
2021	1	1	2	0	0	0
2022	1	1	2	0	0	0
2023	0	0	2	0	0	0
2024	4	0	2	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásban részesülők száma

Mivel a településen nincs gyermekintézmény, a Sásdon intézménybe járó paléi gyermekekre viszont rendelkezünk adattal, az ő ellátásaikat tudjuk vizsgálni. Az óvodások esetében a jellemző az alacsony jövedelemre tekintettel nyilatkozat alapján a teljes mentesség. Jellemzően a település valamennyi óvodása után igénybe veszik a szülők ezt a lehetőséget.

Az iskolások esetében viszont a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak alacsony száma miatt sokkal inkább jellemző a nagycsaládosok 50 %-os kedvezménye.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

A településen nem rendelkezünk információval nem magyar állampolgárságú gyermekekről.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

A településen nem rendelkezünk információval külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyermekekről.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A településen nincs szegregátumnak tekinthető lakókörnyezet, községünk egységes településképű, hagyományos egyutcás falu, külterületén lakóház nincs.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2019	0	3	-
2020	0	1	-
2021	0	3	-
2022	0	4	-
2023	0	4	-
2024	0	6	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Palé a sásdi 2. számú védőnői szolgálat körzetébe tartozik, a védőnő Sásd város egyik felében és további öt településen látja el feladatait, és a sásdi köznevelési intézményekben végzi iskola-vedőnői teendőit.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziiorvosi szolgáltatások száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziiorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgáltatások száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2019	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0
2023	0	0	0	0	0
2024	0	0	0	0	0

Forrás: TelR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A település lakossága a sásdi székhellyel működő házi gyermekorvosi szolgálat körzetéhez tartozik, további 7 településsel együtt. A Palé települést területi ellátási kötelezettséggel gondozó házi gyermekorvos havonta a településen tart helyi rendelést a faluházban.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A településnagyságból adódóan a gyermekek speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátás iránti igénye sem elégíthető ki helyben, a környező nagyobb városokba kell elutazniuk a szülőknek.

d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

A gyermekjóléti alapellátást a településen a Sásdi Család- és Gyermekjóléti Központ biztosítja. A gyermekjóléti szolgálat hetente tart ügyfélfogadást a település gyermekes családjai részére helyben.

e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

f)

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2019	0	0
2020	0	0
2021	0	0
2022	0	0
2023	0	0
2024	0	0

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0	0	0	0	0	0	0	0
2024	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Palé községben helyben nem működik sem bölcsőde, sem óvoda, a település a Sásdi Általános Művelődési Központ Meserét Óvodája és Bölcsődéje felvételi körzetébe tartozik. A Sásdon működő óvoda 1904. évi megalapítása óta körzeti feladatokat látott el, a települést körülvevő 6-7 kistelepülés óvodai alapellátása történik itt. Az önkormányzatok megalakulásakor ezen települések közös tulajdonába is került épületegyüttesben kezdetben közös fenntartásban működött az intézmény. Majd az érintett 7 önkormányzat 1997-ben Települések Oktatási Társulása néven intézményfenntartó társulást hozott létre, amely az óvoda mellett az iskola és a gyermekétkeztetés feladatait is igazgatta. A társulás tagjainak száma az elkövetkező években bővült, 2009-ben az akkor 11 tagú fenntartói társulás az óvodát, az általános iskolát, a községi zeneiskolát, továbbá a szintén községi művelődési központ és könyvtárat összevonva többcélú intézményt hozott létre Sásdi Általános Művelődési Központ (továbbiakban: ÁMK) néven. Az ÁMK óvodai intézményegységén belül 2010-ben kezdte meg munkáját a szakmailag önálló egy csoportos bölcsőde. 2013. január 1-jétől az ÁMK általános iskolai és zeneiskolai intézményegysége megszűnt, ezen feladatok ellátása az állami köznevelési rendszerben történik. 2013. július 1-től – a társulásokra kedvezőtlenebb szabályozási környezet és a finanszírozási változások miatt – az ÁMK fenntartását Sásd Város Önkormányzata vette át. Az óvodai és bölcsődei feladatellátás azonban továbbra is körzeti jelleggel történik, Palé település óvodai feladatait is ellátja az intézmény, az önkormányzatok között megkötött feladatátadási szerződés alapján. 2022 szeptemberében a bölcsőde új épületbe költözött, a modern, minden igény kielégítő épületben az eddig egy csoport helyett 2 csoportban, összesen 28 férőhellyel fogadja a gyermekeket.

A paléi gyermekek óvodába történő eljuttatását a falugondnoki szolgálat óvodásjáráttal segíti.

g) gyermekvédelem;

Palében jellemzően a vizsgált időszakban egyáltalán nem került sor veszélyeztetett kiskorú ügyében védelembe vételi eljárásra.

A településen a gyámhatósági feladatokat a Baranya Vármegyei Kormányhivatal Hegyháti Járási Hivatala látja el, Sásd székhellyel.

h) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

A krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások – anyaoththon, családok átmeneti otthona - közvetítése a családsegítő szolgálat által történik. Hiányzik a járásban a krízishelyzetben levő családok azonnali megsegítését szolgáló szolgáltatások közül az anyaoththon, illetve a családok átmeneti otthona (CSÁO). Ezeket a szolgáltatásokat lehetne járási szinten is biztosítani, nagy igény lenne rá a családsegítő és gyermekjóléti szolgáltatást ellátó szakemberek véleménye és tapasztalatai alapján.

i) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

A településen a Faluházban működő közösségi színtér és a mozgókönyvtári szolgáltató hely napi nyitva tartással, kulturális, szabadidős programokkal, teleház szolgáltatással várja a gyermekeket.

j) gyermekétkeztetés (intézményi, hétfélig, szünidei);

Önkormányzatunk a kezdetek óta részt vesz a nyári gyermekétkeztetés programokban, amikor az ehhez biztosított állami támogatás feltételrendszere lehetővé tette, saját erő nélkül, a legrászorultabb gyermekek számára a nyári szünidőben is biztosította a napi legalább egy ingyenes meleg ételhez való hozzájutást. 2016-tól épült ki a szünidei gyermekétkeztetés jogszabályi alapokon nyugvó új rendszere. 2016. január 1-jétől a nyári gyermekétkeztetés pályázati rendszerét felváltotta a kötelező önkormányzati feladatként megszervezett, az ágazati jogszabályban foglaltak szerint működtetett szünidei gyermekétkeztetés. Eszerint a hátrányos helyzetű, és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő halmozottan hátrányos helyzetű

a) a bölcsődei ellátásban, óvodai nevelésben részesülő gyermeknek a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatt,

b) az a) pont alá nem tartozó, de 18 év alattiak számára minden munkanapon

a tavaszi, őszi és téli a szünetben, továbbá a nyári szünet alatt legalább 43 munkanapon szülői igénylés esetén biztosítani kell a napi meleg étellel (ebéddel) való ellátást, térítés nélkül.

Eddigi tapasztalataink szerint ezt az ellátást igényelték is a szülők, valamennyi gyermek a 2016-2018. nyári szünetben, illetve a tanévközi szünetekben a falugondnoki szolgálat által a sásdi napközi konyháról leszállított ebédet ehette. A hátrányos helyzetű megállapítással rendelkező gyermekek létszámának csökkenése, majd megszűnése óta nincs igényjogosult a szolgáltatásra. A településen a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma is évek óta nagyon alacsony, alig 2-3 fő. Közülük a legrászorultabbak, a hátrányos helyzetű megállapítással is rendelkezők elfogytak, így jelenleg egyetlen gyermek sem tartozik ebbe a kategóriába, ezért nincs szünidei gyermekétkeztetést igénylő sem

k) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

Az önkormányzat, illetőleg a közösségi programokat szervező közösségi színtér programjai az eltérő családi háttérrel rendelkező gyermekek számára egyaránt elérhető, a programok szervezése során ügyelünk a gyermekek közötti kapcsolatok kiépítésére, a közösségépítésre.

l) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Nincs tudomásunk a gyermekeket érintő egészségügyi, szociális, oktatási stb. ellátások területén hátrányos megkülönböztetésről, az egyenlő bánásmód követelményét betartjuk.

m) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

Az önkormányzat a gyermeknevelés terheinek csökkentése érdekében szülési (gyermek születésekor 30 ezer forint támogatás jár), beiskolázási (évente 15-20 ezer forint támogatás gyermekenként) települési támogatással és Bursa ösztöndíj (havonta 25 ezer forint) folyósításával segíti a gyermekes szülőket.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

- a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

Általános iskolai ellátást az óvodához hasonlóan Sásdon tudnak igénybe venni legközelebb a paléiak. Az 1990-es állami vagyon átadásakor az óvodához hasonlóan a sásdi iskolai ingatlanok is 7 település közös tulajdonába kerültek.

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógyneveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógyneveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2019	0	0	0,00
2020	0	0	0,00
2021	0	0	0,00
2022	0	0	0,00
2023	0	0	0,00
2024	0	0	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Néhány éves közös működtetést követően e 7 önkormányzat önálló jogi személyiségű intézményfenntartó társulást hozott létre Települések Oktatási Társulása néven. 2009-ben az akkor 11 tagú fenntartói társulás az óvodát, az általános iskolát, a zeneiskolát, továbbá a szintén községi művelődési központ és könyvtárat egy költségvetési szervbe összevonva többcélú közoktatási intézményt hozott létre Sásdi Általános Művelődési Központ (továbbiakban: ÁMK) néven.

Az ÁMK általános iskolai intézményegysége látta el a sásdi kistérség pedagógiai szakszolgálati (gyógytestnevelés és logopédia) feladatait is. 2013. január 1-jétől az általános iskolai és zeneiskolai feladatok ellátása az állami köznevelési rendszerben történik. Továbbra is a sásdi általános iskola felvételi körzetébe tartozik Palé település, és jellemzően ebbe az iskolába járnak a paléi gyermekek.

A gyermekek a sásdi általános iskolába a menetrend szerinti autóbuszjáratokkal jutnak el. A szakkörök, hétvégi iskolai programok, fejlesztő foglalkozások elérése csak a falugondnoki szolgálat útján lehetséges.

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2019	0	0	0,00
2020	0	0	0,00
2021	0	0	0,00
2022	0	0	0,00
2023	0	0	0,00
2024	0	0	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

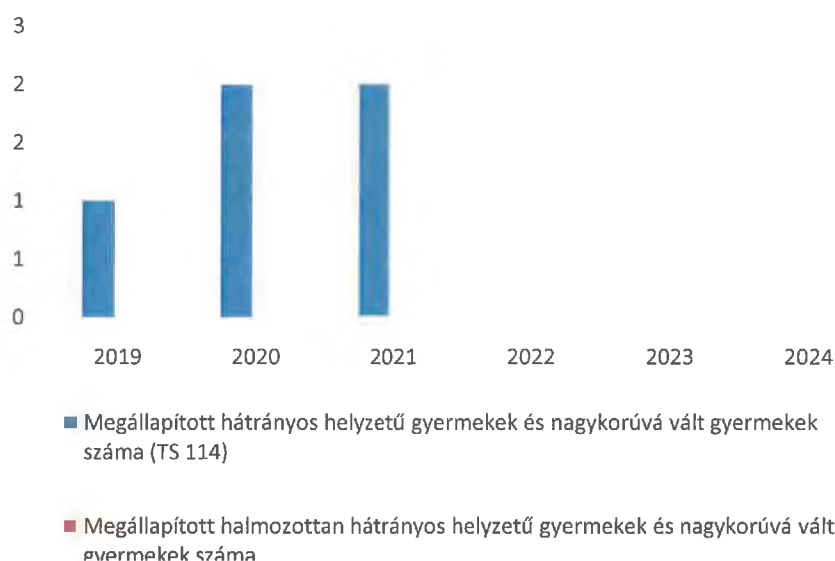
4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban						
Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2019	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0	0
2023	0	0	0	0	0	0
2024	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2019	1	0
2020	2	0
2021	2	0
2022	0	0
2023	0	0
2024	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet

Az utóbbi 3 évben elköltözés, nagykorúvá válás stb. miatt megszűnt valamennyi gyermek hátrányos helyzete, halmozottan hátrányos helyzete, így mára egyetlen gyermek sem minősül jogszabály szerint hátrányos helyzetűnek a településen.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2019	6	0	0	0	0	0	0	0
2020	7	0	0	0	0	0	0	0
2021	6	0	0	0	0	0	0	0
2022	2	0	0	0	0	0	0	0
2023	2	0	0	0	0	0	0	0
2024	4	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2019	0	0	0	0,00	0,00
2020	0	0	0	0,00	0,00
2021	0	0	0	0,00	0,00
2022	0	0	0	0,00	0,00
2023	0	0	0	0,00	0,00
2024	0	0	0	0,00	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Településünkön általános iskola nem működik, a gyermekek a Sásdi Általános Iskolába járnak. Sásdon az iskola mellett a Baranya Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Sásdi Tagintézménye gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés és gondozás, nevelési tanácsadás, logopédiai ellátás, konduktív pedagógiai ellátás, gyógytestnevelés, óvoda- és iskolapszichológiai ellátás, szakértői bizottsági tevékenység, valamint kiemelten tehetséges gyermekek, tanulók gondozása tevékenységet is ellát.

- c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0
2023	0
2024	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Településünkön általános iskola nincs, a gyermekek főként a sásdi általános iskolába járnak. Nincs tudomásunk a gyermekeket érintő oktatási területén hátrányos megkülönböztetésről, az egyenlő bánásmód követelményét betartjuk.

- d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutató eltérések;

Településünkön általános iskola nem működik.

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2019	0	0	0	0
2020	0	0	0	0
2021	0	0	4	0
2022	0	0	1	0
2023	0	0	0	0
2024	0	0	3	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

A család- és gyermekjóléti szolgáltatást a Sásdi Család- és Gyermekjóléti Központ nyújtja a településen. A sásdi székhely mellett hetente helyi ügyfélfogadáson várják a családokat a faluházban is.

Az önkormányzat a gyermekek taníttatása terheinek csökkentése érdekében évente 15-20 ezer forint beiskolázási települési támogatást, szülési támogatást (30 ezer forint) és Bursa ösztöndíjat (havi 25 ezer forint) biztosít a gyermekes szülőknek és a továbbtanuló fiataloknak.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az ingerszegény családi környezet veszélyezteti a gyermekek egészséges fejlődését.	Élménydús, változatos gyerekprogramok a szabadidő hasznos eltöltése érdekében, pótolni az egészséges családi környezetet a gyerekek testi és szellemi fejlődéséért.
Iskola/óvoda és szülői ház közötti kapcsolattartás nehézségei	Az intézmény és a szülői ház közötti kapcsolat javítása a sikeres és eredményes iskoláztatás érdekében.
A falu egyetlen játszótérének játszóeszközei előregedtek, tönkrementek, kevés a jól használható játszóeszköz.	Új játszóeszközök telepítése, a játszótér felújítása érdekében pályázati projekt kidolgozása és benyújtása.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

A nők elleni erőszak a nők elleni diszkrimináció legszélsőségebb formája, ám csak egy azok közül. A nők alacsony részvétele a politikai életben, a munkahelyi "üvegplafon", amely egy bizonyos ponton túl nem engedi a női alkalmazottak előléptetését, a nők férfiakkal viszonyított alacsonyabb bérezése, néhány más kiemelkedő példája a nők tágabb társadalomban megélt hátrányos megkülönböztetésének.

A nők elleni hátrányos megkülönböztetést nem mindig könnyű észrevenni: sokszor maguk a nők – különösen, ha vezető pozíciót töltenek be – tiltakoznak a leghevesebben, amikor arról esik szó, hogy az otthoni, a munkahelyi vagy a közéleti szférában személyesen ők maguk, vagy a nők általában hátrányt szenvednének el a férfiakkal képest. Nehéz a nemek helyzetére érzékeny elemzést lehetővé tevő adatokat gyűjteni, hiszen ezeket még a nagy adatgyűjtő szervek – munkaügyi központok, KSH, NAV vagy OEP – sem kérik kellő részletességgel.

A nemek közötti hátrányos megkülönböztetést néhány jogszabály tiltja ugyan (pl. Alaptörvény XV. cikk (3) bek., a Munka Törvénykönyve 12. §), de a nők és férfiak között a társadalmi élet minden területére kiterjedő egyenlőtlenség természetének, okainak feltárását és persze felszámolását nem írja elő jogszabály.

Magyarország biztosítani kívánja, hogy a nőknek a férfiakkal azonos jogai a mindennapokban is érvényesüljenek, a nők férfi társaikkal azonos esélyt kapjanak az érvényesülésre. Az Európai Unió irányelveinek következetes érvényesítésére tettünk ígéretet, amely irányelvek kiemelt fontosságot tulajdonítanak az élet minden területén a nők nyílt vagy rejtett diszkriminációja felszámolásának, és meghatározzák a nemek közötti egyenlőség érvényesítésének nemzetközileg elismert terminológiáját is.

Az önkormányzat a helyzetelemzés készítésének időpontjában csak kevés adattal rendelkezik a gender szempontok és problémák tekintetében.

A nemek szerinti összetétel az országos mutatóktól eltérően alakul, általában a társadalomban a nők aránya magasabb, mint a férfiaké. Ezzel szemben a településen mind a gyermekek esetében jelentős férfitöbbség jelentkezik, amely az aktív középkorostállyal már kiegyenlítődik, míg az idősebb korosztállyal megfordul az arány, itt a nők létszáma nagyobb.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

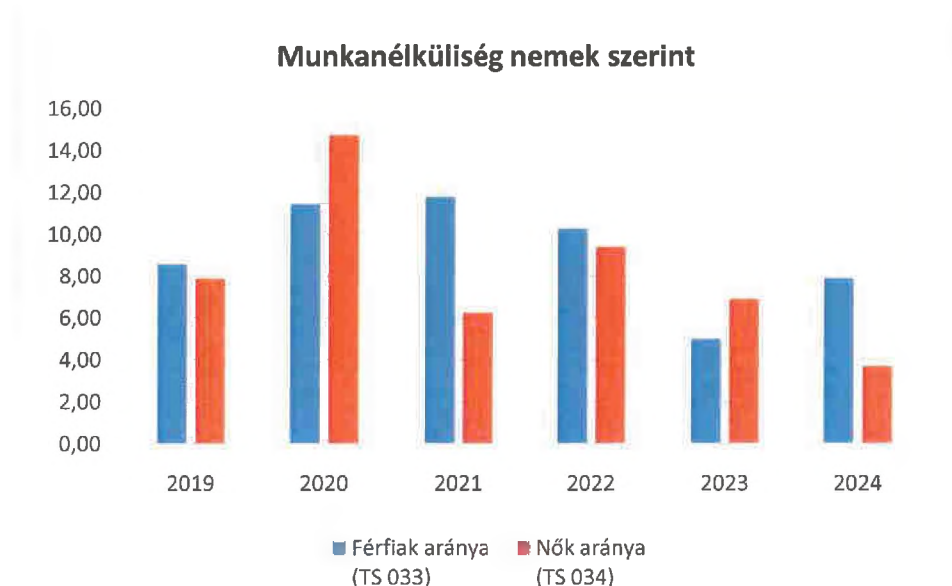
a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A nők munkaerő-piaci esélyegyenlőségét tekintve a hagyományos nemi szerepeket érintő felfogás következtében a gyermekvállalás, gyermeknevelés a nők életpályáját kedvezőtlenül befolyásolja, szűkíti térbeni és időbeni mozgásterüket, mivel hazánkban jelenleg még elsősorban a nők vállalnak nagyobb részt a családi és háztartási teendők ellátásában. E felfogás általánossága folytán a munkáltatók esetenként a férfiakénál korlátozottabb rendelkezésre állással számolnak, olykor a toborzásnál, az előmenetelben is a férfiakat részesítik előnyben.

A nemekhez kötődő sztereotípiák, miszerint a nőket tulajdonságaik és motivációik elsődlegesen az otthoni feladatok ellátására predesztinálják, míg a férfiak rendeltetése és célja a családról való anyagi gondoskodás, leginkább a nők munkaerő-piaci esélyegyenlőségét, képességeiknek megfelelő munkahelyi érvényesülését korlátozzák.

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2019	8,57	7,89	8,23%
2020	11,43	14,71	13,07%
2021	11,76	6,25	9,01%
2022	10,26	9,38	9,82%
2023	5	6,9	5,95%
2024	7,89	3,7	5,80%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

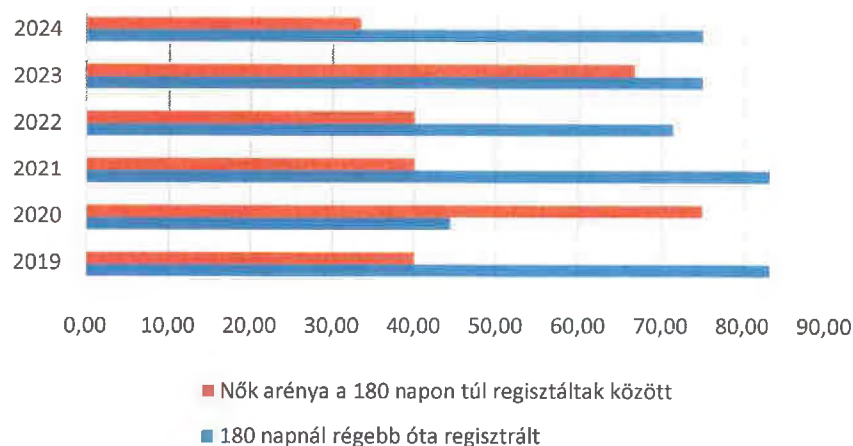
A sztereotípiák többségében a nőkre vonatkoznak, és úgy családi állapotuk (kisgyerekes, gyermektelen, egyedülálló, családostól, gyermeket egyedül nevelő) mind státuszuk (női vezető) alapján megfogalmazódnak, és rendszerint a nők hátrányos megkülönböztetését eredményezik. A sztereotípiák hatására a nők megbecsültsége alacsonyabb a munka világában, ezért az otthoni helytállást jobban lehetővé tévő szakmát, munkahelyet és munkaidő-beosztást választanak, alacsonyabb presztízsű munkakörökben dolgoznak, alacsonyabb munkabérért, kevésbé vállalnak nagyobb leterheltséggel járó, mobilitást igénylő feladatokat, visszafogják karrier-elképzeléseiket.

A foglalkoztatott, az inaktív és a munkanélküli női népesség főbb demográfiai adatai nem állnak teljes körűen rendelkezésre (gyermekszám, képzettség, családi állapot, demográfiai adatok). A gyermekes családok gazdasági aktivitásáról az önkormányzat nem gyűjtött adatokat, ilyen jellegű felmérés nem készült a településen.

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső (a 3.2.3. táblával azonos)		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2019	83,33	40
2020	44,44	75
2021	83,33	40
2022	71,43	40
2023	75	66,67
2024	75	33,33

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

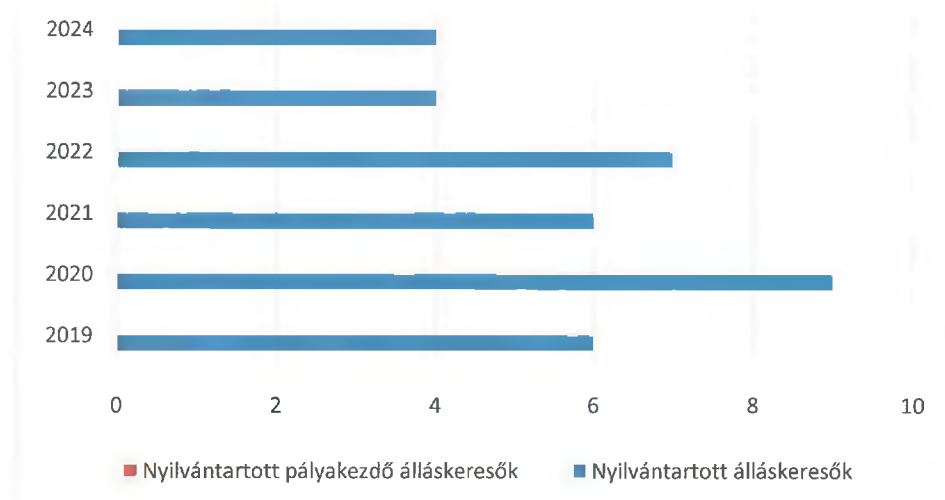
180 napnál hosszab ideje álláskereső

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskereső száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2019	6	0
2020	9	0
2021	6	0
2022	7	0
2023	4	0
2024	4	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Álláskereső

Az Önkormányzat, mint munkáltató eleget tesz az egyenlő munkáért egyenlő bér követelményének. Az egyenlő bánásmód érvényesülését saját példamutatásával tudja segíteni, hiszen szükséges az a tudatformálás és szemléletváltás, amely ezen a területen is biztosítja az esélyegyenlőséget.

A tartós munkanélküliség veszélye a nők esetében magasabb. A gyermekét egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő család esetében a szegénység kockázata is magasabb.

Tapasztalataink szerint a gyermekvállalás, a munkahelytől való hosszabb idejű távolmaradás nagymértékben rontja a nők munkaerőpiacra való visszalépésének esélyeit. A nők között is kiemelten hátrányos helyzetben vannak

- a 45 év feletti nők a változó képzettségi követelmények,
- a pályakezdők a szakmai tapasztalat hiánya,
- a gyesen lévő, illetve a kisgyermekes anyák a munkából való kiesés miatt.

A munkaerőpiacról történő kiesés nem csak és nem elsősorban a szaktudás elavulása miatt jelent nagy hátrányt a kisgyerekes nőknek. Fontos probléma lehet a kapcsolati háló gyengülése, ám a szakmai, munkahelyi kapcsolatok ápolása segítheti a visszatérést.

Mindezen általános nehézségek ellenére Paléban az utóbbi néhány évben nem jellemző a nők munkanélkülisége, ez a probléma főként a férfiakat sújtja. Mind a regisztrált munkanélküliek, mind pedig a tartós munkanélküliek nagyobb része férfi.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A nők részvétele a közfoglalkoztatásban mindig is jelentős foglalkoztatáspolitikai eszköz volt.

A családi, gyermekneveléssel kapcsolatos feladatok ellátása hagyományosan itt a leginkább összeegyeztethető a munkahelyi elvárásokkal, ezért szívesen választották ezt a foglalkoztatási formát a kisgyermekes, valamint a munkaerőpiacról kiszoruló, nyugdíj előtt álló nők.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Általánosságban azt mondhatjuk, hogy az alacsony végzettséggel rendelkező nők esélye a legrosszabb a munkaerő piacon történő elhelyezkedés szempontjából. Elhelyezkedési esélyüket

tovább rontja, hogy gyakran vállalnak három vagy több gyermeket. Ezzel szemben Paléban a regisztrált munkanélküliek nagy részének van középfokú iskolai végzettsége, és elsőprő többségük férfi. A regisztrált munkanélküli nők alacsony létszámának oka lehet például a nők részére biztosított korábbi nyugdíjazás lehetősége, de az is, hogy a hagyományos családi szerepekből adódóan nemcsak a gyermekek, de az idős családtag ápolásának feladata inkább a nőkre hárul.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Nincs tudomásunk a nőket érintően a foglalkoztatás területén hátrányos megkülönböztetésről, a munkáltatók az egyenlő bánásmód követelményét betartják.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2019	0	3	-
2020	0	1	-
2021	0	3	-
2022	0	4	-
2023	0	4	-
2024	0	6	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A kisgyermeket nevelő nők és férfiak esélyeit a szolgáltatási hiányosságok alapvetően rontják. A kisgyermekesek munkaerő-piaci esélyeinek tekintetében elsődleges a gyermekek napközbeni ellátásának színvonala.

A gyermekek napközbeni ellátása a gyermekek életkorának megfelelő nappali felügyeletét, gondozását, nevelését, foglalkoztatását és étkeztetését jelenti, amelyet arra az időre kell megszervezni, amíg a szülő munkavégzése, betegség vagy egyéb ok miatt nem tud gondoskodni gyermekéről. A napközbeni ellátás megszervezhető - a gyermekek életkorának megfelelően - bölcsődében, családi napköziben, házi gyermekfelügyelet keretében, nyári napközis otthonban vagy napközis táborban, valamint az óvodában és iskolai napköziben.

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2019	0	0
2020	0	0
2021	0	0
2022	0	0
2023	0	0
2024	0	0

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0	0	0	0	0	0	0	0
2024	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A GYES utáni visszatérést nehezíti a bölcsődei férőhelyek korlátozottsága, a vidéki munkavállalást az óvodai nyitva tartás korlátozottsága.

Településünkön bölcsőde és óvoda nincs, a szülők ezt a szolgáltatást legközelebb Sásdon vehetik igénybe, az eljutást a falugondnoki szolgálat segíti, kifejezetten az óvoda nyitva tartásához igazított járással.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezés, anya- és gyermekgondozás a védőnői hálózat szakmai munkájában jelenik meg. Ennek során a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anyára és gyermekekre fokozott figyelmet fordítanak. A leendő szülők számára a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadását már várandós korban kezdik meg beszélgetések, családlátogatások formájában. Segítséget nyújtanak a

családi-, szociális juttatások megismerésében és a hozzá tartozó nyomtatványok kitöltésében. Családtervezéssel kapcsolatban a gyermekek felvilágosítására alapvetően az iskolában kerül sor.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A statisztikai adatok azt mutatják, hogy a nők ellen elkövetett bűncselekmények között egyértelműen a családon belüli erőszak a leggyakoribb halálozási ok. Magyarországon hetente hal meg egy nő társa általi bántalmazástól. A helyzetet tovább nehezíti, hogy a családban, az otthon falai mögött folyó erőszak a privát szféra sérthetetlenségénél fogva gyakran láthatatlan, ami az áldozat számára jelentősen megnehezíti a segítségkérést, a környezet számára pedig a segítségnyújtást.

Jellemzően az erőszak jó része a családban marad, hiszen a nőket, illetve a családokat érő erőszakos cselekedetek nagy része településünkön is felderítetlen marad. A gyermekvédelmi, szociális szolgáltatások, a védőnői hálózat, a rendőri tevékenység eredményeként, a jelzőrendszerek alapján derülhet erre fény, illetve ha már egyre többen tudják, hogy problémáikkal hova fordulhatnak segítségért.

A nők elleni erőszak, brutalitás nyíltan és látens formában egyaránt jelen van, ugyanakkor a nőket érő erőszak, a családon belüli erőszak (CSBE) statisztikai nem kiugróak. A megtörtént esetek következetes kivizsgálása, a gyermekvédelmi, családsegítő szervezetek, szolgálatok azonnali intézkedése jelent előrelépést.

Paléban az elmúlt 3 évben hozzátartozók közötti erőszak, családvédelmi koordinációs eset nem fordult elő.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

A krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások – anyaothton, családok átmeneti otthona - közvetítése a családsegítő szolgálat által történik. Hiányzik a járásban a krízishelyzetben levő nők és családok azonnali megsegítését szolgáló szolgáltatások közül az anyaothton, illetve a családok átmeneti otthona (CSÁO). Ezeket a szolgáltatásokat lehetne járási szinten is biztosítani, nagy igény lenne rá a családsegítő és gyermekjóléti szolgáltatást ellátó szakemberek véleménye és tapasztalatai alapján.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Önkormányzati képviselő-testületünk 5 tagjából 4 nő, közülük került ki a település polgármestere és alpolgármestere. A falugondnok és a közművelődési munkatárs is nő.

A női lakosságra általában jellemzőbb, hogy a közösség érdekében végzett munkából kiveszik a részüket, jobban mozgósíthatóak önkéntes közösségsszervező munkára, mint a férfiak. Jól mutatja ezt a jelenséget, hogy a településen működő civil szervezet tagságának 70 %-a is nő.

A községben azonban a nők érdekvédelme nem tudatos, tervszerű módon történik, nem működik olyan szervezet sem, amely a női érdekvédelmet tűzte volna célul.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A roma nők, a kisgyermeket nevelő, a sokgyermekes, vagy gyermeküket egyedül nevelő anyák, valamint a 45 év feletti nők különösen, többszörösen is hátrányos helyzetben vannak a munkaerőpiacon.

Ennek oka egyebek között a magyar társadalom hagyományos családmmodelljében keresendő: még ma is sokan vallják, hogy a nők helye a ház körül, a családban van, nem a munkaerőpiacon. Ezt a szemléletet tovább súlyosbítják a nőkkel kapcsolatos negatív sztereotípiák. A munkanélküliség aránya körükben magasabb, ez össztársadalmi probléma, amelyen komplex programokkal lehet enyhíteni.

Tapasztalataink szerint a gyermek születését követően az otthon maradó szülő magányosnak érzi magát. Hirtelen az eddigi aktív életéből minden háttérbe szorul, a megszokottól eltér, és fellép a félelem a „más”-tól. Ezért az önkormányzat a közművelődés, a sport, a szabadidő eltöltésének terén olyan családbarát környezetet kíván teremteni, amely közösségi teret nyújt számukra is. A kisgyermekes anyák életét igyekszik segíteni a védőnői szolgálat által patronált, civil kezdeményezésként Sásdon létrejött Baba-Mama Klub is, amely a hasonló élethelyzetben, azonos kihívásokkal rendelkező anyák önszorgató csoportja.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

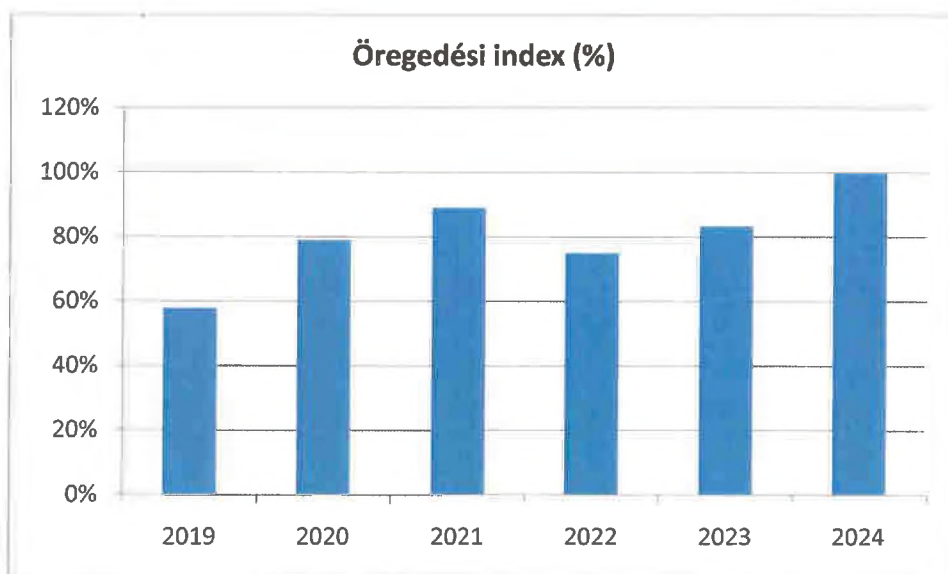
A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A nők, családanyák mentális problémái, lelki terhei befolyásolják a családok működőképességét.	Beszélgetések, női problémák megvitatása, mentális problémák feltárása érdekében női klubfoglalkozások a közművelődési feladatellátás keretében.
A falu lakosságának mintegy 5 %-a nem vesz részt közösségi rendezvényeken, nem lehet őket megszólítani.	A családanyák megszólításával, általuk elérni, hogy a bezárkózó családok is nyissanak a közösség felé.
A nők egészségtudatossága is fontos lenne.	Szűrővizsgálatokra való eljutás szervezése, kifejezetten nőknek.

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2019	11	19	57,89%
2020	15	19	78,95%
2021	16	18	88,89%
2022	15	20	75,00%
2023	15	18	83,33%
2024	15	15	100,00%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az idősök életminőségének javítását célzó társadalmi programok a szociális segítség feladatai mellett újszerű kihívásokkal is szembe találják magukat. Demográfiai előrejelzések szerint valamennyi időskorú csoport aránya növekedni fog, de a legidősebbek, azon belül pedig a nők részaránya emelkedik legintenzívebben. A nemek aránya fokozatosan a nők felé tolódott el: 1980-ban ezer férfira 1064, 2001-ben 1102, 2005-ben 1107 nő jutott. Fontos körülmény, hogy a nők várható átlagos élettartama hosszabb, halandósága alacsonyabb, mint a férfiaké. Ennek következtében a 40 évesnél-idősebb korosztályokban nőtöbbség alakul ki, és a kor előre haladtával növekszik.

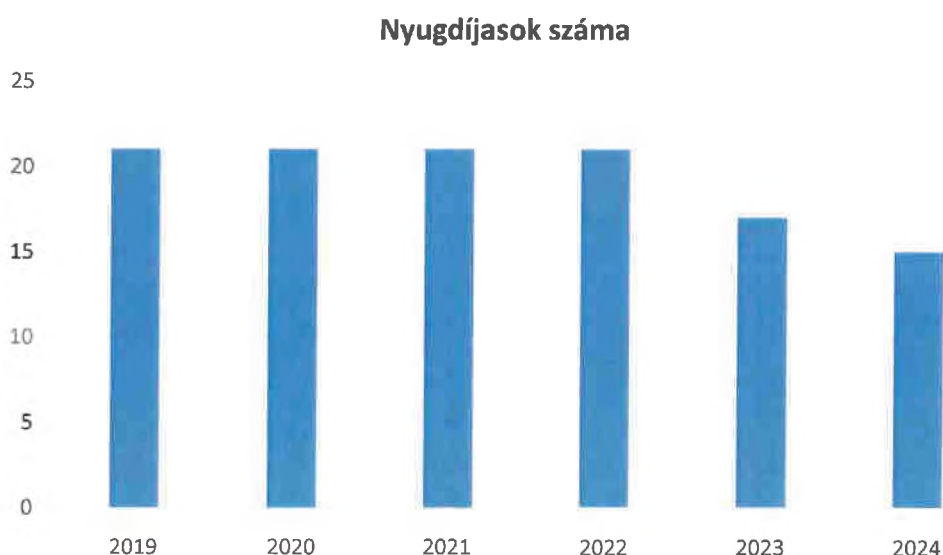
Az idős korban jellemző megbetegedések - a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, ízületi problémák - mellett pszichés problémák is jelen vannak. Az idős ember egyedül marad, izolálódik, szellemi és fizikai aktivitása hanyatlik, önellátási képessége beszűkül. Ez nagyon sok embernél okoz pszichés megbetegedéseket. Különösen gyakori a depresszió és a demencia kialakulása. Jellemző, hogy a betegségek általában együttesen fordulnak elő, különösen 70 éves kor fölött jellemzőek a súlyos, krónikus megbetegedések és az előrehaladott demencia.

Az országos trendtől eltérően községünkben nem jellemző a lakónépesség előregedése, bár ebbe az irányba tartó folyamatok indultak meg: nőtt az idősek száma és aránya a lakosságon belül. Jelenleg már az össznépesség 22 %-a, 23 fő tartozik a 60 évnél idősebb korosztályba.

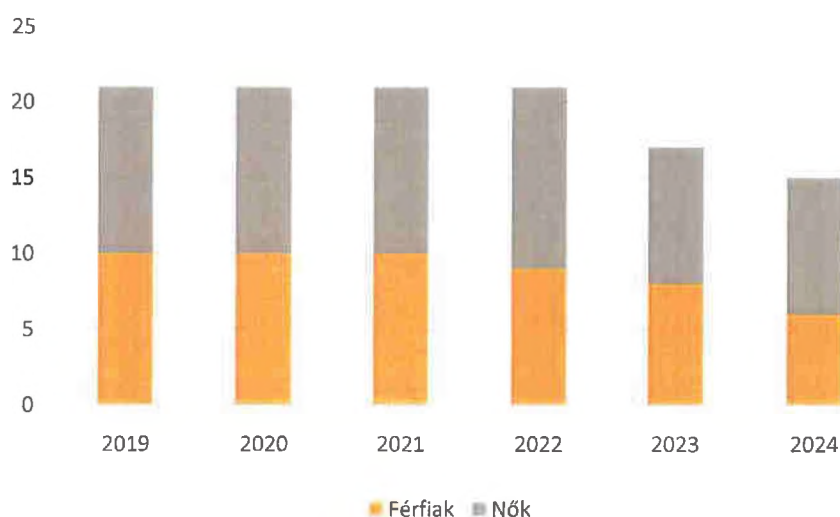
A mai egészségügyi, tudományos, technológiai lehetőségek már biztosítják az időskor jobb egészségben történő megélését. Az időskorúak aktívabban vállalnak részt a közéletben, hatékonyabban járulnak hozzá a saját közösségeik alakításához.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2019	10	11	21
2020	10	11	21
2021	10	11	21
2022	9	12	21
2023	8	9	17
2024	6	9	15

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Nyugdíjasok nemek szerinti megoszlása

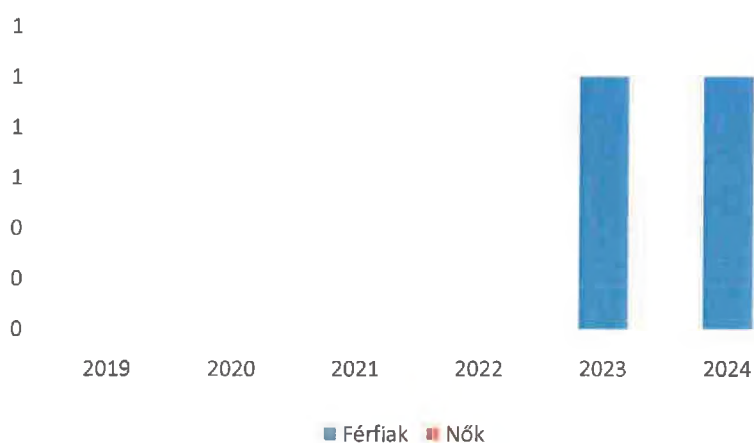

6.1.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

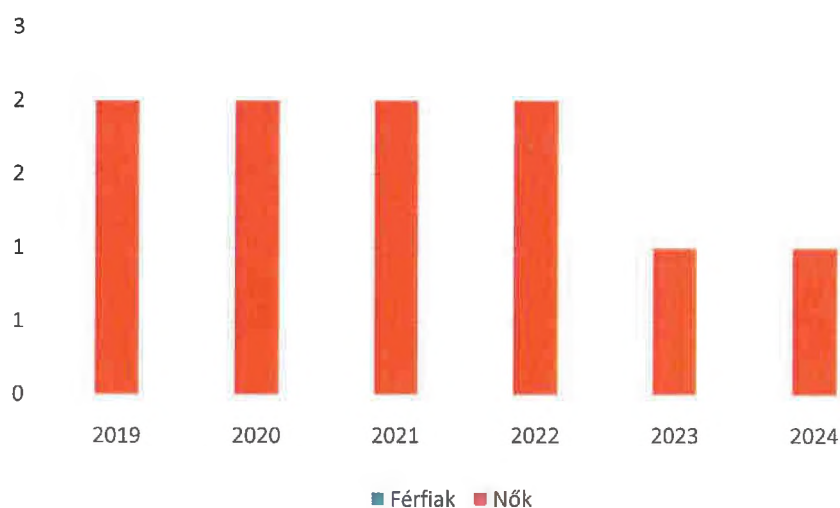
6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások							
Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2019	0	0	4	5	0	2	1
2020	0	0	4	6	0	2	1
2021	0	0	4	6	0	2	0
2022	0	0	2	6	0	2	0
2023	1	0	4	7	0	1	0
2024	1	0	3	7	0	1	0

Forrás: TeIR,
KSH Tstar

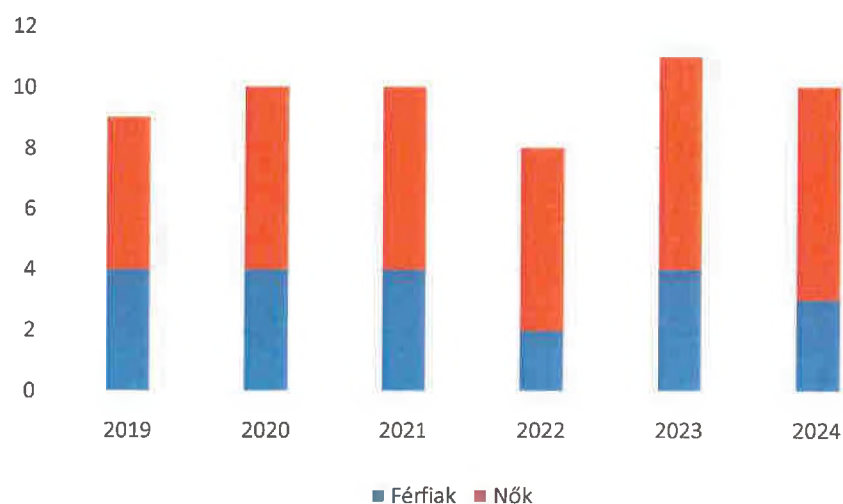
Életkoron alapuló ellátás nemek szerint

Özvegységi nyugdíjban részesülők nemek szerint

Öregségi nyugdíjban részesülők nemek szerint

6.3. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma (Megegyezik a 6.1.1-es táblázattal)

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2019	10	11	21
2020	10	11	21
2021	10	11	21
2022	9	12	21
2023	8	9	17
2024	6	9	15

Forrás: TeIR, KSH Tstar

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

Az öregedő népesség mellett az aktív korúak állásnélkülisége, az alacsony keresettel és nyugdíjjal rendelkezők arányának növekedése jellemző. Az időskorúak anyagi, fizikai, egészségügyi, szellemi állapota nagyon heterogén képet mutat.

A 2011. évi népszámlálás adatai szerint Paléen 18 egyszemélyes háztartás volt. Ez nagyrészt az időskorúakat érinti, hiszen közülük élnek legtöbben egyszemélyes háztartásban, magányosan, akik nélkülözik a családi gondoskodást.

Jellemzően alacsony jövedelemmel rendelkeznek, a megélhetési és gyógyszerköltségeik magasak, önálló képességük korlátozott, segítségre, támogatásra szorulnak. Egy kisebb rétegük számára biztosított a családi gondoskodás, az anyagi biztonság, elérhetőek számukra a fizetős jóléti és kulturális szolgáltatások.

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén							
Nyilvántartott állás keresők száma összesen	Év	2019	2020	2021	2022	2023	2024
	Fő összesen	6	9	6	7	4	4
41-45 év (TS 042)	Fő	1	2	0	1	1	1
	%	16,67%	22,22%	0,00%	14,29%	25,00%	25,00%
46-50 év (TS 043)	Fő	0	0	0	1	1	1
	%	0,00%	0,00%	0,00%	14,29%	25,00%	25,00%
51-55 év (TS 044)	Fő	0	2	2	2	0	0
	%	0,00%	22,22%	33,33%	28,57%	0,00%	0,00%
56-60 év (TS 045)	Fő	1	0	0	0	1	0
	%	16,67%	0,00%	0,00%	0,00%	25,00%	0,00%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	1	2	2	2	1	0
	%	16,67%	22,22%	33,33%	28,57%	25,00%	0,00%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az idősek, nyugdíjasok jövedelmi helyzetére tekintettel az egészségesek szívesen végeznének jövedelemkiegészítő tevékenységet. Erre esély a munkaerő-piacon kevés van, kivéve ha speciális tudással rendelkezik. Az idősebb korosztály sokkal jobban kiszolgáltatott a munkaerő-piaci diszkriminációnak, tehát nehezebben helyezkednek el, és a munkahelyi leépítések is előbb érik el őket. Jellemzően azonban ezek az esetek nem kapnak nagy visszhangot. A társadalmi megítélése azonban még gyakran az, hogy az idősödő ember igyekezzék minél előbb, a rá vonatkozó szabályok szerint az első alkalommal nyugdíjba, ne „vegye el” a lehetőséget, munkahelyet a fiatalok elől.

Ezt a megközelítést sokszor maguk az érintettek is magukévá teszik, manapság a társadalmi igazságosság elvévé kezd válni – annak ellenére, hogy valójában nem szolgálja sem a nemzetgazdaság fejlődését, sem pedig az egyén számára az egészséges, aktív időskor megélését.

Nem rendelkezünk adatokkal az idősök foglalkoztatottsága, a még dolgozni akaró, illetve munkahellyel rendelkező nyugdíjasok pontos számáról. Azt azonban leszögezhetjük, hogy az aktív korú, de már nem fiatal, gyakran megfelelő képzettséggel sem rendelkező állástalanok munkába állási esélye a fiatalabbakhoz képest határozottan romlott, ezért ma már a munkanélküliek háromnegyede ebbe a korcsoportba tartozik.

b) tevékeny időskor, élethosszig tartó tanulás, idősök, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

Önkormányzatunk lehetőségei kötöttek az idősök foglalkoztatása terén, az önkormányzat nem jelentős foglalkoztató, a közfoglalkoztatáson felül két alkalmazottja a falugondnok és a közművelődési munkatárs. Ennek megfelelően nincs lehetőség idősök, nyugdíjasok önkormányzati foglalkoztatására.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

Nincs tudomásunk az idősöket érintően a foglalkoztatás területén hátrányos megkülönböztetésről, a munkáltatók az egyenlő bánásmód követelményét betartják. Az idősebbek elhelyezkedési esélyeit főként a megfelelő, piacképes képzettség hiánya rontja.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

A településen élők, de különösen a korukból, egészségi állapotukból adódóan többszörös hátrányban lévő idősök számára a helyben hiányzó közszolgáltatások elérhetőségét az önkormányzat 2020, a falugondnoki szolgálat bevezetése előtt nehezen tudta segíteni.

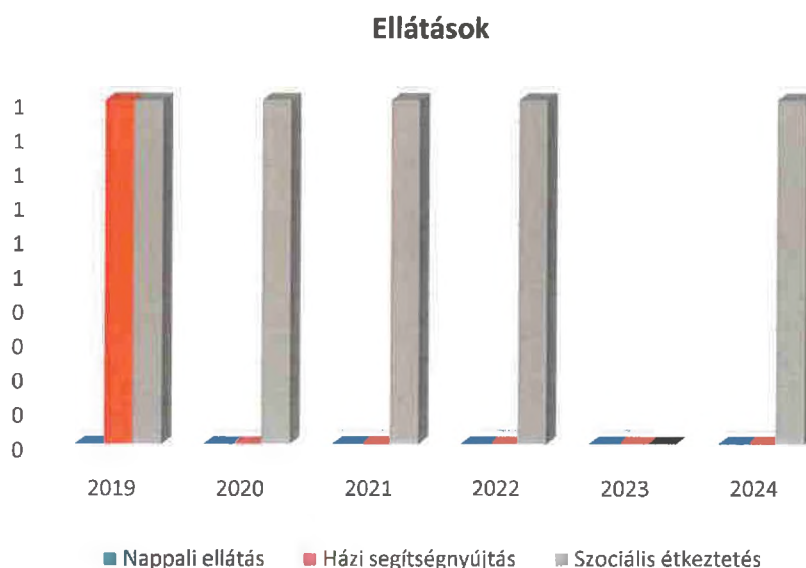
Minőségi változást hozott a 2020. júniustól működő falugondnoki szolgálat bevezetése. A szolgáltatások széles körével, főállású falugondnokkal és megfelelő gépjárművel tudja ellátni a szolgálat a jelentkező igényeket.

a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

A háziorvosi alapellátást Sásdon 3 körzetben, 3 háziorvosi szolgálatnál vehetik igénybe az idősök. A vállalkozó háziorvosok saját tulajdonú rendelőben fogadják a pácienseket, a rendelők akadálymentesítettek. A háziorvosi ellátás keretében történik az idősök vizsgálata, gyógykezelése, egészségi állapotuk ellenőrzése, orvosi rehabilitációjuk, szükség esetén szakorvosi, vagy fekvőbeteg gyógyintézeti vizsgálatra, gyógykezelésre való utalásuk. A szolgálatok a napi betegforgalom ellátása mellett jelentős szerepet vállalnak az idősök gondozásában, felvilágosításában. A leggyakoribb betegségek a magas vérnyomás, melyben a 65 évesnél idősebb korosztály közel fele szenved, a szívizombetegségek, mely a népesség negyedét érinti.

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma				
Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2019	11	0	0	3
2020	15	0	0	3
2021	16	0	0	3
2022	15	0	1	1
2023	15	0	0	1
2024	15	0	0	1

Forrás: TeIR,
KSH Tstar

A sásdi háziorvosi szolgálatokhoz és a gyógyszerárba való eljutást a falugondnoki szolgálat heti két napon szervezett céljarral segít.

A szakrendelések dombóvári elérhetősége időskorban korlátozott, nehézséget jelent, melyet az önkormányzat a falugondnoki szolgálat keretében általában kéthetente szervezett szakrendelés járarral segít.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló törvény szerint a személyes gondoskodást nyújtó szociális alapszolgáltatások célja, hogy az állam és a települési önkormányzat segítséget nyújtson a saját otthonukban az önálló életvitelük fenntartásában azoknak a szociálisan rászorulóknak, akik egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában egyedül nem képesek boldogulni. Az

idősek koruk és a gyakran ezzel együtt járó egészségromlás miatt kiemelt célcsoportja a helyi alapellátásnak.

Községünkben jelenleg az időskorúak részére az alábbi kötelezően nyújtandó szociális szolgáltatások segítik az idősek megszokott környezetükben való önellátását.

- Falugondnoki szolgálat,
- Étkeztetés,
- Házi segítségnyújtás,
- Családsegítés,
- Nappali ellátás,
- Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,
- Támogató szolgálat.

Helyben működik az önkormányzati fenntartású falugondnoki szolgálat, Sásdon vehető igénybe a város által fenntartott családsegítés és az étkeztetés, valamint a társulási intézmény által nyújtott házi segítségnyújtás és nappali ellátás. A községben civil fenntartó által nyújtott támogató szolgálat és jelzőrendszeres házi segítségnyújtás érhető még el. A csak Sásdon igényelhető (étkeztetés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgálat), valamint a csak Sásdon igénybe vehető (nappali ellátás) szolgáltatásokhoz való hozzájutásban a falugondnok nyújt segítséget az idősek számára.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

Önkormányzatunk a faluház épületében közösségi színteret működtet, valamint a Csorba Győző Könyvtárral együttműködve, a Sásdi ÁMK könyvtára szakmai segítségét is igénybe véve mozgókönyvtári szolgáltató helyet tart fenn, e szolgáltatások naponta elérhetők bárki számára, térítésmentes könyvtári, információs és kulturális rendezvények szervezésével közművelődési szolgáltatásokat nyújtanak. A közművelődési munkatárs heti 12 órás nyitva tartással várja a szolgáltatások iránt érdeklődőket.

c) idősek informatikai jártassága;

Településünk idősei körében nem készült felmérés, így teljes körű adatokkal nem rendelkezünk az idősek informatikai jártasságáról.

Országos statisztikák szerint az 50-69 éves korosztály nagy lemaradásban van az internet használat terén, ezeknek a hátrányoknak a leküzdése, az egyénben ösztönösen működő gátlak lerombolása, és a megfogalmazódó igények kielégítése érdekében országosan olyan kezdeményezés, képzés indult útjára, amelynek célja a szenior korosztály számítástechnikai oktatása.

A mozgókönyvtári szolgáltató hely szolgáltatásai között megtalálható az internet elérés, amely lehetőséget nyújt a korosztálytól független, széleskörű információk megismeréséhez és kicseréléséhez. Az itt dolgozó könyvtáros információs-technikai segítséget nyújt az érdeklődőknek.

d) a generációk közötti programok.

A közösségi színtér és a mozgókönyvtári szolgáltató hely által szervezett közművelődési és közösségi programokon nagy hangsúlyt kap a generációk együttműködése, különösen a gyermeknapi és az idősök napi rendezvényen van ennek különös jelentősége.

Az önkormányzat a nemzedékek közötti szolidaritás, az elfogadás, tolerancia fejlesztését azzal is segíti, hogy a település kulturális rendezvényein különböző korosztályok az aktív szereplők, illetve a fellépők. Ezek a rendezvények egyúttal ismerkedési, kapcsolatépítési lehetőséget is biztosítanak a más-más korosztályhoz tartozók számára.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A rendszeresen szervezett közművelődési, közösségi programokra a település minden lakója hivatalos, meghívásra kerül, a részvétel minden esetben ingyenes.

Az önkormányzat gondoskodik a kötelező közszolgáltatási feladatok megszervezéséről, a humán szolgáltatások, az egészségügyi, szociális és gyermekjóléti alapellátások, a községüzemeltetési feladatok ellátásáról. E kötelezettségeinek részben közvetlenül, mint intézményalapító és fenntartó, részben közvetett módon, ellátási szerződés útján tesz eleget.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősök helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Bezártság, az idősök korukból és egészségi állapotukból adódó elmagányosodásának veszélye.	Elérni, hogy az idősök nyissanak a közösség felé, vegyenek részt a település életében.
Korral (is) együtt járó rossz egészségi állapot.	Egészségügyi szűrővizsgálatokra szállítás, szervezés, kifejezetten idősök számára.
Az idősök egy része alacsony jövedelemből tartja fenn magát.	Szociális védőháló az idősöknek: a minimális életfeltételek biztosítása, segélyezés, gyógyszer támogatás, szociális étkeztetés.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A fogyatékkal élő személyek számára vonatkozóan helyi adat nem áll rendelkezésre. A 2001. évi népszámláláskor Magyarországon 577 ezer fő volt a fogyatékkal élők száma, ez a népesség 5,7%-át tette ki. Az adatfelvétel - a KSH szerint is - alulbecsüli a fogyatékos népesség adatait, így a létszám 600 ezer főre becsülhető.

A fogyatékos személyek demográfiai összetételére jellemző, hogy közöttük jelentősebb számban vannak időskorúak, mivel a fogyatékos személyek nagy része nem születésétől fogva sérült, hanem életkora előre haladtával betegség vagy baleset következtében vált azzá. A fogyatékos személyek között a 60 évnél idősebbek aránya 44,8 %, több mint kétszerese a népesség egészében képviselt arányhoz viszonyítva. A fogyatékossgat leginkább valamilyen tartós betegség idézi elő (53,8 %). A fogyatékos személyek 17 %-a szenved születése óta fogyatékossgában.

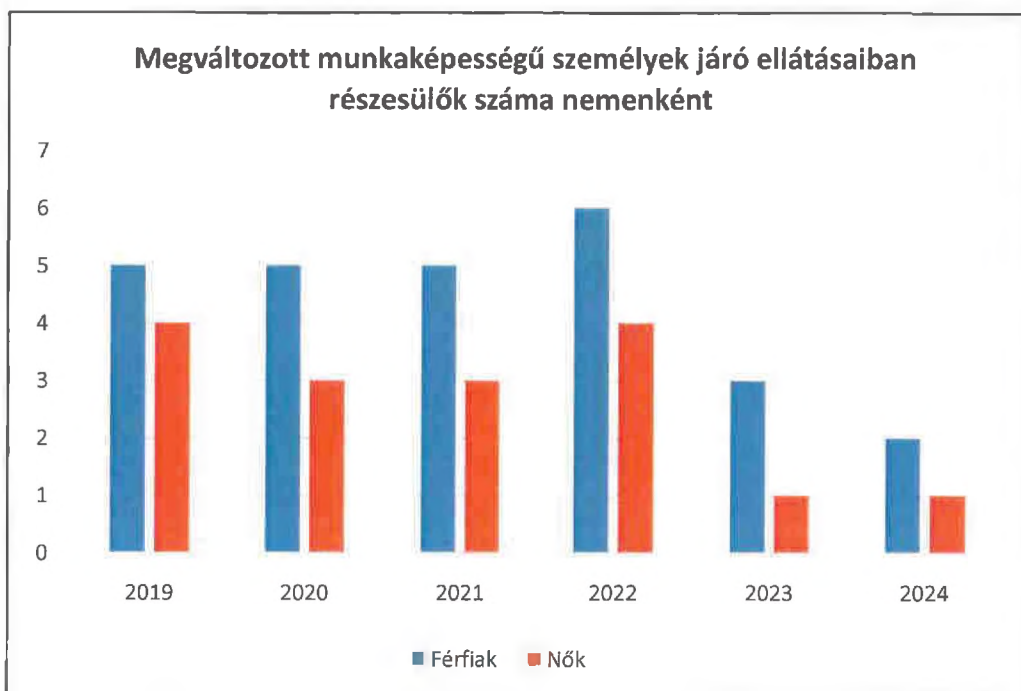
A 2001. évi népszámlálás kategóriái szerint megállapítható, hogy a fogyatékos személyek közül legnagyobb arányt a testi fogyatékosok és a mozgássérültek képviselik együttesen (43,6%), míg az értelmi fogyatékosok aránya megközelítőleg 10 %, a vakok és gyengén látók aránya 14,4 %. Az egyéb fogyatékossgában szenvedők aránya 21,6 %. Hallás-, beszédzavar fogyatékossgában kb. 10%-uk szenved.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2019	5	4	9
2020	5	3	8
2021	5	3	8
2022	6	4	10
2023	3	1	4
2024	2	1	3

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A 2001. évi népszámlálás adatai szerint a fogyatékos személyek 13,2%-a valamilyen speciális általános iskolában végezte tanulmányait. Az általános iskolánál magasabb fokú végzettséggel legnagyobb számban a mozgássérültek rendelkeznek, kisebb arányban a vakok és a hallássérültek, az értelmi fogyatékos tanulók pedig ebből szinte teljesen kirekesztődnek. A fogyatékos személyek iskolai végzettsége összességében alacsonyabb, mint a népesség egészéé.

A népszámlálás adatai szerint a fogyatékos személyek 32%-a nem fejezte be az általános iskolát, s befejezett alapkörű iskolázottsággal csak 39%-uk rendelkezett. Ez a nem fogyatékos személyek iskolai végzettségének arányától messze elmarad. Szakképesítéssel, illetve érettségivel 25%-uk rendelkezik, míg egyetemi, főiskolai végzettsége a fogyatékos személyek 5%-ának van.

Palében a fogyatékossgal élők számára a célcsoport részére juttatott szociális ellátások számából következtethetünk, a lakosság mintegy 5-10 %-a tartozhat a fogyatékossgal élők célcsoportjába.

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0
2023	0
2024	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

- a) fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető. Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára speciális munkahelyek működtetésével a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A védett munkahelyet a központi költségvetés normatív támogatásban részesíti.

Fogyatékkal élő munkavállaló, aki

- a nemzeti jog szerint fogyatékosnak elismert, vagy
- elismerten fizikai, elméleti vagy pszichológiai károsodásban szenved.

Megváltozott munkaképességű munkavállaló, aki

- rehabilitációs ellátásban részesül,
- aki 2011. december 31-én III. csoportos rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjban, rendszeres szociális járadékban részesült. (Flt. 57/B §.)

A fogyatékos személyek esetében gyakori probléma, hogy kevés a foglalkoztatási lehetőség, nem megoldott a foglalkoztatáshoz szükséges akadálymentesítés, nem biztosítottak különleges eszközök és feltételek. A védett foglalkoztatás túlsúlya mutatkozik az integrált foglalkoztatással szemben.

A 2001. évi népszámlálás szerint a fogyatékos személyek foglalkoztatási mutatója 9%-os volt az 1990. évi 16,6%-hoz képest. Ezzel párhuzamosan a munkanélküli fogyatékos személyek 0,7 %-os aránya 2%-ra emelkedett. Ez azzal magyarázható, hogy az érintettek inaktív keresővé (57,5%-ról 76,7%-ra) váltak.

A fogyatékossgal élő emberek még a kevés számú akkreditált foglalkoztatónál sem tudnak elhelyezkedni, a nyílt munkaerőpiacon történő elhelyezkedésük szinte lehetetlen. Ráadásul a fogyatékossgal élő foglalkoztatottak egy része:

- nem rendelkezik képesítéssel, szaktudással,
- mentális és fizikai képessége alacsonyabb szintű,
- munkateljesítménye jelentősen elmarad a kívánt normáktól.

A célcsoport foglalkoztathatósági dimenziói:

- nem jelennek meg a helyi munkaügyi kirendeltségeken, ahol az átképzéseket biztosítanák számukra,
- nem jutnak el a segítő szolgáltatások igénybevételéhez (pl. életvezetés, rehabilitációs tanácsadás stb.),
- többségük immobil, azaz fizikálisan is nehezen mozdul el lakóhelyéről.

Fogyatékossgal élők foglalkoztatásának intézményi formája a szociális foglalkoztatás. Környékünkön szociális foglalkoztató nincs. E célcsoport közfoglalkoztatásba való bevonása sem jellemző, valószínűleg korukból adódóan nem aktív korúak a paléi fogyatékkal élők.

b) munkavállalást segítő lehetőségek;

A fogyatékossgal élők foglalkoztatását a többi munkavállalóhoz hasonlóan településünkön az állami foglalkoztatási szolgálat, a Komlón található Munkaügyi Központ segíti.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Nincs információnk arra vonatkozóan, hogy éri-e és milyen mértékben hátrányos megkülönböztetés a településünkön lakó fogyatékkal élőket a foglalkoztatás terén. Előfordulhat, hogy a fogyatékos személyt akadályozottsága miatt nem foglalkoztatják a végzettségének és képzettségének megfelelő álláshelyen. (pl.: felsőfokú végzettsége ellenére alacsonyabb végzettséggel is betölthető foglalkoztatást ajánlanak neki.)

A fizikai akadályozottság esetében célszerű felmérni, hogy a fogyatékos személy alkalmazásának mely feltételei hiányoznak. Az akadálymentesítési javaslatban célszerű a fogyatékossgal jellege és a fogyatékos személyek száma alapján rangsorolni, hogy az akadálymentesítés lépései milyen sorrendben és ütemezéssel kövessék egymást. A rámpa és kijelölt parkoló nemcsak mozgássérült személyek, hanem más csoportok részére is

hasznosak (nők, kisgyermekesek, idősök), az információs táblák, a vizuális információk megerősítése akusztikus információkkal, például közlekedési eszközökön alkalmazva. Fontos a célpályázatok felkutatása és az akadálymentesítés komplex, rövid- közép- és hosszú távú terveinek elkészítése. Garanciát jelent rehabilitációs szakmérnök és szakember bevonása a tervezésbe, valamint érintett fogyatékos ember bevonása a tervezés és a megvalósítás teljes folyamatába. A foglalkoztatás akkor is megghiúsulhat, ha a fogyatékos személy nem tudja megközelíteni a munkahelyet, például a településen belüli közlekedési akadályok miatt és a támogató szolgálattól sem kap segítséget. Ilyen információk beszerzése rendkívül nehéz, hiszen az érintettek nem hozzák a hátrányos megkülönböztetést nyilvánosságra, mert ezzel a jövőbeni foglalkoztatási kilátásaik is csökkennek.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

A saját lakókörnyezetében élő fogyatékos személyeknek nyújt alapszolgáltatást a támogató szolgálat. A támogató szolgálat többek között a különböző közösségi és szabadidős szolgáltatások elérésében (mind szállítás, mind kommunikáció szintjén) ad segítséget, emellett az igénybevevő környezetében, lakásán nyújt fejlesztést, gondozást, segíti az önálló életvitelt, támogatja az ön-érdekérvényesítést.

A támogató szolgáltatás célja a fogyatékos személyek lakókörnyezetben történő ellátása, elsősorban a lakáson kívüli közszolgáltatások elérésének segítése, valamint életvitelük önállóságának megőrzése mellett a lakáson belüli speciális segítségnyújtás biztosítása révén. A szolgáltatásban 2018-ban 39 fő, ebből 9 fő sásdi lakos ellátott vett részt.

Az 1/2000 (I.7.) SZCSM rendelet 39/B. §. által meghatározott feladatokat látja el:

- a) gondozás,
- b) készségfejlesztés,
- c) tanácsadás,
- d) szállítás,
- e) felügyelet,
- f) gyógypedagógiai segítségnyújtás,
- g) háztartási segítségnyújtás és
- h) esetkezelés

A Sásd és Térsége Terület- és Humánfejlesztési Nonprofit Kft, mint a Hegyháti Szociális Alapellátási Központ szociális szolgáltató fenntartója a volt sásdi kistérség 27 településén lát el feladatokat, amelyek:

- Gondozás: Általános életviteli segítségnyújtás: gyalogos kísérés, lakáson belüli személyi segítség, ügyintézési segítség, közszolgáltatáshoz való hozzáférés segítése, lakásfenntartással kapcsolatos segítségnyújtás, gondozottal közös bevásárlás.

- Speciális szállítás személyi segítségnyújtással: rámpával, kerekesszékekben történő szállítás, kísérő személyi segítséget biztosító személyzettel.

Nem kizárólag fogyatékkal élők számára létrehozott, de más célcsoportok mellett számukra is elérhető szolgáltatási formák: falugondoki szolgálat, étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, nappali ellátás.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékkal élő személyek egészségi állapotából adódó hátrányok és többletkiadások leküzdéséhez, többféle támogatás vehető igénybe.

1. Magasabb összegű családi pótlék a tartósan beteg, illetőleg súlyosan fogyatékos kiskorú, illetőleg a tartósan beteg vagy súlyosan fogyatékos nagykorú személy részére
2. Fogyatékosági támogatás: a súlyosan fogyatékos személy jövedelmétől független anyagi segítség a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez.

3. Rokkantsági járadék a 25. életének betöltése előtt teljesen munkaképtelenné vált, illetve 80%-os vagy azt meghaladó mértékű egészségkárosodást szenvedett 18 éven felüliek ellátása
4. A szociálisan rászorult személy részére az egészségi állapot megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó kiadásainak csökkentésére közgyógyellátási igazolvány adható ki. A közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkező személy térítésmentesen jogosult a társadalombiztosítási támogatásba befogadott
5. járóbeteg-ellátás keretében rendelhető gyógyszerekre - ideértve a különleges táplálkozási igényt kielégítő tápszereket is - gyógyszerkerete erejéig, (az egyéni gyógyszerkeret legfeljebb 12.000,- Ft, az éves eseti keret 6.000,- Ft)
6. gyógyászati segédeszközökre, ideértve a protetikai és fogszabályozó eszközöket is, valamint azok javítására és kölcsönzésére, továbbá
7. az orvosi rehabilitáció céljából igénybe vehető gyógyászati ellátásokra.
8. A súlyos mozgáskorlátozott személyeket közlekedési kedvezmények, gépkocsi szerzési és gépkocsi átalakítási támogatás illeti meg, mely felhasználható személygépkocsi vásárlásához, segédmotoros kerékpárnak minősülő, három- vagy négykerekű jármű, vagy járműnek nem minősülő, sík úton önerejéből 10 km/óra sebességnél gyorsabban haladni nem képes gépi meghajtású kerekesszék vásárlásához. További közlekedési kedvezmény a parkolási igazolvány.
9. Személyi jövedelemadó kedvezményre jogosult a súlyosan fogyatékos személy.
10. Gépjárműadó mentességre jogosult a súlyos mozgáskorlátozott személy (a súlyos mozgáskorlátozott kiskorút vagy cselekvőképességet korlátozó (kizáró) gondnokság alatt álló súlyos mozgáskorlátozott nagykorú személyt rendszeresen szállító, vele közös háztartásban élő szülő) egy darab, 100 kW teljesítményt el nem érő, nem személytaxiként üzemelő személygépkocsija után legfeljebb 13.000,- forint erejéig.
11. Helyi és helyközi utazási jegy- és bérlet kedvezmények (vasúti személyszállítás, helyközi autóbusz közlekedés, helyi közúti közlekedés)
12. A fogyatékos gyermek korai fejlesztését és gondozását, fejlesztő felkészítését nyújtó intézmény igénybevételével kapcsolatban felmerült utazási költségekhez támogatás jár. Mértéke a menetrend szerinti közforgalmú közlekedési eszközök menetjegy ára.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

A fogyatékos személynek joga van a számára akadálymentes, továbbá érzékelhető és biztonságos épített környezetre. A fogyatékos személy számára biztosítani kell az egyenlő esélyű hozzáférés lehetőségét a közérdekű információkhoz, továbbá azokhoz az információkhoz, amelyek a fogyatékos személyeket megillető jogokkal, valamint a részükre nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatosak. Az információs társadalom nyújtotta lehetőségek erősítik az esélyegyenlőséget a fogyatékos személyek számára. A fogyatékos személyt az információs esélyegyenlőség megilleti az információs társadalmi szolgáltatások igénybevételekor. A fizikai akadálymentesítés mellett szükség van a kommunikációs akadálymentesítésre is, hogy látványosan csökkenjen a társadalom közönye, idegenkedése a fogyatékosokkal élőkkal szemben.

Amíg a kommunikációs, komplex akadálymentesítés nem történik meg, a fogyatékosokkal élőkhöz való hozzáférése a közszolgáltatásokhoz, információkhoz, kulturális és sportprogramokhoz korlátozott, nehézkes. Ennek leküzdéséhez olyan komplex tervezés és szemlélet szükséges, amellyel már kiinduláskor figyelembe veszik a fogyatékosok igényeit (pl. épületek, járdák, parkok, beszerzett járművek esetében).

Közlekedési nehézségek miatt az egészségügyi prevenciós szolgáltatásokat, a szűrővizsgálatokat a mozgásukban erősen korlátozott személyek kevésbé veszik igénybe, az ide történő eljutásuk (eljuttatásuk) a falugondnoki szolgálat feladata. Fogyatékkal élő gyerekek és fiatalok eljutása az iskolába, középiskolába is problémás. A nehézségek leküzdéséhez a falugondnoki és a támogató szolgálatot kell megerősíteni, annak hatékonyságát kell javítani. Az önkormányzat pedig ehhez csak részben rendelkezik közvetlen eszközökkel, lévén a támogató szolgálatot civil szolgáltató biztosítja.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

A középületek akadálymentesítése jól halad településünkön.

A faluház épülete nyújtja a helyben elérhető közszolgáltatások zömét:

- Az egészségügyi ellátásban a helyszíni háziorvosi és házi gyermekorvosi rendelés itt történik,
- Itt tart félfogadást a családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat,
- Itt működik a könyvtári szolgáltató hely,
- A kulturális rendezvények jó része is itt érhető el,
- Ez a helyi közigazgatás székhelye: képviselő-testületi ülések, közmeghallgatás, hivatali helyszíni ügyfélfogadás itt történik.

Az önkormányzat épülete, a Faluház több funkciós helyiségei fizikai akadálymentesítése, utolsóként 2020-ban a mozgáskorlátozott mosdó kialakítása is megvalósult. A teljes körű infokommunikációs akadálymentesítésről azonban még nem beszélhetünk.

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

A településen helyben a fő szolgáltatóhely a faluház épülete, ahol a közösségi szolgáltatások zömét eléri a lakosok. Az épület teljes fizikai akadálymentesítése a vizesblokk felújításával, akadálymentes mosdó kialakításával újabb szintre ért.

A település lakossága számára a helyben el nem érhető közszolgáltatásokat Sásdon, kivétel nélkül akadálymentes épületekben lehet igénybe venni.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

A településen nincs számottevő munkahely, így ezek akadálymentesítettsége sem releváns.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

A közlekedési rendszereknek, továbbá a tömegközlekedési eszközöknek, utasforgalmi létesítményeknek - beleértve a jelző- és tájékoztató berendezéseket is - alkalmasnak kell lenniük a fogyatékos személy általi biztonságos igénybevételre. Közhatalmatul parkolóban a közlekedésében akadályozott fogyatékos személyek számára - a külön jogszabály szerint - megfelelő számú és alapterületű parkolóhely kialakításáról kell gondoskodni.

A faluház közúton jól megközelíthető, közelében a parkolás is biztosított, bár kijelölt parkolóhelyek létesítésére nem került sor.

f) fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye, stb.);

Településünkön az alacsony lélekszám miatt nem áll rendelkezésre kifejezetten fogyatékossgal élő személyek számára helyi szolgáltatás.

- g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

Településünkön az alacsony lélekszám miatt nem működnek kifejezetten csak a fogyatékossgal élőknek nyújtott juttatások, szolgáltatások. A falugondnoki szolgálat azonban a mozgásukban korlátozottak, akár kerekesszékesek számára is képes szállítás szolgáltatásokat biztosítani, valamint minden más szociális juttatás megítélése, illetve a szolgáltatás nyújtása során tekintettel vagyunk a fogyatékossgal élők sajátos élethelyzetére.

7.4. Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

Településünk alacsony lélekszámából adódóan nem kifejezetten a fogyatékossgal élők számára, hanem a célcsoport nagyobb részét kitevő idősek számára az említett szociális (falugondnoki szolgálat, családsegítés, házi segítségnyújtás, nappali ellátás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgálat) szolgáltatásokat nyújtjuk, továbbá a település minden lakójával együtt bevonjuk a helyben elérhető közművelődési, kulturális, közösségi programokba.

7.5 A fogyatékossgal élők helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A kistelepülésünkön helyben nem elérhető közszolgáltatások (egészségügyi, köznevelési, szociális stb.) és szolgáltatások elérése Sásdon vagy a környező nagyobb városokban a közösségi közlekedés behatároltsága miatt a fogyatékossgal élők számára a legnehezebb. Az ő lehetőségeiket bővíti leginkább a falugondnoki szolgálat szállítási szolgáltatása, mellyel lehetővé teszik a csak utazással elérhető szolgáltatások igénybe vételét. A falugondnoki szolgálat szállító szolgáltatásai a következő rendszeres szolgáltatásokat foglalják magukban:

- a) szociális étkeztetés ebédszállítás naponta ,
 - b) nappali ellátásban részesülők szállítása, igény szerint,
 - c) háziorvoshoz szállítás, gyógyszerkiváltás, hetente két alkalommal,
 - d) szakrendelésre szállítás, igény szerint, általában kéthetente,
 - e) gyermekek szállítása, eseti jelleggel, intézményi rendezvényekhez kapcsolódóan, általában havonta,
 - f) bevásárlás, heti 3 alkalommal, havonta nagybevásárlás,
 - g) munkanélküli ügyintézésre szállítás, igény szerinti rendszerességgel,
 - h) tömegközlekedéshez való csatlakozás biztosítása, igény szerint, akár naponta,
 - i) rendezvényre szállítás, igény szerint, várhatóan havonta.
- Ezen felül egyedi igény szerinti, felmerülő szükségletnek megfelelő szállítás is kérhető.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Bezártság, a fogyatékkal élők még fizikai akadálymentesség esetén sem jönnek közösségbe.	Elérni, hogy a fogyatékkal élők nyissanak a közösség felé, vegyenek részt a település életében.
A fogyatékkal élők számára az egészségügyi ellátás, egyéb szolgáltatás igénybe vétele nehézkes, családtagokra vannak utalva pl. egy gyógyszerkiváltásban, de ugyanez a probléma megjelenik az idősek esetében is.	Falugondnoki szolgálat a közszolgáltatásokhoz jutás segítésére.

<i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások</i>	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A lakosság települési kötődése, helybenmaradása, az itt élők komfortérzete nagyban múlik a közösségi, közművelődési programokon, ezért az önkormányzatnak fejlesztenie kell a helyi közművelődés motorját, a közösségi színteret.	Közösségsszervező alkalmazása főállásban, a közművelődési programok infrastrukturális feltételeinek folyamatos fejlesztése.
A közösségi, közművelődési, könyvtári feladatoknak helyet adó Árpád utca 25. szám alatti önkormányzati épület felújítása szükséges. Az épület tetőzete elöregedett, azt teljes egészében cserélni kell, az épület jelenleg több helyen leázik, a belső terek használata emiatt korlátozott. Az önkormányzat nehéz anyagi helyzete miatt önerőből nem tudja megvalósítani a felújítást.	Közösségi ház felújítása, teljes tetőcsere, energetikai korszerűsítés érdekében pályázati projekteket kell kidolgozni és benyújtani.
A szabadtéri közösségi rendezvényeket nehézkes megvalósítani fedett tér nélkül.	Faluház udvarán fedett közösségi tér kialakítása érdekében pályázati projekt kidolgozása és benyújtása.
A településen élők biztonságérzetét nagyban növeli a jól működő, a település közterületeinek nagy részét lefedő közterületi kamera rendszer.	A közterületi térfigyelő kamera rendszer fejlesztése, további térfigyelő pontok kiépítése érdekében pályázati projekt kidolgozása, pályázat benyújtása.
A lakosság részére biztosítható teleház szolgáltatások (internetelérés, munkaállomás használat, nyomtatás stb.) a rendelkezésre álló	A Paléi Faluház Községi Tér számítógépes eszközeinek fejlesztése érdekében pályázati projekt kidolgozása, benyújtása.

számítógépes eszközök elavulása miatt korlátozottak.	
A falu egy részén, kb. 200 méteres szakaszon a gyalogos közlekedést szolgáló járda elöregedett vagy hiányos.	A gyalogos közlekedést szolgáló új járdaszakasz építése érdekében pályázati projekt kidolgozása és benyújtása.
A település szőlőhegy felőli utcavégén a csapadékvíz-elvezetés megoldatlansága miatt az utat, a járdát és az ott lévő lakóházak ingatlanokat a nagyobb esőzések veszélyeztetik, víz és sárréteg okoz nehézséget.	A terület csapadékvíz-elvezetését segítő pályázati projekt kidolgozása és benyújtása.
A településen nem megoldott a közműves szennyvízellátás. A vezeték kiépítése nem gazdaságos, más megoldást kell keresni a helyben keletkező szennyvizek kezelésére és helyben tartására.	Egyedi szennyvízkezelési megoldás Palé községben

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

Önkormányzatunk kötelező és önként vállalt feladatainak ellátása során számít és épít is a civil szervezetek közreműködésére. A közfeladat ellátás civil szervezetekkel való együttműködés útján történő megvalósulását erősíti, hogy néhány jelentős, az önkormányzatok feladatait meghatározó törvény kifejezetten ajánlja a szerződéses feladatellátást.

Jelenleg községünk az alábbi területeken működő civil szervezetek tevékenységére számíthat.

Szociális és gyermekvédelmi ellátás:

Sásd és Térsége Terület- és Humánfejlesztési Nonprofit Kft.

Köznevelés:

Engedd, hogy segíthessünk! Közalapítvány

Kultúra, közművelődés, sport:

Paléért Egyesület

Deutsch Klub Magyar-Német Barátság Egyesület

Sásdi Vegyeskar Kulturális Egyesület,

Hegyhát Fúvós Egyesület

Őszidő Nyugdíjasklub

Levendula Nyugdíjasklub

Sásdi Honismereti Szakkör

A civil szervezetek egy része sásdi székhellyel működik, programjaik, rendezvényeik jó része is itt érhető el, de várják a településünk lakóit is.

- b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

Paléért Egyesület néven 2016-ban a faluközösségért aktívan tenni akaró polgárok civil szervezetet alapítottak. Az egyesület az önkormányzattal közösen szervezett kulturális, közösségi programokban fejtette ki tevékenységét, évente pályázaton nyert támogatással kulturális kirándulást szervezett a falu lakói számára.

Palé település halmozottan hátrányos település. Az embereke, a mindennapos problémák, küszködések miatt itt is ugyanúgy bezárkóztak a saját világukba, mint máshol. Szükség volt egy térre, ahol másra is lehet fókuszálni, ahol egy kicsit ki lehet lépni a napi taposómalomból, és minőségi időt el lehet tölteni úgy, hogy közben felfedezzük újra a közösség adta lehetőségeket, újra észrevesszük a szomszédokat, ismerősöket. Fontos szempont az is ebben a nehéz gazdasági helyzetben, hogy mindez ne kerüljön egy vagyona. A Paléért Egyesület 2016 őszén alakult meg. Az egyesület alapszabály értelmében az elsődleges célja Palé értékeinek jobb kiaknázása, a faluszépipítés,

környezetápolás, kultúra területén. A céltudatos és korszerű községkép kialakításáért, a községben igénybe vehető szolgáltatások magas színvonalon történő működtetéséért a község polgárait és az egyesület tagjait tevékenyen szervezze és motiválja. Az egyesület tevékenysége során céljai megvalósítása érdekében együttműködik a helyi önkormányzattal, a települési intézményekkel, valamint civil szervezetekkel, továbbá a térségben működő hasonló célokat és tevékenységeket végző szervezetekkel. Az egyesület tagdíjából, önkormányzati támogatásból, pályázati támogatásokból tartja fenn magát. Jelenleg 34 tagja van. Az egyesületünk az elmúlt években több kirándulást szervezett, a tagok színházi előadáson vettek részt. Közös erővel fagyalsövényt telepítettünk a község temetője köré, a Paléba vezető úton gyümölcsfák lettek telepítve, a játszótérre cédrusok lettek elültetve. Virágokkal tudtuk szépíteni kis községünket.

- c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

Palé 1997. év 2013 júliusa között közoktatási intézményei, az óvoda és az iskola, majd az ezek és a zeneiskola, könyvtár, művelődési központ összevonásával létrejött ÁMK közös fenntartására a környékbeli 11 önkormányzattal társulást működtetett. A köznevelésben és a társulások finanszírozásában végbement változások hatására az önkormányzatok a társulást megszüntették. Az óvodai és bölcsődei feladatok Sásd által történő ellátásáról feladatátadási megállapodást kötött a város 7 községgel, köztük településünkkel is.

A Sásdi Többcélú Kistérségi Társulás, majd a Sásdi Szociális és Gyermekjóléti Társulás feladatkörébe adta a község a családsegítést, a házi segítségnyújtást, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást, a támogató szolgálatot és a gyermekjóléti szolgáltatást.

Önkormányzatunk 2018-ban csatlakozott a Nyugat-Hegyháti Önkormányzati Társuláshoz, amely gödrei székhellyel a környékbeli 8-10 település összefogását valósítja meg a legkülönbözőbb önkormányzati feladatok hatékonyabb közös ellátása érdekében. Közös pályázataink révén közösségi, közművelődési programok, külterületi utak karbantartása, szennyvízberuházás valósulhat meg gazdaságos közös projektben.

- d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Településünkön 2010-ben megszűnt a roma nemzetiségi önkormányzat.

- e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

A Paléért egyesület alakulása óta több kirándulást szervezett, a tagok színházi előadáson vettek részt. Közös erővel fagyalsövényt telepítettünk a község temetője köré, a Paléba vezető úton gyümölcsfák lettek telepítve, a játszótérre cédrusok lettek elültetve. Virágokkal tudtuk szépíteni kis községünket. A közös munkálkodáson készült képek talán valamit visszaadnak abból a jókedvből, hangulatból, ami közös tevékenységeink közben az egyesületi tagok között kialakult.

2018 januárjában az egyesület megpályázta az Erősödő civil Közösségek által kiírt támogatást, amit meg is nyert 1.102.222.-Ft értékben. A támogatást Az emberség erejével CUM VIRTUTE HUMANITATIS Alapítvány adományozta az egyesületnek. Projekt címe: Közösség erősítő programok megvalósítása Palén. Projekt megvalósítás időtartama: 2018.04.01-2019.01.30.

A projektben elszámolható programok között szerepel: emléknapi megrendezése, kirándulások, színház látogatás, Palé településének virágosítása, fásítás, padok kihelyezése közterületre.

Az egyesület 2018 tavaszán a Nemzeti Együttműködési Alap Községi környezet kollégiuma által meghirdetett, NEA-18-M kódszámú pályázati felhívásra támogatási igényt nyújtott be, melyet el is nyert 500.000.-Ft értékben. Ezt az összeget az egyesület saját működési költségeire fordítja. A projekt időtartama: 2018.04.01.-2019.03.31.

A Sásd és Térsége Terület- és Humánfejlesztési Nonprofit Kft. fenntartásában működő Hegyháti Szociális Alapellátási Központ két szociális alapszolgáltatást működtet Sásdon és térségében, így Palé település lakossága számára is.

Az intézmény által ellátottak köre, szakfeladatok területi hatálya a működési engedély szerint:

a) jelzőrendszeres házi segítségnyújtás: - a Hegyháti járás 26 településének közigazgatási területe, valamint 45 önkormányzat közigazgatási területe a Szigetvári Járás területén.

b) támogató szolgáltatás: A Hegyháti járás 27 településének közigazgatási területe.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Településünkön nem működik olyan for-profit szervezet, amely a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában közreműködne.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

- a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;

A Helyi Esélyegyenlőségi Program elkészítéséhez szükséges adatszolgáltatásban részt vettek a településen illetékes szociális, gyermekjóléti, egészségügyi, köznevelési, közművelődési szakemberek. A szakemberekkel online és a személyes kapcsolattartás útján tártuk fel az esetleges, az egyes esélyegyenlőségi csoportokat érintő problémákat. A program tervezet és az intézkedési terv véleményezésére a HEP Fórumon koncentráltunk. A HEP tervezet Palé község (www.pale.hu), valamint Sásd város honlapján (www.sasd.hu) is közzétételre kerül, így a programról és az intézkedési tervről a lakosság is véleményt mondhat.

- b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

A képviselő-testületi döntést követően a honlapon az elfogadott dokumentum és intézkedési terv hozzáférhető lesz, amely alapján az esélyegyenlőség folyamatok, intézkedések megismerhetők lesznek, amellyel biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése. A lakosság a végrehajtással kapcsolatos észrevételeit online, illetve személyesen teheti meg, melyet a HEP fórumokon lehet megvitatni. A terv készítésébe be nem folyt szervezetek ugyanezen úton, a HEP Fórum munkájában résztvevő szervezetek a legalább évente megtartott értékelő ülésen tehetnek észrevételt, javaslatot.

- c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a honlapján, valamint a faluházban, a mozgókönyvtári szolgáltató helyen történő elhelyezéssel közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települési önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenti.

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	1. Alacsony jövedelemből a havi megélhetés vagy épp a téli tüzelő beszerzése gondot okoz. 2. A mélyszegénységben élők egészségi állapota gyakran rossz, kevésbé tudatosak az egészség fenntartása, egészséges életmód tekintetében. 3. A családok megélhetését segítő háztáji gazdálkodás hagyományai egyre inkább kivesznek, a lehetőségek ellenére a családok nem művelik a kerteket. Háztáji gazdálkodást, kiskerti növénytermesztést segítő program: magcsomag juttatás, kertverseny, terménybemutató, kóstoló.	1. Gyors segítség a bajban 2. Egészségtudatosság szemléletformálás 3. Kiskert – nagy öröm: a háztáji gazdálkodás hagyományainak életben tartása
Gyermekek	1. Az ingerszegény családi környezet veszélyezteti a gyermekek egészséges fejlődését. 2. Iskola/óvoda és szülői ház közötti kapcsolattartás nehézségei. 3. A falu egyetlen játszótérének játszóeszközei elöregedtek, tönkrementek, kevés a jól használható játszóeszköz.	1. Élménydús, változatos gyerekprogramok a szabadidő hasznos eltöltése érdekében, pótolva az egészséges családi környezetet a gyermek testi és lelki fejlődése érdekében 2. Gyermekeink iskoláztatása közös ügyünk: az intézmény és a szülői ház közötti kapcsolat javítása 3. Új játszóeszközök telepítése, a játszótér felújítása érdekében pályázati projekt kidolgozása és benyújtása

Idősek	1. Bezártság, az idősek korukból és egészségi állapotukból adódó elmagányosodásának veszélye. 2. Korral (is) együtt járó rossz egészségi állapot. 3. Az idősek egy része alacsony jövedelemből tartja fenn magát.	1. Együtt a család, együtt a falu: az idősek nyissanak a közösség felé, vegyenek részt a település életében 2. Egészséget mindenkinek: az idősek is vegyenek részt az egészséges életmód megismerésében, szűrővizsgálatokra szállítás, szervezés, kifejezetten idősek számára. 3. Szociális védőháló az időseknek, a minimális életfeltételek biztosítása, segélyezés, gyógyszerfinanszírozás, szociális étkeztetés.
Nők	1. A nők, családanyák mentális problémái, lelki terhei befolyásolják a családok működőképességét. 2. A falu mintegy 5 %-a nem vesz részt közösségi rendezvényeken, nem lehet őket megszólítani. 3. A nők egészségtudatossága is fontos lenne.	1. Női problémák megvitatása, mentális problémák feltárása érdekében női klubfoglalkozások a közművelődési feladatellátás keretében. 2. Nők a nőkért: a családanyák megszólításával elérni, hogy a bezárkózó családok is nyissanak a közösség felé 3. Egészséges nő – egészséges család: Szűrővizsgálatokra való eljutás szervezése, kifejezetten nőknek.
Fogyatékkal élők	1. Bezártság, a fogyatékkal élők még fizikai akadálymentesség esetén sem jönnek közösségbe. 2. A fogyatékkal élők számára az egészségügyi ellátás, egyéb szolgáltatás igénybe vétele nehézkes, családtagokra vannak utalva pl. egy gyógyszerkiváltásban, de ugyanez a probléma megjelenik az idősek esetében is.	1. Számítunk rájuk: a fogyatékkal élők nyissanak a közösség felé, vegyenek részt a település életében 2. Falugondnoki szolgálat: a közszolgáltatásokhoz jutás segítése
Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás	1. A lakosság települési kötődése, helybenmaradása, az itt élők komfortérzete nagyban múlik a közösségi, közművelődési programokon, ezért az önkormányzatnak fejlesztenie kell a helyi közművelődés motorját, a közösségi színteret. 2. A közösségi, közművelődési, könyvtári feladatoknak helyet	1. Közművelődés fejlesztése: Községfejlesztő alkalmazása főállásban, a közművelődési programok infrastrukturális feltételeinek folyamatos fejlesztése. 2. Faluház felújítására forrásteremtő tevékenység: Községi ház felújítása, teljes tetőcsere, energetikai

	adó Árpád utca 25. szám alatti önkormányzati épület felújítása szükséges. Az épület tetőzete elöregedett, azt teljes egészében cserélni kell, az épület jelenleg több helyen leázik, a belső terek használata emiatt korlátozott. 3. A szabadtéri közösségi rendezvényeket nehézkes megvalósítani fedett tér nélkül. 4. A településen élők biztonságérzetét nagyban növeli a jól működő, a település közterületeinek nagy részét lefedő közterületi kamera rendszer. 5. A lakosság részére biztosítható teleház szolgáltatások (internetelérés, munkaállomás használat, nyomtatás stb.) a rendelkezésre álló számítógépes eszközök elavulása miatt korlátozottak. 6. A falu egy részén, kb. 200 méteres szakaszon a gyalogos közlekedést szolgáló járda elöregedett vagy hiányos. 7. A település szőlőhegy felőli utcavégén a csapadékvíz-elvezetés megoldatlansága miatt az utat, a járdát és az ott lévő lakóházak ingatlanokat a nagyobb esőzések veszélyeztetik, víz és sárreteg okoz nehézséget. 8. A településen nem megoldott a közműves szennyvízellátás. A vezeték kiépítése nem gazdaságos, más megoldást kell keresni a helyben keletkező szennyvizek kezelésére és helyben tartására.	korszerűsítés érdekében pályázati projekteket kell kidolgozni és benyújtani. 3. Fedett közösségi tér: a Faluház udvarán fedett közösségi tér kialakítása érdekében pályázati projekt kidolgozása és benyújtása. 4. Térfigyelő kamerarendszer fejlesztése: a közterületi térfigyelő kamera rendszer fejlesztése, további térfigyelő pontok kiépítése érdekében pályázati projekt kidolgozása, pályázat benyújtása. 5. A Paléi Faluház Községi Tér számítógépes eszközeinek fejlesztése érdekében pályázati projekt kidolgozása, benyújtása. 6. Biztonságos gyalogosközlekedés: a gyalogos közlekedést szolgáló új járdaszakasz építése érdekében pályázati projekt kidolgozása és benyújtása. 7. Csapadékvíz-elvezetés fejlesztése: az Árpád utca végének csapadékvíz-elvezetését segítő pályázati projekt kidolgozása és benyújtása. 8. Egyedi szennyvízkezelés megoldás Palé községben
--	--	--

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák elfogadó környezetben, kölcsönös tiszteletben tudnak élni.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők számára kiutat mutassunk, felkeltsük az igényüket a jobb életre.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek egészséges családi környezetben történő nevelkedését.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek életminőségére.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén minél tovább megőrizni a fizikai és mentális aktivitásukat.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők közösségbe történő bevonására.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3.	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
0. Település szintű probléma												
1	Közművelődés fejlesztése	A lakosság települési kötődése, helybenmaradása, az itt élők komfortérzete nagyban múlik a közösségi, közművelődési programokon. Ezt továbbra is szem előtt tartva az önkormányzatnak folyamatosan támogatnia a helyi közművelődés motorja, a közösségi szintén a fejlesztését.	Az önkormányzat célja a település népességmegtartó erejének növelése, a fiatalok helyben maradása és az elvándorlás visszaszorítása. A programokon. Ezt továbbra is szem előtt tartva az önkormányzatnak munkatárs folyamatosan foglalkoztatása és támogatnia a helyi közművelődés feltételek motorja, a közösségi szintén a fejlesztését.	Költségvetési rendelet, éves költségvetési terv tartalmával összhangban.	Összhangban: Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030.	A közművelődési munkatárs álljon rendelkezésre, a munkájához szükséges tárgyi feltételeket, a közművelődési feladatellátás infrastrukturális feltételeit (helyiség, tárgyi eszközök) folyamatosan fejleszteni kell.	önkormányzat	2028. 12. 01. (péntek)	Főállású közösségsszervező, közművelődési munkatárs foglalkoztatása.	A szükséges anyagi feltételeket részben saját erőből az éves költségvetés tartalmazza, a további fejlesztéshez pályázati forrást kell előteremteni.	Fenntartható.	Palé Község Önkormányzata és Vásznok Község Önkormányzata 2021. január 1-jétől a közművelődési feladatellátás közös finanszírozására kötött megállapodást. A Palé Község Önkormányzata alkalmazásában álló közművelődési munkatárs ellátja a vásznoki közművelődési feladatokat is, foglalkoztatásának költségeit a felek közösen viselik.
2	Közösségi felújítás	A térség többfunkciós faluház, közösségi, közművelődési, könyvtári feladatoknak helyet adó Árpád	Az önkormányzat célja a település népességmegtartó erejének növelése, a fiatalok helyben maradása és az	A gazdasági program, éves költségvetési terv tartalmával összhangban.	Összhangban: Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030.	A többfunkciós faluház, a közösségi, közművelődési, könyvtári feladatoknak helyet adó Árpád	önkormányzat	2025. 12. 31. (szerda)	Pályázati lehetőségek feltárása, a benyújtott pályázatok száma megtörtént.	A pályázati lehetőségek feltárásához, a pályázatok elkészítéséhez szükséges humán		Nem releváns

		utca 25. szám elvándorlás alatti visszaszorítása. A önkormányzati közösségi tér épület felújítása felújítása szükséges. Az hozzájárul a helyi épület tetőzete közösségi előregedett, a folyamatok 2022. évi jégverés kezdeményezéséhez a hullámlemez, a helyi kultúra, tetőfedő anyagot szabadidős teljesen tevékenységek tönkretette, azt fejlődéséhez és teljes egészében hozzájárul a helyi cserélni kell, közösségek amelyre a közötti biztosítási kapcsolatok kárösszeg még kialakításához. részben sem elegendő. Az épület jelenleg több helyen leázik, a belső terek használata emiatt korlátozott. Az önkormányzat nehéz anyagi helyzete miatt önerőből nem tudja megvalósítani a felújítást.			utca 25. szám alatti önkormányzati épület felújítása szükséges. Az épület tetőzete előregedett, a 2022. évi jégverés a hullámlemez tetőfedő anyagot teljesen tönkretette, a tetőt teljes egészében cserélni kell. Az önkormányzat saját forrásból nem képes a felújítást finanszírozni, így elsőként meg kell találni a pályázati forrást a beruházás megvalósítása érdekében.			erőforrás rendelkezésre áll.		
3	Fedett közösségi tér	A szabadtéri A közösségi rendezvényeket nehézkes megvalósítani fedett tér nélkül.	A nagyobb tömeget vonzó, a önkormányzat faluház gazdasági épületében nem programjával. rendezvényeket kiszolgáló, eső esetén is használható fedett szín építése szükséges.	Összhangban az Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030.	Összhangban: A faluház udvarán önkormányzati fedett közösségi tér kialakítása érdekében pályázati projekt kidolgozása és benyújtása.	2028. 01. 01.	01. Sikeres pályázati projekt megvalósítása.	Az építményhez szükséges több millió forint forrással az önkormányzat nem rendelkezik, pályázati lehetőséget kell feltárni a költségek fedezésére.	Fenntartható.	Nem releváns
4	Térfigyelő kamerarendszer	A településen élők biztonságérzetét	Cél a településen élők	Összhangban az önkormányzat	Összhangban: A közterületi térfigyelő at	2028. 01. 01.	01. Sikeresen megvalósított	Az önkormányzat	Fenntartható.	Nem releváns.

	fejlesztése	nagyban növeli a biztonságérzetét a gazdasági jól működő, ak növelése a programjával. település település közterületeinek közterületeinek nagy részét lefedő nagy részét lefedő közterületi kamera közterületi kamerarendszer. kamerarendszer kiépülésével.	Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030.	kamerarendszer fejlesztése, további térfigyelő pontok kiépítése érdekében pályázati projekt kidolgozása, pályázat benyújtása.		pályázati projekt.	ak nem áll rendelkezésére saját forrás, ezért szükséges pályázati források feltárása.				
5	Teleház-szolgáltatások fejlesztése lakosság kiszolgálására	A lakosság részére a teleház szolgáltatások (internetelérés, munkaállomás használat, nyomtatás stb.) rendelkezésre álló számítógépes eszközök elavulása miatt korlátozottak.	A lakosság részére végzett információs szolgáltatások (internetelérés, számítógép-használat, nyomtatás, szkennelés stb.) gyorsabbak, pontosabbak, jobb színvonalúak legyenek.	Összhangban az önkormányzat gazdasági programjával.	Összhangban: Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030.	A Paléi Faluház Körösségi Tér, Paléi Faluház Községi Tér	2028. 01. 01. (szombat)	Sikeres pályázati projekt megvalósítása.	Az önkormányzat a fejlesztéshez szükséges önrővel nem rendelkezik, ezért pályázati forrást kell feltárni a költségek fedezésére.	Fenntartható.	Nem releváns.
6	Biztonságos gyalogosközlekedés és	A falu Biztonságosan, belterületének egyidőjárás részén, kb. 200 méteres szakaszon függetlenül a gyalogosjárható közlekedést gyalogjárda szolgáló járda létesítése. előregeedett vagy hiányos.	Összhangban az önkormányzat gazdasági programjával.	Összhangban: Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030.	A gyalogos közlekedést szolgáló új járdaszakasz építése érdekében pályázati projekt kidolgozása és benyújtása.	önkormányzat	2028. 01. 01. (szombat)	Sikeres pályázati projekt megvalósítása.	Az önkormányzat nem rendelkezik a megvalósításhoz szükséges fedezettel, ezért pályázati forrást kell feltárni.	Fenntartható.	Nem releváns
7	Árpád utca csapadékvíz-elvezetésének fejlesztése	A település A szőlőhegy felőli utcavégén (Árpád utca vége) a csapadékvíz-elvezetés megoldatlansága miatt az utat, járdát és az ottkerülésének lévő lakóházak megakadályozása. ingatlanokat a nagyobb esőzések veszélyeztetik, víz és sárréteg okoz	Az önkormányzat gazdasági programjával összhangban.	Összhangban: Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030.	Az Árpád utca végének csapadékvíz-elvezetését segítő pályázati projekt kidolgozása és benyújtása.	önkormányzat	2028. 01. 01. (szombat)	Sikeres pályázati projekt megvalósítása.	Az önkormányzat a fejlesztés pénzügyi fedezetével nem rendelkezik, ezért szükséges pályázati forrás feltárása.	Fenntartható.	Nem releváns

8	Egyedi szennyvízkezelés megoldás Palé községben	nehézséget. A településen nemA helybenAz	Összhangban: Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030.	A település minél több ingatlanát egyedi biológiai kommunális szennyvízkezelő rendszer kiépítésére irányuló pályázati projekt kidolgozása, a szükséges források elnyerése és a projekt megvalósítása.	2028. 12. 31. (vasárnap)	Az egyedi szennyvíztisztító val ingatlanok aránya.	A projekt megvalósítása csak a pályázati forrás elnyerése esetén lehetséges. A támogatás mellett szükséges önrő lakossági források bevonásával biztosítható.	A megvalósult rendszer hosszú távon biztosítja a szennyvíz helyben történő kezelését.	Nem releváns.
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége									
1	Gyors segítség a bajban	Alacsony jövedelemből a havi megélhetés, megnövekedett megélhetési költségek fedezése vagy épp a téligyors, tüzelő beszerzése gondot okoz.	Gyors A költségvetési rendelet, szociális rendelet az szabályozásával problémát okoz.	Összhangban: Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Tűzifa-támogatás, rendszeres lakásfenntartási támogatás, rendkívüli kiadásokra szociális kölcsön biztosítása a legrászorultabbak számára.	2028. 12. 31. (vasárnap)	Települési támogatásban részesültek éves száma.	A szükséges pénzügyi forrást a költségvetési rendelet tartalmazza	Fenntartható. nem releváns
2	Kiskert – nagy öröm	A családok A háztáji Az éves	Összhangban: Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030.	Háztáji önkormányzat, Palé faluház Közösségi Kör	2028. 01. 01. (szombat)	A programban résztvevő családok száma.	A szükséges humán erőforrás a közművelődési feladatellátás keretében, az anyagi forrás a költségvetésben rendelkezésre áll.	Fenntartható.	Nem releváns
3	Egészségtudatos átgazdálkodás	A mélyszegénységben élők egészségi állapota gyakran rossz, tudatosak az egészség	Összhangban: Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030.	Egészséget védő szűrővizsgálatokra való eljutás szervezése.	2028. 01. 01. (szombat)	Szűrővizsgálaton résztvevők száma.	A szükséges humán erőforrás és anyagi feltételek a falugondnoki szolgálatnál	Fenntartható.	Nem releváns

		fenntartása, egészséges életmód tekintetében.		költségvetéssel.						rendelkezésre állnak.		
II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1	Tegyünk együtt a gyermekeinkért	Az ingerszegény családi környezet veszélyezteti gyermekek egészséges fejlődését.	Élménydús, változatos gyermekprogramok a szabadidő hasznos eltöltésére, pótolni az egészséges családi környezetet a gyerekek testi és szellemi fejlődése érdekében.	Költségvetési rendelet, közművelődési szolgáltatási terv tartalmával összhangban.	Összhangban: Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024), „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Kulturális, közösségi programok: Faluház Községi Tér	önkormányzat, Paléi (vasárnap)	2028. 12. 31.	A programokon résztvevő gyerekek száma.	A szükséges humán erőforrás a közművelődési feladatellátásban, a pénzügyi forrás pedig a költségvetésben rendelkezésre áll.	Fenntartható	Nem releváns
2	Gyermekeink iskoláztatása közös ügyünk	Az iskola/óvoda és szülői ház közötti kapcsolattartás nehézségei veszélyeztetik gyermekek eredményes tanulását.	Az intézmény és szülői ház közötti kapcsolat javítása a sikeres és eredményes iskoláztatás érdekében.	A szolgálat szakmai programjával és költségvetési rendelettel összhangban.	Összhangban: Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024), „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Az iskola/óvoda jelzésére szülői értekezletre való felugondnoki szülői értekezlet, a szolgálat kapcsolattartás fontosságának tudatosítása, szülői értekezlet, fogadóóra járat szervezése.	önkormányzat, Paléi (vasárnap)	2028. 12. 31.	A szülői értekezletre rendszeresen járó szülők száma, aránya iskola, óvoda felugondnoki jelzése szerint,	A szükséges humán erőforrás és anyagi feltételek a falugondnoki szolgáltatás keretében rendelkezésre állnak.	Fenntartható	Nem releváns
3	Játszótér gyermekek egészségéért	A falu egyetlen játszóterének játszóeszközei elöregedtek, tönkrementek, kevés a használható játszóeszköz.	A kisgyermek testi és szellemi fejlődéséhez elengedhetetlen a szabad levegőn való mozgás, melynek legelérhetőbb formája a változatosan használható és a biztonsági követelményeknek mindenben megfelelő eszközökkel felszerelt közterületi játszótér, amely	Az önkormányzat gazdasági programjával és költségvetéssel összhangban.	Összhangban: „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032).	Új játszóeszközök telepítése, a játszótér felújítása érdekében pályázati projekt kidolgozása és benyújtása.	önkormányzat, Paléi (csütörtök)	2026. 12. 31.	Sikeres pályázati projekt megvalósítása.	Az önkormányzat a szükséges több millió forintos pénzügyi forrással nem rendelkezik, ezért a fejlesztés érdekében pályázati lehetőséget kell találni.	Fenntartható	Nem releváns.

	falu	idősek korukból és egészségi állapotukból adódó elmagányosodásának veszélye.	idősek még nagyobb arányban és nyissanak a közösség felé, település közösségi életében.	még költségvetéssel a közművelődési, szolgáltatói rész a tervvel összhangban.	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2023-2024)	együttélést segítő, családtagok részére közösen szervezett programok: pl. kirándulás, elszámzottak találkozója stb.	at, Paléi (vasárnap) Faluház Községi Tér	programokon résztvevő idősek száma.	humán erőforrás és pénzügyi feltételek a közművelődési feladatellátásban rendelkezésre állnak.		
2	Egészséget mindenkinek	Korral (is) együtt járó egészségi állapot	Tudatosan rosszt tekintsenek idősek egészségük fenntartásában elsőrendű egészségügyi szűrővizsgálatokon való részvétel fontosságára.	A falugondnoki az szolgálat az szakmai programjában és az éves költségvetésben foglaltakkal összhangban.	Összhangban: Idősügyi Nemzeti Stratégia (2023-2024)	Szűrővizsgálatokra szállítás, szervezés, kifejezetten idősek számára.	önkormányzat, falugondnoki szolgálat	2028. 12. 31. A programon résztvevő idősek száma	A falugondnoki szolgálatnál szükséges humán erőforrás és anyagi feltételek rendelkezésre állnak	Fenntartható a hosszú távon.	nem releváns
3	Idősek szociális védőhálója	Az idősek egy része alacsony jövedelemből tartja fenn magát, a megélhetésük az ember számára emelkedő költségekre tekintettel nehezedik.	Méltó életkörülmények biztosítása minden idős helyi szociális	Összhangban a költségvetési rendelettel.	Összhangban: Idősügyi Nemzeti Stratégia (2023-2024)	Évente rendkívüli települési támogatás minden 60. életévét betöltöttnek a korukból adódó megnövekedett kiadások ellentételezésére, méltányosságból étkezési térítési díj átvállalás, évente többször ingyenes ruhaosztás, élelmiszer-csomag osztás, tűzifa-támogatás, lakásfenntartási támogatás, rendkívüli kiadásokra szociális kölcsön, gyógyszer-támogatás, házhoz szállított szociális	önkormányzat	2028. 12. 31. Települési támogatásban, szociális szolgáltatásban részesültek éves száma.	A szükséges pénzügyi forrást az éves költségvetés biztosítja.	Fenntartható	Nem releváns

						étkeztetés szolgáltatás nyújtása.							
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége													
1	Számítunk rá	Bezártság, a fogyatékkal élők még akadálymentesség esetén is jönnek közösségbe.	Elérni, hogy a fogyatékkal élők a közművelődési felé, szolgáltatási részten részt vegyenek település életében.	Költségvetési rendelettel és a közművelődési felé, szolgáltatási részten részt vegyenek település életében.	Összhangban: Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	Közvetlenül megszólítva a település teljes jogú tagjaként számítunk a részvételükre a közösségi, kulturális rendezvényeken.	önkormányzat, Paléi Faluház Községi Tér	2028. 12. 31. (vasárnap)	Növekedjen a programokon résztvevők száma	A szükséges feltételek a közművelődési feladatellátás keretében rendelkezésre állnak.	Fenntartható	Nem releváns	
2	Falugondnoki szolgálat fogyatékkal élőkért	A fogyatékkal élők számára az egészségügyi ellátás, egyéb szolgáltatások igénybe vétele nehézkes, családtagokra vannak utalva pl. egy gyógyszerkiváltás;ban. Ugyanez a probléma megjelenik az idősek esetében is, de a fogyatékkal élők számára különösen nehezített az elérés.	A fogyatékkal élők számára az egészségügyi ellátás, egyéb esélyegyenlőségek biztosítása.	Költségvetési rendeletben, a falugondnoki szolgálat szakmai programjában foglaltakkal összhangban.	Összhangban: Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	A falugondnoki szolgálat folyamatos fejlesztése, az igények feltárása és a nyújtott szolgáltatások igényekhez igazítása.	önkormányzat, falugondnoki szolgálat	2028. 12. 31. (vasárnap)	A szolgáltatásokat igénybe vevők és létszámának emelkedése a szolgálat beszámolója alapján.	A szolgálat működéséhez fenntartható. fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi és pénzügyi feltételeket az önkormányzat biztosítja.	Hosszú távon fenntartható.	Nem releváns	

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

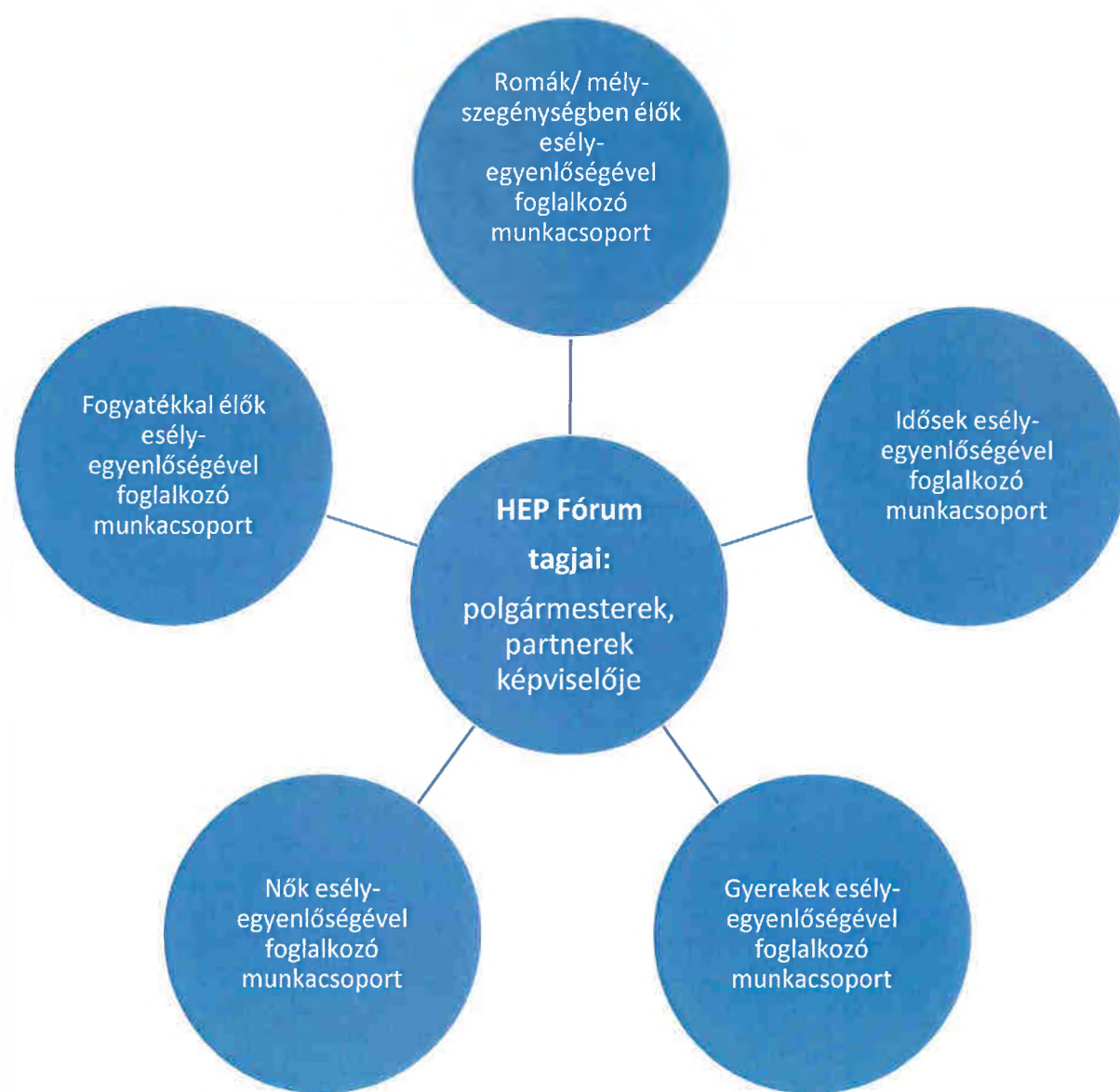
A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása

- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább kétfévente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre, melynek tagjai:

Palé Község Önkormányzata

Sásd Város Önkormányzata

Felsőegerszeg Község Önkormányzata

Meződ Község Önkormányzata

Varga Község Önkormányzata

Váznok Község Önkormányzata

Sásd Város Roma Nemzetiségi Önkormányzata

Sásdi Általános Művelődési Központ Meserét Óvodája és Bölcsődéje

Sásdi Általános Művelődési Központ Városi Könyvtára és Művelődési Központja

Sásdi Szociális Szolgálat

Sásdi Család- és Gyermekjóléti Központ

Sásdi Általános Iskola

BSZC Sásdi Vendéglátóipari Szakképző Iskola

Helyiek a Városért Egyesület

Sásdi Romákért Egyesület

Sásdi Nőkért Egyesület

Baranya Összefogásáért Egyesület

Barátok Felsőegerszegért Egyesület

Meződért Egyesület

Paléért Egyesület

Vargáért Egyesület

Sásdi Őszidő Nyugdíjas Klub

Levendula Klub

Sásdi védőnői szolgálatok

Engedd, hogy segíthessünk! Alapítvány

Sásd és Térsége Terület- és Humánfejlesztési Nkft.

Sásdi Közös Önkormányzati Hivatal

Palé, Felsőegerszeg, Meződ, Varga és Váznok falugondnoki szolgálatának egy-egy képviselője.

Állandó meghívottak

- Szigetvári Tankerületi Központ képviselője,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor.

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi.

- Így
 - Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben megtenni a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a **HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Palé község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Palé Község Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és a .../2025. (XI.23.) KTH számú határozatával elfogadta.

III. Palé Község Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot a következő határozataival vizsgálta felül:

1./2025. (XII....) számú határozat

Csatolt melléklet:

1. képviselő-testület elfogadó határozatának kivonata
2. képviselő-testület módosító határozatának kivonata

Palé, 2025. december

Markóné Héder Tímea
polgármester

Szigetvári Tankerületi Központ

Iktatószám: TK/020/00379-5/2025.

Tárgy: települési önkormányzatok
tájékoztatása (2026/2027. évi
felvételi jegyzék tervezetéről)
Mellékletek: 4 db

Ügyintéző: Rosinger Ferenc

**Szigetvári Tankerületi Központ illetékességi területén működő valamennyi települési, valamint
nemzetiségi önkormányzat részére**
Székhelyén

Hivatali Kapun keresztül

Tisztelt Polgármester Asszony/Úr!
Tisztelt Jegyző Asszony/Úr!

A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet (a továbbiakban: EMMI rend.) 24. § (1) bekezdése szerint az illetékes tankerületi központ december 1-jéig tájékoztatja a települési önkormányzatokat, az illetékességi területén működő általános iskolákat, az egyházi és a magánintézmények fenntartóit, valamint az Nkt. 50. § (10) bekezdése szerinti esetben a nemzetiségi önkormányzatot a kijelölt körzetek tervezetéről.

A köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 50. § (8) bekezdés értelmében a területileg illetékes tankerületi központ meghatározza és közzéteszi az iskolák felvételi körzetét, továbbá a pedagógiai szakszolgálatot ellátó intézmény működési körzetét. A felvételi körzetek megállapításához a területileg illetékes tankerületi központnak be kell szereznie az érdekelt települési önkormányzatok véleményét. A köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 50. § (10) bekezdés értelmében a nemzetiségek jogairól szóló törvény szerinti nemzetiségi köznevelési intézmény vonatkozásában, a nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelését, iskolai nevelés-oktatását ellátó nevelési-oktatási intézmény működési, felvételi körzetének meghatározása előtt be kell szerezni az érdekelt települési nemzetiségi vagy országos feladatot ellátó iskola esetén az országos nemzetiségi önkormányzat egyetértését.

A segítségét, közreműködését kérem, hogy a települési önkormányzat véleményén kívül, az érintett nemzetiségi önkormányzatok véleményét is szíveskedjen beszerezni, és megküldeni.

Amennyiben a településen közös önkormányzati hivatal működik, akkor kérjük, hogy a felvételi körzetről valamennyi érintett önkormányzat, nemzetiségi önkormányzat szíveskedjen a véleményét kialakítani.

Tisztelettel kérem, hogy megküldött tervezettel kapcsolatosan kialakított **önkormányzati véleményt, és az érdekelt nemzetiségi önkormányzat véleményét 2026. február 15. napjáig** szíveskedjen a Szigetvári Tankerületi Központnak megküldeni.

Segítő közreműködését ezúton is köszönöm.

Szigetvár, digitális időbélyegző szerint

Tisztelettel:

A dokumentum elektronikusan hitelesített.
2025.12.01 17:08:19
Szigetvári Tankerületi Központ
Kiadmányozta: Keszeg Károly

Bognár László
tankerületi igazgató

7900 Szigetvár, Deák F. tér 16.
Tel.: +36-73-795-214
e-mail: szigetvar@kk.gov.hu

KRID: 651169363 - SZIGETANKER

Szigetvári Tankerületi Központ

**A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 4. §-a 14a. pontjának d) alpontja szerinti
nemzetiséghez tartozók általános iskolai oktatásában
– német nemzetiségi oktatás –
kötelező felvételt biztosító állami fenntartású általános iskolák jegyzéke
SZIGETVÁRI TANKERÜLETBEN a 2026/27-es tanévben.**

Köznevelési Intézmény neve, címe:	Felvételi körzete:
Dél-Zselic Általános Iskola Mozsgói Lengyeltóti János Általános Iskolája (OM: 027404; 7932 Mozsgó, Mátyás király utca 3.)	Mozsgó, Szulimán, Almáskeresztúr és Csertő községek közigazgatási területe
Dél-Zselic Általános Iskola Szentlászlói Általános Iskolája (OM: 027404; 7936 Szentlászló, Kossuth utca 17.)	Szigetvár város, Szentlászló, Boldogasszonyfa, Bűrös, Dencsháza, Endrőc, Gyöngyösmellék, Hobol, Kétújfalu, Kisdobsza, Kistamási, Merenye, Molvány, Nagydobsza, Nemeske, Pettend, Szentegát, Szörény, Teklafalu, Tótszentgyörgy, Várad és Zádor községek közigazgatási területe
Almamellék-Somogyhársági Általános Iskola és Kollégium (OM: 027367; 7934 Almamellék, Petőfi tér 1.)	Almamellék, Csebény, Horváthertelend és Ibafa községek közigazgatási területe 5-8. évfolyamon: Somogyhárság, Basal, Magyarlukafa, Patapoklosi, Somogyapáti, Somogyhatvan, Somogyviszló és Vásárosbéc községek közigazgatási területe
Almamellék-Somogyhársági Általános Iskola és Kollégium somogyhársági telephelye (OM: 027367; 7925 Somogyhárság, Rákóczi utca 60.)	1-4. évfolyamon: Somogyhárság, Basal, Magyarlukafa, Patapoklosi, Somogyapáti, Somogyhatvan, Somogyviszló és Vásárosbéc községek közigazgatási területe

7900 Szigetvár, Deák F. tér 16.

Tel.: +36-73-795-214

e-mail: szigetvar@kk.gov.hu

KRID: 651169363 - SZIGTANKER

Gödrei Körzeti Általános Iskola (OM: 027273; 7386 Gödre, Árpád utca 13.)	Gödre, Baranyajenő, Baranyaszentgyörgy, Szágy és Tormás községek közigazgatási területe
Mindszentgodisai Általános Iskola (OM: 027285; 7391 Mindszentgodisa, Kossuth Lajos utca 71.)	Mindszentgodisa, Bakóca, Kisbeszterce és Kishajmás községek közigazgatási területe
Sásdi Általános Iskola (OM: 201311; 7370 Sásd, Szent Imre út 29-31.)	Sásd város, Felsőegerszeg, Meződ, Palé, Varga és Váznok községek közigazgatási területe
Vásárosdombói Általános Iskola (OM: 027290, 7362 Vásárosdombó, Szabadság tér 16.)	Vásárosdombó, Ág, Gerényes, Kisvaszar, Tarrós és Tékes községek közigazgatási területe
Mágocsi Általános Iskola (OM: 201344; 7342 Mágocs, Szabadság utca 7.)	Mágocs, Alsómocsolád, Mekényes és Nagyhajmás községek közigazgatási területe
Szentlőrinci Általános Iskola Hetvehelyi Általános Iskola Tagintézménye (OM: 201052, 7681 Hetvehely, Rákóczi utca 30.)	Hetvehely, Okorvölgy, Szentkatalin községek közigazgatási területe
Szentlőrinci Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola (Szentlőrincer Grundschule) (OM: 201052; 7940 Szentlőrinc, Ifjúság útja 5.)	Szentlőrinc város, Bicsérd, Boda, Botykapeterd, Csonkamindszent, Gerde, Gyöngyfa, Kacsóta, Királyegyháza, Nagypeterd, Nagyváty, Nyugotszenterzsébet, Rózsafa, Bánfa, Katádfa, Pécsbagota, Sumony, Szabadszentkirály, Szentdénés, Velény és Zók községek közigazgatási területe Sellyei járás települései
Szentlőrinci Általános Iskola Bükkösd-i Általános Iskola Tagintézménye (OM: 201052; 7682 Bükkösd, Vadasvölgy utca 2.)	Bükkösd, Cserdi, Dinnyeberki és Helesfa községek közigazgatási területe

A dokumentum elektronikusan hitelesített
2025.12.01 17:08:23
Szigetvári Tankerületi Központ
Kiadományozta: Keszeg Károly

7900 Szigetvár, Deák F. tér 16.
Tel.: +36-73-795-214
e-mail: szigetvar@kk.gov.hu

KRID: 651169363 - SZIGETANKER

SZIGETVÁRI TANKERÜLETI KÖZPONT

**A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 4. §-a 14a. pontjának d) alpontja szerinti
nemzetiséghez tartozók általános iskolai oktatásában
- roma nemzetiségi oktatás –
kötelező felvételt biztosító állami fenntartású általános iskolák jegyzéke**

SZIGETVÁRI TANKERÜLETBEN a 2026/27-es tanévben.

Köznevelési intézmény neve, címe:	Felvételi körzet:
Dél-Zselic Tinódi Lantos Sebestyén Általános Iskolája (OM: 027404; 7900 Szigetvár, Rákóczi utca 9-13.)	Szigetvár Város közigazgatási területe, az Almás-patak keleti oldalán lakó gyermekek részére, kivéve a Zsibóton, Becéfán, Zsibót-Szőlőhegyen lakó gyermekek
Istvánffy Miklós Általános Iskola (OM: 203281; 7900 Szigetvár, Szent István lakótelep 2.)	Szigetvár Város közigazgatási területe, az Almás-patak nyugati oldalán lakó gyermekek részére, ezen felül a Zsibóton, Becéfán, Zsibót-Szőlőhegyen lakó gyermekek
Kétújfalui Konrád Ignác Általános Iskola (OM: 203278; 7975 Kétújfalu, Zrínyi utca 1.)	Kétújfalu, Bűrös, Endrőc, Gyöngyösmellék, Szörény, Teklafalu, Várad és Zádor községek közigazgatási területe
Nagydobszai Általános Iskola (OM: 203616; 7985 Nagydobsza, Hunyadi utca 1.)	Nagydobsza, Kisdobsza, Merenye, Tótszentgyörgy, Kistamási, Molvány, Pettend és Nemeske községek közigazgatási területe

7900 Szigetvár, Deák F. tér 16.

Tel.: +36-73-795-214

e-mail: szigetvar@kk.gov

KRID: 651169363 - SZIGTANKER

Nagypeterdi Általános Iskola (OM: 203280; 7912 Nagypeterd, Kossuth Lajos utca 47.)	Nagypeterd, Botykapeterd, Nagyváty, Nyugotszenterzsébet és Rózsafa községek közigazgatási területe Almásskeresztúr, Boldogasszonyfa, Csertő, Mozsgó, Szentlászló és Szulimán községek közigazgatási területe
Somogyapáti Általános Iskola (OM: 203617; 7922 Somogyapáti, Fő utca 89.)	Somogyapáti, Basal, Patapoklosi, Somogyhatvan és Somogyviszló községek közigazgatási területe Somogyhárságy, Magyarlukafa és Vásárosbéc községek közigazgatási területe Almamellék, Csebény, Horváthertelend, Ibafa községek közigazgatási területe
Nagypeterdi Általános Iskola Dencsházai Általános Iskolája (OM: 203280; 7915 Dencsháza, Petőfi utca 40.)	Dencsháza, Szentegát, Bánfa és Katádfa községek közigazgatási területe
Kétújfalui Konrád Ignác Általános Iskola Hoboli Általános Iskolája (OM: 203278; 7971 Hobol, Mátyás király utca 47.)	Hobol község közigazgatási területe

Mindszentgodisai Általános Iskola (OM: 027285; 7391 Mindszentgodisa, Kossuth Lajos utca 71.)	Mindszentgodisa, Bakóca, Baranyajenő, Baranyaszentgyörgy, Gödre, Kisbeszterce, Kishajmás, Szágy, Tormás községek közigazgatási területe
Vásárosdombói Általános Iskola (OM: 027290; 7362 Vásárosdombó, Szabadság tér 16.)	Alsómocsolád, Ág, Gerényes, Kisvaszar, Mágocs, Mekényes, Nagyhajmás, Tarrós, Tékes, Vásárosdombó községek közigazgatási területe Sásd város, Felsőegerszeg, Meződ, Palé, Varga és Váznok községek közigazgatási területe
Királyegyházai Általános Iskola (OM: 203417; 7953 Királyegyháza, Petőfi utca 63.)	Szentlőrinc város, Csonkamindszent, Kacsóta, Királyegyháza, Sumony, Gyöngyfa és Szentdénese községek közigazgatási területe

7900 Szigetvár, Deák F. tér 16.

Tel.: +36-73-795-214

e-mail: szigetvar@kk.gov.hu

KRID: 651169363 - SZIGTANKER

Szentlőrinci Általános Iskola Zsigmond Király Általános Iskola Tagintézménye (OM: 201052; 7951 Szabadszentkirály, Ady Endre utca 37.)	Szabadszentkirály, Gerde, Pécsbagota, Velény, Bicsérd, Boda és Zók községek közigazgatási területe
Szentlőrinci Általános Iskola Bükkösd Általános Iskola Tagintézménye (OM: 201052; 7682 Bükkösd, Vadasvölgy utca 2.)	Bükkösd, Cserdi, Dinnyeberki, Helesfa községek közigazgatási területe
Szentlőrinci Általános Iskola Hetvehelyi Általános Iskola Tagintézménye (OM: 201052, 7681 Hetvehely, Rákóczi utca 30.)	Hetvehely, Okorvölgy, Szentkatalin községek közigazgatási területe

Magyarmecskei Általános Iskola (OM: 027351; 7954 Magyarmecske, Petőfi utca 96.)	Magyarmecske, Magyartelek, Gilvánfa és Kisasszonyfa községek közigazgatási területe
Kiss Géza Magyar-Horvát Kétnyelvű Nemzetiségi Általános Iskola (OM: 027355; 7960 Sellye, Bodonyi Nándor utca 10.)	Sellye város, Bogdása, Drávafok, Drávaiványi, Drávasztára, Drávakeresztúr, Felsőszentmárton, Kákics, Marócsa, Markóc, Okorág, Sósvertike, Besence, Csányoszló és Nagycsány községek közigazgatási területe
Vajszlói Kodolányi János Általános Iskola (OM: 027358; 7838 Vajszló, Iskola utca 1.)	Vajszló, Adorjás, Baranyahidvég, Hirics, Kemse, Kisszentmárton, Kórós, Lúzsok, Páprád, Piskó, Sámod, Vejtő és Zaláta községek közigazgatási területe
Vajszlói Kodolányi Általános Iskola Bogádmindszenti Általános Iskolája (OM: 027358; 7836 Bogádmindszent, Kossuth utca 22.)	Bogádmindszent, Hegyszentmárton és Ózdfalu községek közigazgatási területe
Baksai Általános Iskola (OM: 202757; 7834 Baksa, Rádfai utca 2/a.)	Baksa, Tengeri, Téseny, Ócsárd (pécsi tankerület) és Kisdér (siklósi tankerület) közigazgatási területe

A dokumentum elektronikusan hitelesített.
2025.12.01 17:08:21
Szigetvári Tankerületi Központ
Kiadományozta: Keszeg Károly

7900 Szigetvár, Deák F. tér 16.
Tel.: +36-73-795-214
e-mail: szigetvar@kk.gov.hu

KRID: 651169363 - SZIGETANKER

Szigetvári Tankerületi Központ

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 4. §-a 14a. pontjának c) alpontja szerinti

**általános iskolai nevelés-oktatásban
kötelező felvételt biztosító állami fenntartású általános iskolák
jegyzéke**

SZIGETVÁRI TANKERÜLETBEN a 2026/27-os tanévben.

Köznevelési intézmény neve, címe:	Felvételi körzete:
Dél-Zselic Tinódi Lantos Sebestyén Általános Iskolája (OM: 027404, 7900 Szigetvár, Rákóczi utca 9-13.)	Szigetvár város közigazgatási területe, az Almás-patak keleti oldalán lakó gyermekek részére, kivéve a Zsibóton, Becefán, Zsibót-Szőlőhegyen lakó gyermekek
Istvánffy Miklós Általános Iskola (OM: 203281, 7900 Szigetvár, Szent István lakótelep 2.)	Szigetvár város közigazgatási területe, az Almás-patak nyugati oldalán lakó gyermekek részére, ezen felül a Zsibóton, Becefán, Zsibót-Szőlőhegyen lakó gyermekek
Kétújfalui Konrád Ignác Általános Iskola (OM: 203278, 7975 Kétújfalu, Zrínyi utca 1.)	Kétújfalu, Bűrös, Endrőc, Gyöngyösmellék, Szörény, Teklafalu, Várad és Zádor községek közigazgatási területe
Dél-Zselic Általános Iskola Mozsgói Lengyeltóti János Általános Iskolája (OM: 027404, 7932 Mozsgó, Mátyás király utca 3.)	Mozsgó, Szulimán, Almáskeresztúr és Csertő községek közigazgatási területe
Nagydobszai Általános Iskola (OM: 203616, 7985 Nagydobsza, Hunyadi utca 1.)	Nagydobsza, Kisdobsza, Merenye, Tótszentgyörgy, Kistamási, Molvány, Pettend és Nemeske községek közigazgatási területe

7900 Szigetvár, Deák F. tér 16.

Tel.: +36-73-795-214

e-mail: szigetvar@kk.gov.hu

KRID: 651169363 - SZIGTANKER

Nagypeterdi Általános Iskola (OM: 203280, 7912 Nagypeterd, Kossuth Lajos utca 47.)	Nagypeterd, Botykapeterd, Nagyváty, Nyugotszenterzsébet, Szentdénes, Rózsafa, Bánfa és Katádfa községek közigazgatási területe
Somogyapáti Általános Iskola (OM: 203617, 7922 Somogyapáti, Fő utca 89.)	Somogyapáti, Basal, Patapoklosi, Somogyhatvan és Somogyviszló községek közigazgatási területe
Dél-Zselic Általános Iskola Szentlászlói Általános Iskolája (OM: 027404, 7936 Szentlászló, Kossuth utca 17.)	Szentlászló és Boldogasszonyfa községek közigazgatási területe
Almamellék-Somogyhársági Általános Iskola és Kollégium (OM: 027367, 7934 Almamellék, Petőfi tér 1.)	Almamellék, Csebény, Horváthertelend és Ibafa községek közigazgatási területe 5-8. évfolyamon: Somogyhárság, Magyarlukafa és Vásárosbéc községek közigazgatási területe
Almamellék-Somogyhársági Általános Iskola és Kollégium somogyhársági telephelye (OM: 027367, 7925 Somogyhárság, Rákóczi utca 60.)	1-4. évfolyamon: Somogyhárság, Magyarlukafa és Vásárosbéc községek közigazgatási területe
Nagypeterdi Általános Iskola Dencsházai Általános Iskolája (OM: 203280, 7915 Dencsháza, Petőfi utca 40.)	Dencsháza és Szentegát községek közigazgatási területe
Kétújfalui Konrád Ignác Általános Iskola Hoboli Általános Iskolája (OM: 203278, 7971 Hobol, Mátyás király utca 47.)	Hobol község közigazgatási területe

7900 Szigetvár, Deák F. tér 16.

Tel.: +36-73-795-214

e-mail: szigetvar@kk.gov.hu

KRID: 651169363 - SZIGTANKER

Gödrei Körzeti Általános Iskola (OM: 027273, 7386 Gödre, Árpád utca 13.)	Gödre, Baranyajenő, Baranyaszentgyörgy, Szágy és Tormás községek közigazgatási területe
Mágocsi Általános Iskola (OM: 201344, 7342 Mágocs, Szabadság utca 7.)	Mágocs, Alsómocsolád, Mekényes és Nagyhajmás községek közigazgatási területe
Mindszentgodisai Általános Iskola (OM: 027285, 7391 Mindszentgodisa, Kossuth Lajos utca 71.)	Mindszentgodisa, Bakóca, Kisbeszterce és Kishajmás községek közigazgatási területe
Sásdi Általános Iskola (OM: 201311, 7370 Sásd, Szent Imre út 29-31.)	Sásd város, Felsőegerszeg, Meződ, Palé, Varga és Váznok községek közigazgatási területe
Vásárosdombói Általános Iskola (OM: 027290, 7362 Vásárosdombó, Szabadság tér 16.)	Vásárosdombó, Ág, Gerényes, Kisvaszar, Tarrós és Tékes községek közigazgatási területe
Szentlőrinci Általános Iskola Hetvehelyi Általános Iskola Tagintézménye (OM: 201052, 7681 Hetvehely, Rákóczi utca 30.)	Hetvehely, Okorvölgy, Szentkatalin községek közigazgatási területe
Szentlőrinci Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola (Szentlőrincer Grundschule) (OM: 201052, 7940 Szentlőrinc, Ifjúság útja 5.)	Szentlőrinc város, Csonkamindszent és Kacsóta községek közigazgatási területe
Királyegyházai Általános Iskola (OM: 203417, 7953 Királyegyháza, Petőfi utca 63.)	Királyegyháza, Sumony és Gyöngyfa községek közigazgatási területe
Szentlőrinci Általános Iskola Zsigmond Király Általános Iskola Tagintézménye (OM: 201052, 7951 Szabadszentkirály, Ady Endre utca 37.)	Szabadszentkirály, Gerde, Pécsbagota és Velény községek közigazgatási területe
Szentlőrinci Általános Iskola Bicsérdi Általános Iskola Tagintézménye (OM: 201052, 7671 Bicsérd, Rózsa utca. 16/b.)	Bicsérd, Boda és Zók községek közigazgatási területe
Szentlőrinci Általános Iskola Bükkösi Általános Iskola Tagintézménye (OM: 201052, 7682 Bükkösd, Vadasvölgy utca 2.)	Bükkösd, Cserdi, Dinnyeberki és Helesfa községek közigazgatási területe

7900 Szigetvár, Deák F. tér 16.

Tel.: +36-73-795-214

e-mail: szigetvar@kk.gov.hu

KRID: 651169363 - SZIGTANKER

Baksai Általános Iskola (OM: 020757, 7834 Baksa, Rádfai utca 2/a.)	Baksa, Tengeri, Téseny, Ócsárd (pécsi tankerület) és Kisdér (siklói tankerület) községek közigazgatási területe
Kiss Géza Általános Iskola Drávasztári Tagintézménye (OM: 0207355, 7960 Drávasztára, Zrínyi Miklós utca 64.)	Drávasztára és Drávaiványi községek közigazgatási területe
Kiss Géza Magyar-Horvát Kétnyelvű Nemzetiségi Általános Iskola (OM: 0207355, 7960 Sellye, Bodonyi Nándor utca 10.)	Sellye város, Bogdása, Drávafok, Kákics, Marócsa, Markóc, Okorág, Sósvertike, Besence, Csányoszró és Nagycsány községek közigazgatási területe 5-8. évfolyam: Felsőszentmárton, Drávakeresztúr községek közigazgatási területe
Kiss Géza Magyar-Horvát Kétnyelvű Nemzetiségi Általános Iskola felsőszentmártoni telephelye (OM: 0207355, 7968 Felsőszentmárton, Kossuth utca 1-3.)	1-4. évfolyam: Felsőszentmárton, Drávakeresztúr községek közigazgatási területe
Magyarmecskesi Általános Iskola (OM: 0207351, 7954 Magyarmecske, Petőfi utca 96.)	Magyarmecske, Magyartelek, Gilvánfa és Kisasszonyfa községek közigazgatási területe
Vajszlói Kodolányi János Általános Iskola (OM: 0207358, 7838 Vajszló, Iskola utca 1.)	Vajszló, Adorjás, Baranyahidvég, Hirics, Kemse, Kísszentmárton, Kőrös, Lúzsok, Páprád, Piskó, Sámód, Vejtő és Zaláta községek közigazgatási területe
Vajszlói Kodolányi János Általános Iskola Bogádmindszenti Általános Iskolája (OM: 0207358, 7836 Bogádmindszent, Kossuth utca 22.)	Bogádmindszent, Hegyszentmárton és Ózdfalu községek közigazgatási területe

A dokumentum elektronikusan hitelesített.
2025.12.01 17:08:17
Szigetvári Tankerületi Központ
Kiadományozta: Keszeg Károly

7900 Szigetvár, Deák F. tér 16.

Tel.: +36-73-795-214

e-mail: szigetvar@kk.gov.hu

KRID: 651169363 - SZIGETANKER

Pécsi Tankerületi Központ

Valamennyi érintett Önkormányzatnak

Iktatószám: TK/014/00575-47/2025

Ügyintéző: dr. Szücs Petra

Tárgy: Felvételi körzetek megállapítása

Tisztelt Elnök Asszony/Úr!

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Nkt.) 50. § (8) bekezdése szerint a területileg illetékes tankerületi központ meghatározza és közzéteszi az iskolák felvételi körzetét, továbbá a pedagógiai szakszolgálatot ellátó intézmény működési körzetét. A felvételi körzetek megállapításához a területileg illetékes tankerületi központnak be kell szereznie az érdekelt települési önkormányzatok véleményét.

Az Nkt. 50. § (10) bekezdésében foglaltak alapján nemzetiségek jogairól szóló törvény szerinti nemzetiségi köznevelési intézmény vonatkozásában, a nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelését, iskolai nevelés-oktatását ellátó nevelési-oktatási intézmény működési, felvételi körzetének meghatározása előtt be kell szerezni az érdekelt települési nemzetiségi vagy országos feladatot ellátó iskola esetén az országos nemzetiségi önkormányzat egyetértését. Több településre kiterjedő működési, felvételi körzet esetén valamennyi érintett települési nemzetiségi önkormányzat egyetértését be kell szerezni, érintett települési nemzetiségi önkormányzat hiányában a területileg illetékes, érintett területi nemzetiségi önkormányzat véleményét kell kikérni.

A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 24. § (1) bekezdése szerint az illetékes tankerületi központ december 1-jéig tájékoztatja a települési önkormányzatokat, az illetékességi területén működő általános iskolákat, az egyházi és magánintézmények fenntartóit, valamint az Nkt. 50. § (10) bekezdése szerinti esetben a nemzetiségi önkormányzatot a kijelölt körzetek tervezetéről.

A települési önkormányzat, az egyházi és a magánintézmények fenntartója a véleményéről, az Nkt. 50. § (10) bekezdése szerinti esetben a nemzetiségi önkormányzat az egyetértéséről vagy körzethatár módosítását kezdeményező javaslatáról február 15. napjáig tájékoztatja az illetékes tankerületi központot.

Fentiek alapján kérem, szíveskedjenek az önkormányzat egyetértéséről vagy körzethatár módosítását kezdeményező javaslatáról szóló határozatot 2026. február 15-ig megküldeni a tankerületi központ részére.

Pécs, 2025. december 1.

Köszönettel:

Tóth László Ákos
tankerületi igazgató

A dokumentum elektronikus aláírással hitelesített.
Dátum: 2025.12.02 09:09:50
Pécsi Tankerületi Központ
Kiadmányozta: Tóth László Ákos
helyett Király Istvánné

Ékhely: Pécsi Tankerületi Központ
7621 Pécs, Színház tér 2.
Telefon: +36-72-795-209
E-mail: pecs@kk.gov.hu

Pécsi Tankerületi Központ

Valamennyi érintett Önkormányzatnak

Iktatószám: TK/014/00575-49/2024

Ügyintéző: dr. Szücs Petra

Tárgy: Felvételi körzetek megállapítása

Tisztelt Polgármester Asszony/Úr!

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Nkt.) 50. § (8) bekezdése szerint a területileg illetékes tankerületi központ meghatározza és közzéteszi az iskolák felvételi körzetét, továbbá a pedagógiai szakszolgálatot ellátó intézmény működési körzetét. A felvételi körzetek megállapításához a területileg illetékes tankerületi központnak be kell szereznie az érdekelt települési önkormányzatok véleményét.

A vélemények beszerzése után a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet (a továbbiakban: EMMI rendelet) 24. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően az illetékes tankerületi központ december 1-jéig tájékoztatja a települési önkormányzatokat, az illetékességi területén működő általános iskolákat, az egyházi és a magánintézmények fenntartóit, valamint az Nkt. 50. § (10) bekezdése szerinti esetben a nemzetiségi önkormányzatot a kijelölt körzetek tervezetéről.

Az EMMI rendelet 24. § (1a) bekezdése szerint a települési önkormányzat, az egyházi és a magánintézmények fenntartója a véleményéről, az Nkt. 50. § (10) bekezdése szerinti esetben a nemzetiségi önkormányzat az egyetértéséről vagy körzethatár módosítását kezdeményező javaslatáról február 15. napjáig tájékoztatja az illetékes tankerületi központot.

Fentiek alapján kérem, szíveskedjenek az önkormányzat véleményéről szóló határozatot legkésőbb 2026. február 15-ig megküldeni a tankerületi központ részére.

Pécs, 2025. december 1.

Köszönettel:

Tóth László Ákos
tankerületi igazgató

A dokumentum elektronikus aláírással hitelesített.
Dátum: 2025.12.02 08:09:55
Pécsi Tankerületi Központ
Aláíró: Tóth László Ákos
helyett: Király Istvánné

Ékhely: Pécsi Tankerületi Központ
7621 Pécs, Színház tér 2.
Telefon: +36-72-795-209
E-mail: pecs@kk.gov.hu

**A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 4. § 14a. pontjának c)
alpontja szerinti általános iskolai nevelés-oktatásban
kötelező felvételt biztosító állami fenntartású általános
iskolák jegyzéke
a Pécsi Tankerületi Központban a 2026/27-es tanévben.**

Köznevelési intézmény neve, címe:

Pécsi Bánki Donát Utcai Általános Iskola
(OM: 027246, 7633 Pécs, Bánki Donát u. 2.)

Felvételi körzete:

Abaligeti út	Málna utca
Acsády Ignác utca	Mályva utca
Ajtósi Dürer utca	Mária dűlő
Aranycsapat utca	Mária köz
Árvácska utca	Mecsekszentkút
Bánki Donát út	Mecsekszentkút erdészház
Bakterkert dűlő	Meggyfa utca
Baranya utca	Monostor utca
Berze Nagy János utca	Nendtvich Andor út
Bihari János utca	Orom köz
Bocskor dűlő	Őszirózsa utca
Borostyán utca	Park utca
Brassó utca	Páfrány utca
Cikk-cakk utca	Pálma utca
Dombai János utca	Péchy Blanka tér
Darázs dűlő	Pillangó dűlő
Daru dűlő	Pityóka köz
Egres utca	Pelikán dűlő
Endresz György utca (páros oldal 6-998., páratlan oldal 9- 999.)	Pollack Mihály utca
Éger köz	Radnóti Miklós utca
Építők útja	Rezeda dűlő
Ércbányász utca	Rozmaring utca
Erdész köz	Sarkantyú utca
Esztergár Lajos utca	Sármány dűlő
Faludi Ferenc utca	Seregély dűlő
Fábián Béla utca	Sirály utca
Felsőmakár dűlő	Sirály köz
Fülemüle utca	Stadion utca
Gátaljai utca	Szántó Kovács János utca
Gosztonyi Gyula utca	Szalonka dűlő
Gyöngyvirág utca	Szarka dűlő
Hajnalka utca	Szarkaláb utca
Hajnóczy út	Szarvas dűlő
Hetesi köz	Százsorszép utca
Hóvirág utca	Szederinda köz
Jácint utca	Szigeti út (páros oldal 56-182., páratlan oldal 65- 129.)
Jázmin utca	Szigeti Tanya
	Szigeti vám
	Szilárd Leó park

Kökönyösi Gimnázium Magyarszéki Általános Iskolája (OM: 201286, 7396 Magyarszék, Kossuth L. utca 44.)	Magyarszék, Bodolyabér, Liget, Magyarhertelend, Mecsekpölöske és Oroszló községek közigazgatási területe	
Kenderföld-Somági Általános Iskola (OM: 027207, 7300 Komló, Gagarin u. 4.)	Komló város és Mánfa község közigazgatási területe Akácfa utca Arany János utca Attila utca Autósvölgy Batthyányi utca Berek utca Béke telep I. sor Béke telep II. sor Béke telep III. sor Bocskai utca Eötvös utca Esze Tamás utca Fő utca Gagarin utca Hársfa utca Hízlalda utca Hunyadi utca Ipari út Irinyi János. utca Iskola utca Kazinczy Ferenc utca 1/a., 1/b., 1/c. 2., 3., 4 Kisbattyán Fő utca Kossuth Lajos utca Lőtér dűlő Majális tér Mecsekjánosi puszta Nyár utca	Ágnes utca Anikó utca Bartók Béla utca Benczúr Gyula utca Borbála utca Cecília utca Cserma utca Dankó Pista utca Dávidföldi kertek Dobó István utca Dorottya utca Erkel Ferenc utca Erzsébet utca Flóra utca Bányász utca Gárdonyi Géza utca Gizella utcaGorkij utca Hajnalka utca Határtető Hegyhát utca Ifjúság utca Ilona utca Jókai utca Juhász Gyula utca Júlia utca Kisfaludy utca Kinizsi Pál utca Kodály Zoltán utca

**A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 4. §- a 14a. pontjának d) alpontja szerinti
nemzetiséghez tartozók általános iskolai oktatásában
– horvát nemzetiségi oktatás –
2026/27-es tanévben.**

Kötelező felvételt biztosító állami fenntartású iskolák a Pécsi Tankerületi Központban:

Köznevelési intézmény neve, címe:	Felvételi körzete:
Szalántai Általános Iskola (OM: 027356, 7811 Szalánta, Hunyadi u. 43.)	a Pécsi járás, valamint a Komlói járás és Hegyháti járás települései.

Tervezet

Palé Község Önkormányzata Képviselő-testületének .../.... (...) önkormányzati rendelete

A helyi közművelődésről szóló 3/2020. (II. 11.) önkormányzati rendelet módosításáról

[1] Palé Község Önkormányzatának Képviselő-testülete az egyének és közösségek közművelődési szükségletei figyelembe vételével, a településen kialakult kulturális hagyományok fennmaradásának igényével az önkormányzat által ellátandó közművelődési alapszolgáltatások körét, valamint feladatellátásának formáját, módját és mértékét rendeletben szabályozza.

[2] A képviselő-testület az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdésében foglalt eredeti jogalkotói hatáskörében eljárva,

[3] a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdés 7. pontjában meghatározott feladatkörében, a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény 83/A. §-a alapján a következő rendeletet alkotja.

1. §

A helyi közművelődésről szóló 3/2020. (II.11.) önkormányzati rendelet 3. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A közművelődési feladatok ellátásának szervezeti keretét a közösségi szintérenként működő Paléi Községi Tér (Palé, Árpád utca 25.) adja, az itt található többfunkciós helyiségek, udvar és berendezések.”

2. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő harmadik napon lép hatályba.

Végső előterjesztői indokolás

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § szerint a döntéshozót tájékoztatni kell a javasolt szabályozás szükségességéről, továbbá ismertetni kell a jogi szabályozás várható hatásait. A jogszabály tervezetét a következők szerint indokolom.

A muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény rendelkezései szerint a települési önkormányzat a helyi társadalom művelődési érdekeinek és kulturális szükségleteinek figyelembevételével, a törvény és a helyi lehetőségek, sajátosságok alapján – a Közművelődési Kerekasztallal és a települési nemzetiségi önkormányzattal való egyeztetést követően – rendeletben határozza meg az ellátandó közművelődési alapszolgáltatások körét, valamint feladatellátásának formáját, módját és mértékét. A települési önkormányzat a közművelődési rendeletét – a Közművelődési Kerekasztallal és a települési nemzetiségi önkormányzattal való egyeztetés keretében – legalább ötévente felülvizsgálja.

A képviselő-testület utoljára 2020-ban fogadta el a közművelődésről szóló rendeletét, amely azóta felülvizsgálva nem lett. Az időközben történt jogszabályváltozások, jogszabályi előírások és az elmúlt évek gyakorlati tapasztalatai alapján a rendelet egy lényeges ponton szorul érdemi felülvizsgálatra.

Nem felel meg a törvény előírásainak a közösségi színtér korábbi rendeletben foglalt neve: A *közösségi színtér* elnevezésében szerepelnie kell a „*közösségi színtér*” vagy a „*közösségi tér*” kifejezés valamelyikének. Az eddig alkalmazott Paléi Faluház Közösségi Tér elnevezés a törvényben a költségvetési szervként, közművelődési intézményként létrehozható művelődési ház intézményformával és annak elnevezése változtatásával ütközik, ezért az elnevezésből kikerül a székhelyépület faluház közhasználatú neve.

A módosítások érdekében szükséges és indokolt a közművelődésről szóló önkormányzati rendelet felülvizsgálata.

A szabályozás várható következményei az alábbiak:

A) Társadalmi, gazdasági, költségvetési hatás:

- társadalmi hatása: a közművelődési feladatellátás jól megszokott helyszínei, szolgáltatásai változatlan feltételekkel továbbra is várják a lakosságot, a rendelet felülvizsgálata a nem lesz közvetlen hatással a szolgáltatásokat igénybe vevőkre.

- gazdasági hatása: a tervezet közvetlen hatással nincs a helyi gazdasági életre.

- költségvetési hatása: nincs, az önkormányzat költségvetése tartalmazza a közművelődési feladatellátás forrását.

B) Környezeti és egészségi következmények: nincsenek.

C) Adminisztratív terheket befolyásoló hatás: nincs.

D) A jogszabály megalkotásának szükségessége, a jogalkotás elmaradásának várható következményei:

A közművelődési szabályok felülvizsgálata a rendelet megalkotásával lehetséges.